

දළඳා වර්ණ

මහනුවර ශ්‍රී දළඳා මාලිගාව මාසිකව නිකුත් කරන ලංකාවේ වැඩිම පිරිසක් කියවන බෞද්ධ සඟරාව

■ ශ්‍රී බුද්ධ වර්ෂ 2559 දුරක මස 23 වන ශනි දින

■ 2016 ජනවාරි මස 23 වැනි සෙනසුරාදා

මහනුවර
දළඳා

■ නොමිලේ පිරිනමන දහම් පඬුරකි

■ විකිණීම සඳහා නොවේ

සතුටකරම් ධනයක් තවත් නැත

අප ශාස්තෘවර බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සුප්‍රසිද්ධ දේශන පාඨයකි "සන්තුටිඨි පරමං ධනං". මෙය බොහෝ දෙනෙකු දන්නා පාඨයක් වුවද සැබැවින්ම ඔබ සතුට ධනයක් ලෙස සලකනවාද? සතුට ධනයක් වන්නේ කෙසේද? සතුට මිල කළ හැකිද? වත්මන් ලෝකයේ ජීවත් වන අප පුරුදුව සිටින්නේ මිල කළ හැකි දෙයට පමණක් වටිනාකමක් ලබාදීමටය. එහෙයින් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ පාඨය සතුට ධනය වුවද බොහෝ දෙනෙකුට එය පාඨයක් පමණක් වන්නේ එහි සැබෑ වටිනාකම නොදන්නා නිසාය. පළමුවෙන්ම ඔබෙන් විමසිය යුත්තේ සැබැවින්ම ඔබ සතුටෙන් ඉන්නවාද යනුවෙනි. නමුත් අභාග්‍යයට කාරණාව නම් ලෝකයේ ජනගහනයෙන් සියයට අනුවකටත් වඩා ප්‍රමාණයක් අසතුටේ ප්‍රාණ ඇපකරුවන් වෙනවා මිස සතුට ධනය කරගන්නවුන් නොවීමයි.

සතුට ධනය කරගැනීමේ ක්‍රම දෙකක් ඇත. එකක් නම් ඇති දේ ගැන සතුටු වීම සහ නොමැති දේ ගැන දුක් නොවීමයි. මෙම කරුණු නොදන්නාකම නිසා හෝ ක්‍රියාත්මක නොකරන නිසා මිනිසුන් අසතුටෙන් පීඩා විඳිති. අසතුට නිසා අසහනය ඇතිවේ. මානසික රෝග, කායික රෝග සඳහා ප්‍රබලව බලපායි. කායික රෝගයන්ගෙන් පෙළෙන කල ජීවිතය නිරස වෙයි. ජීවිතය නිරස වූ කල ඔබ ලෝකයට, සමාජයට හෝ කාලයට අපහාස කරමින් කාලය ගතකරයි. බොහෝ දෙනෙකුගේ ජීවන චක්‍රය තීරණය වී ඇත්තේ ඉහත රාමුව තුළ නොවේදැයි ඔබම සිතා බලන්න. ගෙවුණු වසරේ ඔබ වැඩියෙන්ම ලෝකයට, සමාජයට හෝ කාලයට පරිභව කරමින් කාලය ගත කළේ නම් එයට ප්‍රධාන හේතුව බාහිර ලෝකය නොව ඔබ සතුටින් සිටීමට නොදන්නාකමයි. එසේ නම් කළ යුත්තේ කුමක්ද?

ඔබට ඇති දේ ගැන සතුටු වන්න. විනයේ බීජං නගරය වැනි ලෝකයේ අතිශය කාර්යබහුල නගරවල වෙසෙන මිනිසුන්ගේ වර්තමානයේ බරපතළ බේදනීයම ප්‍රශ්නය ඔවුන්ට පිරිසිදු වානය මිලදී ගැනීමට සිදුව තිබීමයි. නමුත් ඔබට තවම එසේ වී නොමැත. අරාබිය වැනි මැද පෙරදිග රටවල තෙල් මිලට වඩා වතුර මිල වැඩිය. ඔබට තවම එසේ ඉරණමක් පැමිණ නැත. බටහිර දේශවාසීහු අධික හිමපතනය නිසා හිරුළුමයේ පහසු ලබන්නට මහත් ධනයක් වැය කොට ආසියාතික රටවල් කරා ඇදී එති. තවත් බොහෝ රටවල ජනතාව ආහාර හිඟකම නිසා දුක් විඳිති. තවත් පිරිස් වර්ෂාපතනය නොමැතිකමින් අසරණ භාවයට පත්ව මිනිස් ඇටසැකිලි පමණක් ලෙස දිවී ගෙවති. නමුත් ඔබට තවම එසේ වී නොමැත. ලෝකයේ විවිධ රටවල් සොබාදහමෙහි විවිධ අභියෝග මධ්‍යයේ ජීවත් වුවත් ලාංකිකයන් වශයෙන් ඔබට සොබාදම් මාතාව ලබාදුන් අපූර්වතර දයාද දෙස බලා ඒවා විඳිමින් සතුටු විය නොහැකි නම් එය ඔබේ වරදක් මිස බාහිර වරදක් නොවේ.

නැති දේ ගැන දුක්වීමට බොහෝ දෙනෙකු ඉතා දක්ෂය. ඒ සඳහා ඔවුන් සුප්‍රසිද්ධ වචන මාලාවක්ද සකසාගෙන සිටී. "අපිට ඉතින් මොනවද ලැබීලා තියෙන්නේ. අපිට ලැබුණොත් අපි දන්නවා කරන හැටි. මේවා ඉතින් අපේ කරුමේ. අපිට නෑනේ, අපිට බෑනේ, අපි දන්නේ නෑනේ" මෙයමයි ඔවුන්ගේ අසතුටේ රාක්ෂයා. මෙවැනි සිතුවිලි තමැති අදුරේ සිටින කිසිවකු කිසිම දිනක තමන් හෝ ලෝකය ජයගෙන නොමැත. ඔවුහු සෑම දිනම අසතුටේ උපමාකරුවෝ වෙමින් සිටිති.

නැති දෙයින්ම ඇති කරා ගිය අය සිටිති. බුදුන් වහන්සේ වතුරාර්ය සත්‍යය සොයා ගත්තේද, මිනිසා අභාවකාශය තරණය කළේද, වෛද්‍ය විද්‍යාව, භෞතික විද්‍යාව බොහෝ සේ ශිෂ්‍ය දියුණුවක් ලැබුවේද උත්ත න්‍යායේ පිහිටා බව ඒ හැම දෙනාගේම උත්සාහය විමසීමෙන් කදිමට දිස්වේ.

ඔබේ පවුල් ජීවිතය ගැන ඔබ තෘප්තිමත්ද? ඔබ විවාහ වන්නේ දිවි ඇති තෙක් සතුටින් සිටීමටයි. නමුත් විවාහයෙන් ටික කලකට පසු පැළඳෙරින් එම සතුට දිය වී යන්නේ ඔබ සතුට ධනය ලෙස නොදන්නා නිසාය. ඔබේ නිවස රජ මැදුරක් විය යුතුය. එහි රජු සහ රැජින මව සහ පියාය. දරුවන් කුමර කුමරියන්ය. ඔබේ ජීවිතයේ ඔබ වඩාත්ම කැමති තැන ඔබේ නිවස විය යුතුය. නිවසෙහි භෞතික භාණ්ඩ මුදලට ගත හැකි නමුත් එහි ඇති සතුට කවදවත් ඔබට මුදලට ගත නොහැක. එහෙයින් ඔබේ නිවස ඔබේ සතුටේ උල්පත වන්නේ නම් ඔබේ පවුල් ජීවිතය අසාර්ථක වන්නේ කෙසේද? පසුගිය වසරේ ඔබේ පවුල් ජීවිතය යම් තරමකට හෝ අසාර්ථක වූයේ නම් එයට ප්‍රධානතම හේතුව ඔබේ නිවස ඔබේ සතුටේ උල්පත නොවීම සහ ඔබ ලෝකයේ වෙනත් තැන්වල සතුටේ උල්පත් සෙවීමයි.

ඔබ කැඩපතෙන් රූපය සකසා ගන්නා සේ පසුගිය වසර නමැති කැඩපත හොඳින් බලා එළඹුණු නව වසරේදී ඔබේ අභ්‍යන්තර රූපය සකසා ගන්න. ලෝකයට, සමාජයට හෝ කාලයට දෙස් නගන කෙනෙකු ලෙස හෝ නෑ, බෑ කණ්ඩායමේ හවුල්කරුවකු ලෙස නොව ඔබේ ජීවන යාත්‍රාවේ නාවිකයා ඔබම වී සතුටේ තොටුපළ වෙත යාත්‍රා කරන්න. සතුට තොටුපළට පැමිණි පසු ඔබට වැටහේවී සැබැවින්ම සතුට ධනයක් බව. ඒ සඳහා උදවු වසර කැඩපතක් කරගන්න.

කෙටියෙන් කිවහොත් සතුට තරම් උතුම් ධනයක් තවත් නැත.

පූජ්‍ය අම්බුගල සුමංගල හිමි

"මේ ලෝකයේ කවරදුවත් වෛරයෝ වෛරයෝ නොසන්සිඳෙත්. අවෛරයෝත්ම වෛරයෝ සංසිඳෙත්."

ජීවිතය ජයගන්න අභියෝගවලට මුහුණ දෙන්න

හුඟාක් අය ජීවිතය කියන්නේ මහගිරිදඹේ නගින තරමේ සටනක් කියලා හිතන්නේ නෑ. හැම සිතකම අපේක්ෂාවක් තියෙනවා. ඒ අපේක්ෂාවන් සඳහා අපි අඩියෙන් අඩිය තියලා ඉහළට නගින්න ඕනේ. ඇතැම් වෙලාවට සමහර අය හිතනවා ඡෝටි කට්ටලින් මහගිරිදඹය නගින්න පුළුවන් කියලා. අන්න එහෙම අය තමයි විවිධ සමාජ අපචාර මාර්ග තෝරාගෙන තමන්ගේ අපේක්ෂාවන් කරා යන්නේ. නමුත් ඒ ගමන තුළ තිබෙන්නේ මහාම මහ බේදවාවකයක්. සඳළුකල හදන්න හිත මවන අය මේ අපචාර මාර්ග ඔස්සේ ගිය හින්දා තමයි වැලිකඩ, බෝගම්බර වගේ සිපිරි ගෙවල්වල තාප්පවලට කොටුවෙලා හිරවී ඉන්නේ. තවත් කොටසක් ඉන්නවා හැමදමත් "අපිට දුකයි, අපිට මේ ගමන යන්න බෑ" වැනි සෘණාත්මක ආකල්පවලින් හදවත පුරෝගෙන දිවියෙන් හති වැටී. ජීවිතයට සුන්දර අපේක්ෂාවන් නෙළාගන්න පුළුවන් වෙන්නේ දහඩිය, කඳුළු හෙලුවොත් පමණයි. මේ ලෝකේ කිසිම මිනිහෙකුට, කිසිම ගැහැනියකට ජීවිතයේ එල නෙළා ගන්න මල්වලින් බර වූ මාවත් තිබුණේ නෑ.

ඒ අය ගමන් කළේ කටු කොහොල් පිරුණු මාවත් ඔස්සේ. වල, ගොඩැලි, කඳු, වැටි හැම දෙයක්ම තරණය කරලා තමයි ජීවිතය මිනිස්සු ජයගෙන තියෙන්නේ. හැම කෙනෙක්ම ජීවිතයේ අභියෝගවලට මුහුණ දිය යුතුයි. අභියෝග හමුවේ තැනි ගන්න එපා. අභියෝග හමුවේ හඬා වැටෙන්න එපා. අභියෝග හමුවේ පිස්සන් මෙන්

කටයුතු කරන්න එපා, හදවත ශක්තිමත් කරගන්න. අභියෝගවලට මුහුණ දෙන්න. අපි දකලා තියෙනවා සමහර අය ජීවිතයේ ප්‍රශ්න දකිනකොට පැත්තකට වෙනවා. "අනේ මට නම් ඕවට මුහුණ දෙන්න බැහැ" කියනවා. එහෙම වෙන්න එපා. කොටින්ම කියතොත් ජීවිතය කියන්නේ ප්‍රශ්න පත්තරයක්. ඒකෙදී ඉරි ගහන්න තියෙන පහසු ප්‍රශ්න විතරක් නෙමෙයි දීර්ඝව ලියන්න තියෙන ප්‍රශ්නත් එනවා. විභාගයක් ලියන කොට ඇස් පියාගෙන ඉරි ගහන ප්‍රශ්නවලට එහෙම කනාපල්ලම් උත්තර ගහන්න බෑ. අපේ අය හුඟාක් මෙලාවට වරද්ද ගන්නේ මෙන්න මේ සිද්ධියයි. අභියෝග හරි සැහැල්ලුවෙන් තකනවා.

විභාගය එනකම් අපේ සමහරු හිතාගෙන ඉන්නවා "අපෝ අපිට ඒක හරි කිරි කපු" කියලා. "තව කල් තියෙනවා" කියනවා. ඔය විදියට දින, මාස ගෙවිලා අවසානයේ විභාගය කට ළඟට එනවා. උත්තර ලියන්න ගියාම කලන්තේ දලා වැටෙනවා. ඒකට හේතුව මොකක්ද? අභියෝග තකන්නේ නැති කමයි. අභියෝග සැහැල්ලුවට තැකීමයි. අපේ රටේ හුඟාක් දෙනෙක් අභියෝග හරි සැහැල්ලුවෙන් තකනවා වගේම අපිට ඕවා වැඩක් නෙමෙයි කියලත් හිතනවා. මෙන්න මේ නිසා ජීවිතයම කළු වරකරගන්නවා. නොපෙනෙන අගාධවලට වැටෙනවා.

ඔබට එන්නා වූ ඕනෑම අභියෝගයක් හිත පිරිසිදුවෙන් බාර ගන්න. ඇතැම් වෙලාවට මිනිස්සු ඔබට වට්ටන්න, ඔබට නොයෙකුත් දේ පවසාපි. ඒ කිසිවකටවත් නොසැලෙන්න. ජීවිතය ඔබට ජය ගත හැකිය යන සිතිවිල්ලේම රැඳී සිටින්න.

සුඡය පදලංගල ධම්මදේව හිමි

"යමකු බැරවීමකින් පවක් කළත් හැවත හැවත විය හොකළ යුතුය. පව් කිරීම නිසැකවම දුකට හේතු වේ."

තිරිසන් ලෝකයට වැටුණු අයකුට නැවත සුගතිගාමී වීමට නොහැකිද?

ගහබඩ්ඞ අවධියක් කියලා කාලයක් තිබෙනවාද?

රාජගිරියේ අරියඤ්ඤ ස්වාමීන් වහන්සේගෙන් අහමු

□ ස්වාමීන් වහන්ස, අප කළ අකුසල්වල විපාක වශයෙන් තිරිසන් ලෝකයට වැටුණ අයකුට නැවත සුගතිගාමී වීමට නොහැකිද? ඒ වගේම ස්වාමීන් වහන්ස අපි සුරතල් සතුන් ඇති කිරීම පිළිබඳව ධර්මානුකූලව අපට ලබා දිය හැකි උපදෙස් මොනවාද?

තිරිසන් ලෝකයට වැටුණ සත්වයෙක් කල්ප ගණනකින් ගොඩ එන්නේ නැහැ. ඒක හොඳට තේරුම් ගන්න ඕනෑ. තිරිසන් ලෝකයට වැටුණ කුරුල්ලා ගත්තත් වෙන යම් සතෙකු ගත්තත් උන් වැඩිපුරම ජීවත් වන්නේ ප්‍රාණඝාතයක් කරමිනුයි. ඉතා සීමිත

සතුන් ගණනක් ප්‍රාණඝාතය නොකරනවා වෙන්න පුළුවන්. ඔය සතුන්ට තව සතෙක් මරන, මරන මොහොතක් පාසා අකුසල් චිත්තය සකස් වෙනවා. නමුත්, එයා කර්මඵල විශ්වාස දන්නේ නෑ. ඒක දැනගත්තේ නැති වුණත් ඒ සතුන්ටත් අනිවාර්යයෙන්ම කර්ම විපාකය පොදුයි. ඒ නිසා මේ තිරිසන් සත්තු දුකෙන් දුකට වැටිලා කවද හරි නිරයෙන්ම තමයි මතු වෙන්නේ. නමුත්, යම් අවස්ථාවන්වලදී නිරයෙන් ගොඩ ආපු අවස්ථා තියෙනවා.

එක මහත්තයෙක් ඉන්නවා. එයා පෙර ජීවිතයේ අලියෙක්. මේ අලියා හීලෑ අලියෙක්. පන්සල් ආශ්‍රිතව හැදුණා වූ, දේවාල

“පව් කරන්නා මෙලොවත් ශෝක කරයි. පරලොවත් ශෝක කරයි. දෙලොවම ශෝක කරයි.”

ආශ්‍රිතව හැඳුණා වූ අලියෙක්. ඔය පත්සල්, දේවාල ආශ්‍රිතව ඉන්න අලි ඇතුන්ට උදේ හවස බුද්ධ වන්දනාව, වෛද්‍ය වන්දනාව කරවනවා. ධාතු කරඬුව වඩමිමවනවා. ස්වාමීන් වහන්සේට වන්දනා කරවනවා. දහස් ගණන් ජනයා සාධුකාර දෙනවා. ඉතින් මැරෙන වෙලාවේ යහපත් විත්තියක් සකස් වුණොත් එයා මනුස්ස ලොකේ උප්පත්තියක් ලබනවා. එහෙම උපත ලැබූ මනුස්සයා හරිම කීකරුයි. නමුත් කේන්ති ගියහම එයාව නවත්වන්න කාටවත් බැහැ. ඒ මොකද පෙර අලි ජීවිතයේ තිබුණා වූ හුරුව එයාට ආවා. ඔය ඇත් අතුරු සෙවණේ ඇති දැඩි වෙත අලි පැටව් ඉන්නවානේ. ඒ වාගේම සත්ව උද්‍යානවල ජීවත් වන සත්තු, ඒ අයට කන්න බොන්න දෙන්නේ, නාවන්නේ මනුස්සයෝ. ඒ සතුන්ට වෙත සත්තු, තමාගේ කුලයේම සත්තු පවා ආශ්‍රය කරන්න ලැබෙන්නේ නැහැ. ඒ අය මැරලා නැවත මනුස්ස ජීවිත ලබන්න තියෙන ඉඩකඩ වැඩියි.

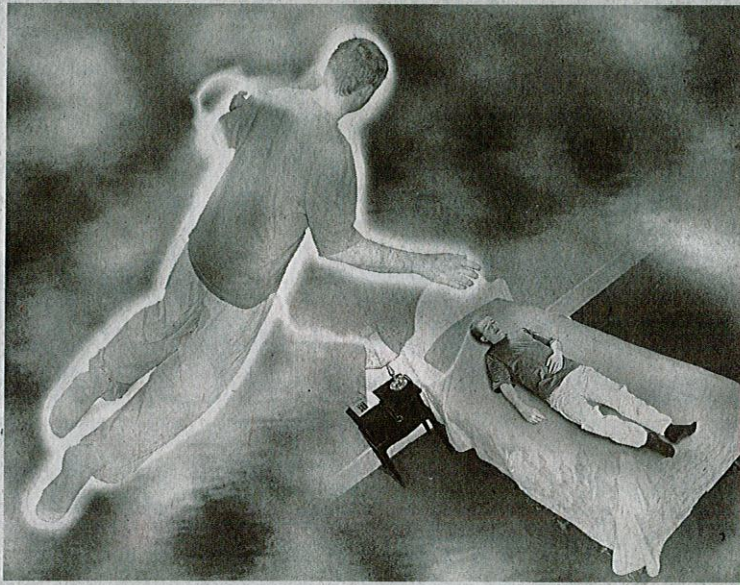
තව මහත්තයෙක් ඉන්නවා එයා පෙර ජීවිතයේ ගොනෙක්. ඒ කියන්නේ ගෙදරක ඇති කලා වූ ගොනෙක්. රංචුවක හිටපු සතෙක් නෙවෙයි. සමහර මහත්තරු ඉන්නවා කරන්නේ බදින ගෙදර ගොනාට සලකන්නේ දරුවෙකුට වගේ. කරන්නේ බැඳලා බර ඇඳලා ගෙදර ආවට පස්සේ ගොනාගේ කකුල් තවන මහත්තරු අපි දකලා තියෙනවා. දන් කාලේ නම් එහෙම නැතුව ඇති. තමන්ගේ බත් පියානෙන් බත් කටක් කවනවා. නිදගන්න ඇතිරිල්ලක් පවා දලා දෙනවා. මෙහෙම ලෙන්ගතුව හදන හරක් මැරෙන වෙලාවේ ස්වාමියාව උපාදනය කරගන්න පුළුවන්. එහෙම උපාදනය වුණාම සමහර විට මනුස්ස ප්‍රතිසන්ධියක් ලබන්නත් පුළුවන්. එම නිවසේම ප්‍රේත උපතක් ලබන්නත් පුළුවන්.

ඒ වගේම බුදුරජාණන් වහන්සේ අපිව තිරිසන් සතුන්ගෙන් සම්පූර්ණයෙන්ම ඇත් කරලා තියෙනවා. කුටියේ පරෙවි ජෝඩුවක්, ගේ කුරුළු ජෝඩුවක් ඉන්නවා නම් අපට ඒ කුටියේ ඉන්න බැහැ. කැපකරුට කියන්න ඕන මේගොල්ලෝ ඉවත් කරන්න කියලා. මොකද ඒගොල්ලෝ නිරතුරුවම කාමයෙහි හැසිරෙන සත්තු. ඒ සත්තු නිසා කුටියේ වැඩ වසන හික්සුන් තුළ කාමය සකස් වෙන්න පුළුවන්. ඒ නිසා බුදුරජාණන් වහන්සේ අපි වළඳලා ඉතුරු බත් ටික පවා සතෙකුට දන්න කියන්නේ නැහැ. සතුන් නැති පොළොවකට දන්න කියනවා. මොකද සතෙකුට දම්මොත් හෙට ඒ සතා නැවත එනවා. අනිද්දට තව සත්තු දෙන්නෙක් එක්කයි එන්නේ. ඒ නිසා බුදුරජාණන් වහන්සේ කියනවා එහෙම ආවට පස්සේ ස්වාමීන් වහන්සේලා තුළ කාම රාගය පහළ වෙන්න පුළුවන්. අතීතයේ එහෙම වෙලා තියෙනවා. බුදුරජාණන් වහන්සේ විනය පනවන්නේ ඒකයි. අපේ පිටිපස්සේ බැල්ලියක් ආවත් බුදුරජාණන් වහන්සේ කියන්නේ කාන්තාවක් හැටියට දකින්න කියලයි. මොකද රාගය කියන දේ කාන්තාව තුළවත්, බැල්ලිය තුළවත් නොවෙයි, ඒ රූපය තුළයි සකස් වෙන්නේ කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේ කියනවා. ඒ නිසා තිරිසන් සත්ව සංඥවලින් බුදුරජාණන් වහන්සේ අපිව ඇත් කරලා තියෙනවා. ඒ වගේම ගිහි පින්වතුන්ලාත්, මේ තිරිසන් සත්ව සංඥවලින් හැකිතරම් ඇත්ව ඉන්න ඕනෑ. මොකද බුදුරජාණන් වහන්සේ යමක් දේශනා කලා නම් එය නුවණින් දකලයි දේශනා කරන්නේ. අපිට ප්‍රශ්නයක්. ඇයි මේ තිරිසන් සත්වයන්ගෙන් අපිව ඇත් කරන්නේ කියලා. නමුත් බුදුරජාණන් වහන්සේ නුවණින් දකිනවා මේ කාරණයේ තියෙන බරපතළකම.

දන් අපේ ගෙවල්වල බල්ලෝ හදනවා, පුසෝ හදනවා. එතනින් ගියහම ටැංකිවල දලා මාළු හදනවා. මේ සත්තු

හැඳුවහම දන් ගෙදර ඉන්න පුසා, ගෙදර ඉන්න බල්ලා ලෙන්ගතු කාටද? ගෙදර ඉන්න නෝනට, මහත්තයට, දරුවන්ට එයාගේ අම්මා, තාත්තා ඔක්කෝම ගෙදර ඉන්න අයමයි. වෙත කවුරුත් නැහැ. කන්නේ බොන්නේ එයාගේ ගෙදර ජීවිතය එයමයි. මෙහෙම සත්තු මැරෙන වෙලාවට ඒ ස්වාමියාව උපාදනය කරනවා. ඒ ගෙදරම භූත සත්වයෙක් වෙලා උප්පත්තිය ලබනවා.

දන් අපිට පෙනෙන තිරිසන් ලෝකය වගේම අපිට නොපෙනෙන තිරිසන් ලෝකයකුත් තියෙනවා. භූත අලි, භූත හරක්, භූත බල්ලෝ, භූත කුකුල්ලු ආදී හැම සතෙක්ම ඒ භූත ලෝකය තුළ සිටිනවා. භූත තලගොයා ජීවත් වෙන්නේ භූත මකුළුවාව මරාගෙන කාලා. ඒගොල්ලෝ එකිනෙකා මරාගෙන කනවා. ගෙදරක හදපු සුරතල් බල්ලා, පුසා ස්වාමියාව උපාදනය කරගෙන ඒ ගෙදරම භූත සත්වයෙක් වෙලා උපදිනවා. නමුත්, ඒ භූත සත්වයා අපේ ගෙදරක ඉන්න බව

අපි දන්නේ නෑ. අපේ ඇඳ උඩ ඉන්නවා. කෑම මෙසේ කෑම ටික ලෙවකනවා අපි දන්නේ නැහැ. බුදුපියාණන් වහන්සේ සසර අපාය පෙළ ගස්සන කොට මුලින්ම පෙළ ගස්සන්නේ කවුද? ප්‍රේතයා. මොකද ප්‍රේතයාට පින් අරගෙන නිදහස් වෙන්න පුළුවන්. දෙවෙනියට තමයි තිරිසන් සතාව දන්නේ. මොකද තිරිසන් සතාට පින් අරගෙන නිදහස් වෙන්න බෑ. මහත්තයාගේ ගෙදර ප්‍රේතයෙක් ඉන්නවට මහත්තයා කැමතිද? මහත්තයාගේ නිදන කාමරේ, කෑම කාමරේ, සාලයේ, වැරැන්ඩාවේ ප්‍රේතයෙක් ඉන්නවට කැමැතිද? නෑ. එහෙම නම් අපි ඔය ගේ ඇතුළේ තියාගෙන ඉන්න තිරිසන් සතා ප්‍රේතයටත් වඩා අන්තයි. ඒකයි බුදුරජාණන් වහන්සේ කියන්නේ සත්ව සංඥවෙන් අයිත් වෙන්න කියලා.

මොකද මේකේ භයානක තැනක් තියෙනවා. භයානක තැන තමයි මහත්තයෝ ගෙදර ලෙන්ගතුකමින් හදපු බල්ලා, පුසා, ස්වාමියා උපාදනය කරගෙන මැරලා භූත සත්වයෙක් වෙලා ගේ ඇතුළේ ඉන්නවා. අපි දන්නේ නෑ. අපිත් අසනිපයක් වෙලා, අසරණ වෙලා, සමහර විට මැරෙන්න

"අනුන්ගේ රළු පරළු කතාත් අනුන් කළ හොකළ දේත් හොසෙවිය යුතුය. තමාගේම කළ හොකළ දේ සෙවිය යුතුය."

6

පුළුවන්. මැරෙන වෙලාවේ අපි සීලයෙන් පරිපූර්ණ නැත්නම් අපි මැරෙන වෙලාවේ අපේ සිත දුර්වල වෙනවා. දුර්වල වෙනකොට අර භූත සත්ත්වයෝ අපි ඉස්සරහා පෙනී

ඉන්නවා. පෙනී ඉන්නකොට අනේ මගේ බලැකි, නැත්නම් අනේ මගේ බුලා කියාගෙන උපාදනය කර ගත්තොත් අපිත් ගිහිල්ලා එතනටම වැටෙනවා. ඒකයි බුදුරජාණන් වහන්සේ තිරිසන් සතුන්ගෙන් අපිව ඇත් කරන්නේ මහත්තයෝ. ඒ නිසා තිරිසන් සතා කියන සතා තිරිසන් ලෝකයේදීත් දුකෙන් දුකටමයි යන්නේ. එතනින් මිදිලා භූත සත්ත්වයෙක් වුණොත් එතනින් දුකටමයි පත්වෙන්නේ.

දන් බලන්න ලොකු ගාණක් දීලා අරගෙන ගෙවල්වල මාළු ටැංකි තියෙනවා. මාළු කොච්චර විසිතුරුද? ලස්සනද? මොකක්ද මේ විසිතුරු භාවය කියන්නේ? පින. මේ මාළු වෙලා උපදින්නේ

මේ සල්ලිකාර නෝනලා මහත්තුරුම තමයි. ඒගොල්ලෝ ගේ ඇතුළේ සාලේ කියාගෙන මාළුව ව හදනවා. කැම දනවා. එයාගේ හැසිරීම බලනවා. පිනන හැටි දකලා සතුටු වෙනවා. අපේ දෙස්තර මහත්තුරු කියනවා අධික රුධිර පීඩනයට, හදවත් රෝගී තත්ත්වයන්ට මේ දිහා බලන්න ඉන්න එක හොඳයි කියලා. ඉතින් අරක බල බලා ඉන්නවා. බල බලා ඉන්න ගමන් අපේ ඇස් දෙක එකපාරටම පියවුණොත් මාළු උපාදනය මතක් වුණොත් ඒ මාළුවාගේම බිත්තරයක නැවත උපත සකස් කරගන්නවා. දන් මේ හොඳට පින් කරපු මහත්තුරු. නමුත් ධර්මය දන්නේ නැහැ. ඉතින් ඉපදුණේ විසිතුරු මාළුවෙක් වෙලයි. හැමෝම කැමතියි, හැමෝම ආදරෙයි, හැමෝම දකින්න ප්‍රියයි. ඒකයි කියන්නේ සත්ව සංඥව කියන්නේ භයානකම දෙයක්. ඒ භයානකම තත්ත්වය නිසයි බුදුරජාණන් වහන්සේ අපිව තිරිසන් සතුන්ගෙන් ඇත්කර තබන්නේ.

ඒ නිසා ධර්ම මාර්ගය තුළ ගමන් කරන කෙනා තිරිසන් සතාට කන්න දෙන්න, බොන්න දෙන්න. නමුත් තිරිසන් සතා

ගෙදර සුරතලෙක් බවට පත්කර ගන්න එපා. ඒ ධර්ම මාර්ගය තුළ ගමන් කරන කෙනා ඒක හොඳට හිතට ගන්න ඕනෑ.

□ කෙනෙක් මියගියාම ඒ කෙනාට ගන්ධබ්බ අවධියක් කියලා කාලයක් තිබෙනවාද? ස්වාමීන් වහන්ස.

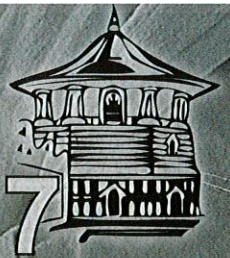
ගන්ධබ්බ අවධියක් කියන කාරණය බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ධර්මය තුළ කොතනකවත් නැති දෙයක්. ගන්ධබ්බ අවධිය කියන එකට තවත් සමහරු කියනවි අන්තර් භවය කියලා. බුදුරජාණන් වහන්සේ පැහැදිලිව දේශනා කරනවා යමෙකු මිය යන මොහොතේ බැහැර වන විඤ්ඤාණය (සකස් වෙන මුති සිත) ප්‍රතිසන්ධි විත්තයක් සකස් වෙන්නේ නැතුව එහෙ මෙහෙ පාවි පාවි ඉන්න ක්‍රමයක් නැහැ කියලා. විඤ්ඤාණය බැහැරට ගමන් කරද්දීම තවත් රූපයකට බැස ගන්නවා කියලයි බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරන්නේ. රූපයකට බැස ගැනීමකින් තොරව විඤ්ඤාණයක පැවැත්මක් නැහැ කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා. ඒ නිසා කොහේ හරි ඊළඟ මව් කුසක් හොය හොයා විඤ්ඤාණය කැරකි කැරකි ඉන්නවා. මේක අන්තර් භවයක් කියලා ධර්මයක් බුදුරජාණන් වහන්සේ කොතනකවත් දේශනා කරලා නැහැ. ඒ සම්පූර්ණයෙන්ම බුදු දහමින් බැහැර කරනවා. නමුත්, මෙතනදී මෙහෙම දෙයක් තියෙනවා.

පුද්ගලයෙක් ක්ෂණිකව මිය යද්දී, (ඒ කියන්නේ අපි හිතමු කෙනෙක් තද නින්දෙදී මැරෙනවා, එහෙම නැත්නම් බෝම්බයකින් මැරෙනවා, එහෙම නැත්නම් පීනන්න ගිහින් ගිලිලා මැරෙනවා, එහෙම නැත්නම් පුංචි දරුවෙක් මැරෙනවා කියලා) ඒ අයට ශක්තිමත් කුසල් අකුසල් විත්තයක් සකස් වෙන්නේ නැහැ. ඒ නිසා ඒ ආකාරයෙන් මැරෙන අය භූත ස්වභාවයේ සත්ත්වයන් ලෙස උප්පත්තිය ලබනවා. භූත ස්වභාවයේ සත්ත්වයන් කියන්නේ පාවි පාවි ඉන්න සත්ත්වයන් කොටසක්. මේ අය යක්ෂයන්, ප්‍රේතයන් වගේ පොළොවේ පය තියලා ඉන්න අය නෙවෙයි.

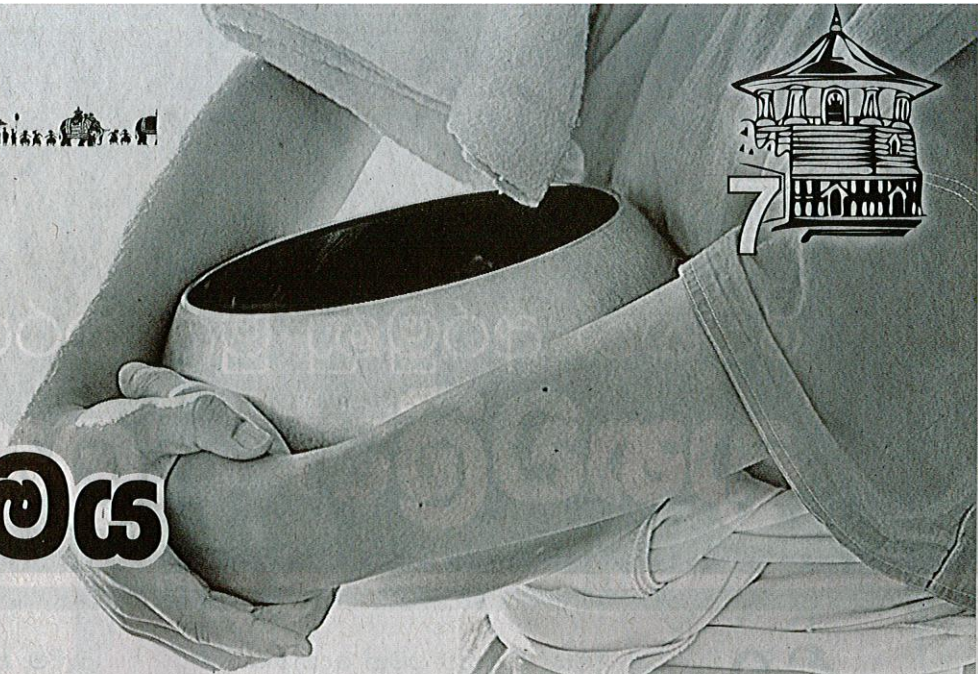
වයස අවුරුදු 75 ක විතර අම්මා කෙනෙක් මිය යනවා. ඒ අම්මා තද නින්දෙදී මිය යන්නේ. මියගියාට පස්සේ ඒ අම්මා ඒ අම්මාගේ ප්‍රමාණයේම පාවි පාවි ඉන්න භූත ස්වභාවයේ සත්ත්වයකු බවටයි පත්වෙලා තියෙන්නේ. ඒක ජාතියක්. (උපතක්) එයාටත් ඇස, කන, නාසය, දිව, ශරීරය සහ මනස කියන ආයතන හය තියෙනවා. ඒ ආයතන හය බාහිර රූප එක්ක එස්ස වෙලා පංචා උපාදනස්කන්ධය තියෙනවා. ඒක භවයේ උපතක්. ඒ උපත අන්තර් භවයක් නෙවෙයි. මෙන්න මේ පාවි පාවි ඉන්න භූත සත්ත්වයාට තමයි හත් දවසේ පින්කම, පාංශුකුල පින්කම වටින්නේ. එක පුංචි දරුවෙක් මිය යනවා. ඒ දරුවා බෝනිකකෙක් වගේ පාවි පාවි ඉන්නවා. පුංචි දරුවකුට ශක්තිමත් කුසල් අකුසල් විත්තයක් සකස් වෙන්නේ නැහැ. හත් දවසේ පින්කම, පාංශුකුල පින්කම ආදියේදී නිදගෙන ඉන්න දරුවකුට වතුර ටිකක් ඉස්සම නැගිටිනවා වගේ ඒ අය ඒ පින උපාදනය කරගෙන ශක්තිමත් ජාතියකට (උපතකට) යනවා. මෙන්න මෙතන තමයි අන්තර් භවයක් කියලා වරද්දගෙන තියෙන්නේ.

එතන අන්තර් භවයක් නෙවෙයි, ඒක භවයේ උපතක්මයි. එයාටත් ඇස, කන, නාසය, දිව, ශරීරය සහ මනස කියන ආයතන හය තියෙනවා. ඒ ආයතන හය බාහිර රූප එකක එස්ස වෙලා පංච උපාදනස්කන්ධය තියෙනවා. ඒ උපතේ එයා දීර්ඝ කාලයක් ඉන්නේ නැහැ. නමුත්, මාස 6 ක් වගේ කාලයක් කෙනෙක් එහෙම ඉඳලා තියෙනවා. එහෙම ඉඳලා ශක්තිමත් පින් නිසා ඊළඟ ප්‍රතිසන්ධියට එයා යනවා. එහෙම නැතුව කොතනකවත් බුදු දහමේ අන්තර් භවයක් කියලා දෙයක් සඳහන් වෙන්නේ නැහැ.

"මෝඩයා මීට දරුවෝ ඇත. මීට ධනය ඇත කියා සිතමින් උද්දුම් වෙයි. තමාට තමහුත් හැකි කල කුමන දරුවෝද? කුමන ධනයද?"

දානයක් දීමේ නිවැරදි ක්‍රමය

දන් දීම ඇත අතීතයේ සිටම පැවත එන බෞද්ධයාගේ චාරිත්‍රයකි. ඒ අනුව විවිධ හේතු මත, ගරුතර මහා සංඝ රත්නය වෙත දනය පිරිනැමේ. සාංඝික දනයක් සඳහා උපසන් හික්ෂුන් වහන්සේ පස් නමක් වත් සිටිය යුතු බව පිළිගැනීමයි. බුදු පියාණන් වහන්සේ වෙනුවට ධාතුන් වහන්සේට දන් පෑජා කෙරේ.

දනමය පින්කමක් සිදුකිරීමේදී ඇතැම් බෞද්ධ පින්වතුන් එය කළ යුතු ආකාරය පවා නොදනී.

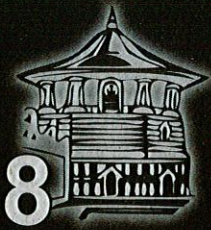
පිළිවෙළ

- දහැත් වට්ටියක් හෝ බුලත් හුරුල්ලක්ද, ගිලන්පස (සීනි, තේ කොළ) ද රැගෙන විහාරස්ථානයට ගොස් විහාරාධිපතීන් වහන්සේට එය පිළිගන්වා තමන් පැමිණි කාරණය සැල කිරීම.
- දනය ගෙදරදී දෙනවාද? පන්සලට ගෙනැවිත් දෙන්නේද? කී නමක් අවශ්‍යයද? ගමන් පහසුකම් ලබාදෙන්නේ කෙසේද? විහාරස්ථානයේ ප්‍රමාණවත් හික්ෂුන් නොමැති නම් උන්වහන්සේලා ලබාගන්නේ කෙසේද? ගමන් වියදම් දෙනවාද? වාහන යැවිය යුතුද? ආදී ගැටලු තැන් මෙම අවස්ථාවේම කතා කිරීම පහසුවකි.
- ගෙදරට වැඩම වීමේදී විහාරස්ථානයේ පිගන්, කෝප්ප, පඩික්කම් ආදිය කලින් දිනයේ ගෙන ඒම පහසුය.
- ධාතුන් වහන්සේ වැඩම වන අවස්ථාවක ඒ සඳහා සුදුසු ස්ථානයක් සකස් කළ යුතු අතර, දනය දෙන ස්ථානයේ උඩුවියන් බැඳ, බීමට පැදුරු එළා, ආසන පනවා තිබිය යුතුය.
- පා දෝවනයට දෙරකඩ පැන් බඳුනක් තියා, පා පිසීමට තුවායක් ඒ අසල තැබිය යුතුය.
- දනය දෙන දිනයේ දවල් 11 ට පෙර විහාරස්ථානයේ බුද්ධ පූජාවට සියලුම ආහාරපාන, දහැත් ආදිය ගෙන යා යුතුය.
- හික්ෂුන් වහන්සේ වැඩම වීමේදී ධාතුන් වහන්සේ වැඩම වීමට හිසට සුදු හෝ කහ පැහැති ලේන්සුවක් රැගෙන යාම අත්‍යවශ්‍යය.
- හික්ෂුන් වහන්සේ පෙරහරකින් වැඩමවීම අවශ්‍ය නම් හේවිසිකරුවන් කැඳවාගෙන විහාරස්ථානයට යා යුතු අතර

- එහිදී "පුරපට්ටුව" වාදනය කර, අනතුරුව හේවිසි හඬ මැද උන්වහන්සේලා වැඩමවීම චාරිත්‍රයකි.
- හික්ෂුන් වහන්සේ නිවසට ඇතුළු වීමට පෙර පා සෝද, පිසඳ බාරගෙන අසුන් පනවා නමස්කාර පූර්වකව පිළිගැනේ.
- දන් පිළිගැන්වීමට පෙර ධාතු කරඬුව තැන්පත් කළ ස්ථානයේ බුද්ධ පූජාව, මල්, පහන්, සුවඳ දුම්ද තබා සංඝයා වහන්සේගේ අනුශාසනා පරිදි පූජා කිරීම් සිදුවේ. අනතුරුව පන්සිල් ගෙන දනය සාංඝික කිරීම කළ යුතු වේ.
- පළමුව පැන් පෑජා කර, දෙවනුව ආහාර හා අතුරුපස සපයා දහැත් පිළිගන්වා දනයෙන් පසු පිරිකර පෑජා කර සියලු ආහාරපාන එතැනින් ඉවත් කර පුණ්‍යානුමෝදනාව සඳහා බීම අසුන් ගත යුතුය.
- ස්වාමීන් වහන්සේ දෙනමකගේ පමණ අනුශාසනාවෙන් පමු පිරිත් සප්ඨකායනා කෙරේ. අවශ්‍ය නම්, පිරිත් පැන්, පිරිත් නුල් ආදිය මේ අවස්ථාවේ සුදනම් කර ඇති පරිදි බෙද දීමෙන් පින්කම අවසන් වේ.
- වැඩම වූ ආකාරයෙන්ම ආපසු විහාරස්ථානයට වැඩමවීමද කළ යුතුය. පිරිකර ආදිය විහාරස්ථානයට ගෙන යෑමත්, ආචාර විධි පවත්වා ධාතුන් වහන්සේ නැවත වැඩම වීමත් සිරිතකි.
- දනයක් දීමේදී බුද්ධ ප්‍රමුඛ මහා සංඝ රත්නය විෂයෙහි පූජා කිරීම ශ්‍රද්ධාව, හක්තිය, ගෞරවය ඇතිව සියල්ල කළ යුතු වේ. එක් එක් හික්ෂුන් වහන්සේගේ පෞද්ගලික දුර්වලතා ගැන නොසලකා හැරීම වැදගත්ය. සිල්වත් හික්ෂුවකට දනයක් දීම උසස් හා මහානිශංස ලැබෙන බව පිළිගත් සත්‍යයකි. එසේම උන්වහන්සේලාගේ කරුණාව, දයාව, ආශීර්වාදය අතිමහත්ය. එබැවින් දනයක් දීමේදී බලාපොරොත්තු රහිතව දීමද වැදගත්ය. ඉතා උසස් ලෙස හැකි පමණින් දන් දීම මහත්ඵල මහානිශංස ගෙන දෙන පින්කමකි. දනමය පින්කමක් ප්‍රීති සාදයක් බවට පත්කර නොගැනීමටද නිවැසියන් වගබලා ගත යුතුමය.

පූජ්‍ය යටමලගල සුමනසාර හිම - කැලණිය

"යමක් කොට පසුතැවෙන්නට වේද යමක විපාකය කඳුළු පිරි මුහුණෙන් යුක්තව හඬමින් විඳින්නට සිදුවේ."

වෙනත් අරමුණු මුල් කරගෙන දෙන දාහවලින් පලක් වේද?

දාහය යනු දීමය. ඒ අනුව යමක් දෙන්නට නම් ඒ ගැන අපට තිබෙන ආසාව අත හරින්නට සිදුවෙයි. එබැවින් දාහය යනු දීම සහ අත්හැරීම වේ.

දාහයක් දෙන්නේ කුමක් අරමුණු කරගෙන දැයි මුලින්ම සිතා බලන්න.

තමන් නමින් මිය පරලොව ගිය ශ්‍රේණි පින් අනුමෝදන් කිරීම සඳහා සමහරු දන් දෙති. එසේම උපන් දිනය සැමරීම උදෙසා සාංඝික දාහ පිරිනමන අයද සිටිති.

විවාහාපේක්ෂිත යුවතිපතීන්ට ආශීර්වාදය පිණිස, විවාහ සමත්වීම පිණිස දාහ පිරිනැමීමද සිදුවේ.

මෙබඳු විවිධ අරමුණු ඇතිව දාහ පිරිනැමීම තුළ ඇත්තේ ලෝකික අපේක්ෂාවන් මුදුන්පත් කරගැනීමේ පරමාර්ථයයි.

යමක් දන් දෙන්නට නම් ඒ පිළිබඳව අප තුළ තිබෙන ඇලීම, ආශාව දුක් හැරිය යුතු බව ඉහත සඳහන් කළෙමු. ඒ අනුව, අත්හැරීම යහපත් සිතිවිල්ලකින් කරන විට නිසැක ලෙසින්ම එමගින් ඔබ ප්‍රාර්ථනා කරන දෙය ඉටුකර ගත හැකිවනු ඇත. එසේ වූයේ නමුදු එම අත්හැරීම නිවනට කොයිතරම් දුරට උපකාරී වේද යන්නත් විමසා බැලිය යුතුය.

නිවන් සුව සලසා ගනු කැමැති බෞද්ධයකු විසින් දාහය හෙවත් අත හැරීම සිදු කළ යුත්තේ, දාහය යන සෘජුවම ලෝභය මැඩපවත්වන ක්‍රියාකාරකම නිසාය. මෙකල දාහය යන ක්‍රියාව සිදුකරන බොහෝ දෙනාගේ ලෝභය හෙවත් බැඳීම අඩුවන බවක් නොපෙනේ. දන් දීමට හේතුවන කාරණා ලෙස ඉහත දක්වන ලද සියල්ලම බැඳීම මුල් කරගත් ඒවාය. නිවන පිණිස උපකාරී වන්නේ ලෝභය නැති වන ලෙස දාහය දීම පුරුදු කිරීමෙනි. පුද්ගලික හැඟීම අභිමතාර්ථයන් ඉටුකර ගැනීමට ඇති බලාපොරොත්තුවද බැඳීමකි, ආශාවකි, ඒ

බැඳීම, ආශාව නිවනට බාධාවක් වේ.

ඉහත දැක්වූ පුද්ගලික අභිමතාර්ථවලට අනුව 'අත හැරීම' පුරුදු කරන තැනැත්තාට තමන්ගේ ඒ අපේක්ෂිත අරමුණු ඉටුකර ගැනීමට හැකියාව තිබේ. ඒ තුළ පිනක්ද සිදුවේ. නමුත්, ඒ හා සමගම බැඳීමද වැඩි දියුණු වේ. අපි සරල උද්භරණයක් ගනිමු.

ඔබ මළගිය ශ්‍රේණිට පින් අනුමෝදන් කිරීම පිණිස දාහයක් පිරිනමන්නේ යැයි සිතන්න. එසේ දන් දී පින් අනුමෝදන් කිරීමෙන් මළගිය ශ්‍රේණිගේ සාංඝාරික ජීවිතය සුවපත් කළ හැකිය. නමුත් ඔවුන්ව සසරින් මුදවාලීම ඔබට කළ නොහැකිය. එසේ වුවත් ඔවුන්ගේ සාංඝාරික ජීවිතය සුවපත් කිරීමේ පින ඔබට තිබේ. ඒ නිසා එවැනි දාහයකින් ඔබට නිවන් දැකින්නට බැරි වුණත් ඔබ විශාල පිනක් සිදුකර ගනු ඇත. නමුත් බැඳීමක් මත කරන ක්‍රියාවක් බැවින් පිනක් සිදු වුණාට සසරින් මිදීමට ඔබට නොහැකි වේ. එනමුදු, ඒ පින නිසා ඔබේ සාංඝාරික ජීවිතය සුවපත් වනු ඇත.

නිවන යනු තවත් කෙනකු වෙනුවෙන් වෙනත් කෙනකුට ලබාගත නොහැක්කකි. සරලව කිවහොත් ඔබ පින් කළාට මට නිවන් යන්නට බැරිය. මට නිවන් යන්නට වුවමනා නම් ඒ සඳහා කළ යුතු කුසල කර්ම මා විසින්ම සිදුකළ යුතුවේ.

එසේම මෙකල බොහෝ දෙනා තරගයට දන් දෙන ආකාරයක්ද දක්නට ලැබේ. ඒ එකිනෙකා පරයා යාමේ අදහසිනි. අල්ලපු ගෙදර සංඝයා වහන්සේලා දහනමකට දාහයක් පිරිනැමුවේ නම්, ඔබට විසි නමකටවත් දාහය දෙන්න ඕනෑ වෙයි. විසිනමක් බැරි නම් අඩුම තරමින් දෙළොස් නමක්වත් වැඩම කරවා ගන්නට ඔබ කල්පනා කරනු ඇත. මෙවැන්නක් ඔබ කරන්නේ දාහයක් පිරි නමා පින් රැස්කර ගැනීමේ චේතනාවකින් නොව, අසල්වාසීන්ට දූනෙන්නට කරන දෙයක් ලෙසිනි.

"දෙවූ වහාම තීර් නොමිදෙන්නාක් මෙන් කෙනෙකු විසින් කරන ලද පව වහා නොමෝරයි. වය අව් යට වූ ගිනි පුපුරක් මෙන් ඔහු දවමින් පසුපස ලුහු බඳී."

ඇතැම් අය
දන් දෙන්නේ, තව
කෙනකුට රිදවන්නටය.
තමන්ගේ ගමේ
පන්සලේ ස්වාමීන්

වහන්සේලා සමග අමනාපයක් ඇති
වූ විට එම ස්වාමීන් වහන්සේලාට
පෙනෙන්නට පිට පන්සලකින්
ස්වාමීන් වහන්සේලා වැඩම කරවා
සමහරු දන් දෙති. එතැන ක්‍රියාත්මක
වන්නේ දීමේ ආශාව නොව රිදවීමේ
ආශාවය. කෙසේ වුවද මෙලෙස
අනේකවිධ වේතනා පෙරදැරිව
සංවිධානය කෙරෙන දනයකින් වුව
කුසල සම්පත්තියක් ගොඩ නගා
ගැනීමට පුළුවන. ඒ ක්ලීන් පැවැති
එවන් සියලු පව්වු සිහිවිලි බැහැර
කොට සිත තුළ පවත්නා තෘෂ්ණාව
දුරු කර ගනිමින් දනය දීම තුළිනි.
බුදු දහමේ පමණක් ඉගැන්වෙන මෙම
තෘෂ්ණාවෙහිම බහා තෘෂ්ණාව පහ
කිරීමේ (තණ්හං නිස්සාය තණ්හං
පහාතබ්බා) ක්‍රමවේදය අතිශයින්
ප්‍රායෝගික ලෙස ක්‍රියාවට නැංවිය
යුත්තකි. එම දනමය කටයුත්තෙන්
පසු පිරිසිදු වන සිතින් ලෝභ, ද්වේෂ,
මෝහ යන අකුසල මූලයන් පහව යන
නිසා පෙර පැවැති වෛරී සිහිවිලිද
දුරුවනු ඇත.

යමක් අත්පත් කරගැනීමෙන්
අප ලබන සුවය 'සාමිස' සුවයයි.
යමක් අත හැරීමෙන් ලබන සුවය
'නිරාමිස' සුවය ලෙස සැලකේ.
ලොව පරම සුවය සාමිස සුවය යැයි
බොහෝ දෙනෙක් සිතති. එහෙත්
අප අත්පත් කරගන්නා සියලු දේ
කෙදිනක හෝ අකමැත්තෙන් වුවද
අතහැරීමට සිදුවන නිසා එය පරම
සුවයක් වන්නේ නැත. ඒ අනුව, පරම
සුවය වනුයේ යමක් කැමැත්තෙන්
අතහැරීමෙන් ලද හැකි නිරාමිස සුවය
පමණි.

**පූජ්‍ය තලල්ලේ
වන්දනාත්ති හිමි**

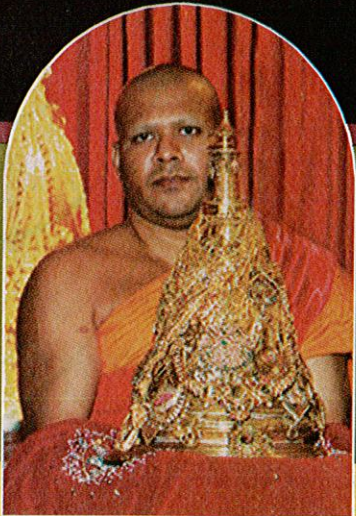

මහාඥානාපාල
මුද්‍රාලයා

"තමාට පිහිට තමාමය. වෙන කවරෙක් තමාට පිහිට වේද? තමා මහාව දැමුණු කල දුර්ලභ වූ පිහිටක් ලබන්නේය."

නිවන් මඟ හෙළි කරන දස ධර්මය

දේශකයාණෝ : ධර්මාචාර්යවරයා
මහානිකායේ මල්වතු මහාචාර්යවරයා
පාඨශාලාවේ විශේෂඥවරයා
කාරක සංඝ සභාව

පූජ්‍ය නිබ්බට්ඨාචාර්ය
ශ්‍රී සිද්ධාර්ථ මේධංකර
චාර්යවරයා භාග්‍ය
ස්වාමීන්වරයන් විසින්

පින්වත්,

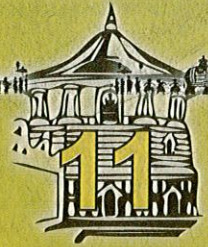
භා

ගැටුණු වහන්සේ සැවැත්තුවර අනේපිඬු සිටින විසින් කරනු ලබන ජීවිතවාරාමයෙහි වැඩ වසන සමයෙහි ගිහිගෙය හැර පැවිදි වන තැනැත්තෙකු විසින් නුවණින් සැලකිය යුතු ධර්ම දහයක් දස ධර්ම සූත්‍ර දේශනාවෙන් ගෙන හැර දක්වා වදාළ සේක. නිතර නිතර මෙතෙහි කළ යුතු එම දස ධර්මය පැවිදි පාර්ශ්වයට පමණක් නොව ගිහි උපාසක උපාසිකාවන්ට ද සිල, සමාධි, ප්‍රඥා යන ත්‍රිශික්ෂාව පුරා නිවන් පුර පිවිසීමට බොහෝ සෙයින් ඉවහල් වන සූත්‍ර දේශනාවකි.

දස ධර්ම සූත්‍ර දේශනාවෙහි එන පළමු දහම අනුව අනිත්‍ය ධර්මතාව නිතර නිතර මෙතෙහි කරමින් වෙනස්වීම හා දුක පිළිබඳව සිහි නුවණින් සිහිපත් කිරීම තුළින් සිතෙහි මානස දුරු කර ගත හැකිය. එය හික්ෂුන් වහන්සේට පමණක් නොව ගිහි උපාසක උපාසිකාවන් විසින් ද අනුගමනය කළ යුතු ධර්මයකි. දස ධර්මයේ එන අනිත්‍ය හා දුක පිළිබඳ මෙතෙහි කිරීමේ මෙම පළමු දහම නිර්වාණ අවබෝධය පිණිස අතිශය උපකාරී වන ධර්මතාවකි.

තමාගේ දිවිපැවැත්ම අනුන් හා බැඳුණු එකක් යනුවෙන් නිතර මෙතෙහි කිරීම දස ධර්මයට අයත් දෙවැන්නයි. මෙසේ තමන් අනුන්ට අයත් යැයි සිතනට සිතනට මානස සිහින් මිදෙයි. එවිට ජීවිතය පිළිබඳව යථා අවබෝධය ලැබෙයි. විශේෂයෙන් හික්ෂුන් වහන්සේගේ ජීවිතය පරාර්ථවර්ෂාව සඳහාම යොමු වූවකි. බෝසත් සිරිත හා බුදු සිරිත පුරාවටත් දක්නට ලැබෙන්නේ බුදුරජාණන්වහන්සේ පරාර්ථ වර්ෂාවට කැප වූ ආකාරයයි. අතට පත් නිවන අත්හැර සාරාසංඛ්‍ය කල්ප ලක්ෂයක් තිස්සේ පාරමිතා පුරණය කොට බුදු බව ලබා ගැනීමට කැප වූයේ ලෝක සත්ත්වයා සසර

"සියල්ලෝ දඬුවම්වට තැනී ගහිත්. සියල්ලෝ මරණයට බිය වෙත්. ඒ නිසා තමා උපමා කොට සිතා අනුන් නොහැසිය යුතුය. නොහැසිය යුතුය."

දුකින් මුදවාලීමේ පරම වේතනාවෙනි. තම දිවිපැවැත්ම අනුන් හා බැඳුණක් යැයි සිතන්නට යොමු වීම අවබෝධ ශක්තිය තුළින් සිදුවන්නකි. ගිහි පැවිදි කවරෙකු වුවත් නිතර නිතර තමන් අනුන් වෙනුවෙන් කැපවූවෙක් බව මෙතෙහි කරන්නේ නම් එය අන්‍යයන්ට මෙන්ම තමන්ට ද මෙලොව පරලොව යහපත සලසා දෙනු නියතය. තම දිවි පැවැත්ම අනුන් අයත් යැයි නිතර මෙතෙහි කරන්නට ප්‍රඥාව හා අවබෝධය කරා තම සිත මෙහෙයවාලීමට ඉතා පහසුය.

තමන්ගේ ගමන බිමන, කථාබහ සන්සුන් ඉඳුරන්ගෙන්, සංසුන් මනසින් යුක්තව ඉටුවිය යුතුයැයි යන යහපත් වූ ආකල්පයක් ඇතිකර ගත යුතු යැයි නිතර මෙතෙහි කළ යුතුය. මෙසේ මෙතෙහි කරන්නාගේ ඉරියව්, ගමන බිමන, හැසිරීම, කථා බහ ප්‍රියමනාප වේ. සංසුන් වේ. මෙසේ යහපත් වූ ආකල්පයක් ඇතිකර ගැනීම ගිහි පැවිදි කා හටත් එක සේ වැදගත්ය. එවිට සමාජයේ යහපත් හැසිරීම් සමුදායක් ඇති කර ගැනීමට පහසුය.

සිතෙහි පවත්නා සීලය පිළිබඳව නිතර මෙතෙහි කළ යුතුය. එවිට සිත, කය, වචනය සංවර කර ගත හැකිය. පිරිසිදු සීලයේ සිත පිහිටි විට විදර්ශනා වඩා රහත් වීමට වුවද මඟ හෙළිවේ. මෙය දස ධර්මයේ සිව්වැන්නයි.

නුවණැති බබසර හැසිරෙන්නන් මා ගැන සීලයෙන් පරිහව නොකරන්නේ දැයි නිතර මෙතෙහි කළ යුතුයි. එවැන්නක් මෙතෙහි කරන්නා තුළ බාහිර බිය කිසිවක් හට නොගනී. සිත, කය, වචනය යන ත්‍රිදොරෙහි ද සංවරය ඇති වේ.

ප්‍රිය වූ මන වඩන්නා වූ සියල්ලෙන් මාගේ උපතින් ගෙන ආ නොයෙක් බව හෙවත් නානා භාවය මරණයෙන් වෙන් වේ යැයි නිතර මෙතෙහි කළ යුතුය. මෙසේ මරණය හා අනිත්‍ය භාවය පිළිබඳව මරණානුස්සතිය වැඩිම ජීවිතයේ නොතිරි බව පිළිබඳ දැනීම සිත, කය, වචනයෙහි හික්මීමට බොහෝ සෙයින් වැදගත් වේ. එය දස ධර්මයේ සය වැන්නයි.

මම කර්මය අයත් කොට ඇත්තෙමි. කර්මය දායාද කොට ඇත්තෙමි. කර්මය කාරණය කොට ඇත්තෙමි. කර්මය පිළිසරණ කොට ඇත්තෙමි. යහපත් හෝ අයහපත් කර්මයක් කරම් ද එයට ගිම් කාරයා වෙමියි නිතර මෙතෙහි කළ යුතුයි. මෙසේ කර්මයෙන් කළ දෙය සලකන්නාට පව් පින් සලකා ක්‍රියා කරන්නාට යහපත ළඟා කර ගැනීම පහසුය. අයහපතින් මිදී යහපත ළඟා කර ගැනීම පහසුය. යහපත් ප්‍රතිපදාවන්හි යෙදීම යහපත් ක්‍රියාවන්හි යෙදීම කර්ම ඵල නියාම දත් තැනැත්තාගෙන් නිරායාසයෙන් සිදුවේ. පින් පව් මැනවින් හඳුනන්නා කුසල් මග හඳුනාගෙන නිවන් මග හැසිරීමට වග බලා ගනී. ඒ සඳහා ප්‍රඥාව, සීලය, සමාධිය වඩා ගනී. එය දස ධර්මයෙහි හත්වැන්නයි.

ඳ දහවල් දෙක කෙසේ ගතවේ දැයි නිතර මෙතෙහි කළ යුතුය. ඳ දහවල් වත් පිළිවෙත් හි යෙදෙමින් දහමෙහි හැසිරෙමින් නුවණින් මෙතෙහි කරමින් අප්‍රමාදව ධර්මයෙහි හැසිරෙන්නේ දැයි නිතර සිහියෙන් යුක්තව විමසා බැලීම කාට වුවද ජීවිතයේ සෑම මොහොතකම වැදගත් වන්නේය. එවිට ජීවිතයේ කවර අවස්ථාවක දී වුවද වරදක් වීමට ඇති ඉඩ කඩ ඉතා අඩුය. සිහියෙන් යුතුව ඳ දහවල් ගත කෙරේ නම් බුද්ධ වචනය සිහිපත් කිරීමෙන් නුවණින් සලකා බලමින් එහි හැසිරෙමින් කටයුතු කරන්නේ නම් යහපතක්ම මිස අයහපත් කිසි විටක ඇති නොවන්නේය. එය දස ධර්මයෙහි අටවැන්නයි.

මම මහජනයාගෙන් හිස් වූ පෙදෙසක තනිව සිටිමින් සියලු ඉරියව්වන් හි සන්සුන්ව සතුටුව සිටීමට කැමති වේ දැයි නිතර මෙතෙහි කළ යුතුය. මෙසේ සිතත් නම් සිතෙහි කාය විවේකය සපිරෙයි. එය දස ධර්මයෙහි නවවැන්නයි.

මා උත්තරීතර මනුෂ්‍යයන්ගේ මිනිස්දම් ගුණ ඇත්තෙක් දැයි ද ආර්ය භාවයට පත් වූ උත්කෘෂ්ඨ මිනිසුන් මෙන් මවිසින් ආර්ය භාවයට සුදුසු ඥාන දර්ශන ලබන ලද්දෙක් දැයි ද මරණ මංචකයේ සිටි කල්හි නුවණැති බබසර රකින්නවුන් විමසූ කල්හි තේජස් රහිතව නොවෙමි දැයි නිතර මෙතෙහි කළ යුතුය. එසේ මෙතෙහි කරන්නට තමන්ට සිතෙහි සමාධිය වඩා ගත හැකි නම් තමා කළ කී ප්‍රතිපදාවන් පිළිබඳව තමන්ගේ මරණින් මතු ආත්මය පිළිබඳව සැකයෙන් තොරව පරලොව ලබන සුගතිය පිළිබඳව අත්මාහිමානසෙන් යුතුව තීරණ සිතා ගත හැකිය. එය දස ධර්මයෙහි දහවැන්නයි.

දස ධර්මය සීල සමාධි ප්‍රඥා යන ත්‍රිවිධ ශික්ෂාවන් මුල් කොට සිදුකොට ඇති ඉතා වැදගත් දේශනාවක් බැවින් මෙලොව පරලොව දෙකෙහිම යහපත සලසා දෙන දහමක් වශයෙන් හඳුන්වා දිය හැකිය. ඉදිරිපත් කොට ඇති දස ධර්මය අතරින් එක දෙක තුන යන ධර්මයන් හි ප්‍රඥාව මෙහෙයවා අනිත්‍යතාව හා අවබෝධය ඇති කරගන්නා ආකාරය දැක්වේ. වීර්යයෙන් නිවන් පිණිස මෙහෙයවූ සිත් ඇති පුද්ගලයා, නැණවත්ව සන්සුන් සිතින් අප්‍රමාදව කටයුතු කර ජීවිතයේ නිස්සාරත්වය අවබෝධ කොට ජීවිතයේ විවර්ණ භාවය මෙතෙහි කොට පරාර්ථ වර්යාවෙන් යුතුව යහපත් ආකල්ප ඇති කරගෙන අකුසලයන්ගෙන් මිදී සසර දුකින් මිදී නිවන් මඟ සාදා ගැනීමට ප්‍රඥාව, නුවණ උපයෝගී කර ගනී. ධර්මයෙන් වඩාත් ප්‍රතිඵල ලබා ගත හැක්කේත් ප්‍රඥාවන්තයින්ටයි. ප්‍රඥාවේ බුද්ධියේ අගය බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ප්‍රථම ධර්ම දේශනාවේ "වක්ඛං උදපාදි, ඤාණං උදපාදි, පඤ්ඤා උදපාදි, විජ්ජා උදපාදි, ආලෝකෝ උදපාදි" යන දේශන පාඨයෙන් ප්‍රකට වේ. ප්‍රඥාව, බුද්ධිය සසර ගමන කෙළවර කර ගැනීමට උත්සහ කරන කා තුළත් ඇති කරගත යුතු ධර්මතාවයකි.

දස ධර්ම සූත්‍රයේ එන හතර පහ කරුණු තුළින් සීලයේ වැදගත්කම මනාව පිළිබිඹු කරයි. මනුෂ්‍යයා තුළ ස්වභාවයෙන් ඇතිවිය යුතු ගුණය සිල්වත්කමයි. කය වචනය සිත යන තුන් දොරෙහි සංවර බව මනා හික්මීම සීලය තුළින් ඇති වේ. සීලය තරම් ලොච්ඡුරු ගුණයක් තවත් නැති තරම්ය. සීලය යනු මහත් කැප වීමෙන් උනන්දුවෙන් ආරක්ෂ කළ යුතු ගුණධර්මයකි. සීලයෙහි පිහිටා සිත හික්මවිය යුතුය. දුක නිරුද්ධ කිරීමේ ප්‍රතිපදාවේ මුල් පියවර ද සීලයයි. සිල්වත්ව ජීවිතය ගතකරන්නා බුද්ධිමතෙකි. දුස්සීල කෙනා ගැරහීම හා අපකීර්තිය ලබයි. සිල්වතා ප්‍රශංසාව හා කීර්තිය ලබයි. සිල් සුවද මල් සුවද පරයන සුදුසුය.

දස ධර්මයන් හි එන හය හත අට යන ධර්ම කරුණු තුළින් ප්‍රතිපදා මාර්ගය ප්‍රකට වෙයි. මෙසේ කර්මය හා පටිපදාව පිළිබඳ අවබෝධය ඇති තැනැත්තාට පව් කිරීමට පෙළඹවීමක් ඇති නොවේ. පින් පව් ගැන වැටහීමක් ඇති බැවින් යහපත් ක්‍රියාවන් කිරීමට යහපත් කර්මාන්තයන්හි යෙදීමට එබඳු යහපත් වූ තැනැත්තා නිතරම උත්සහවත් වේ.

නවය දහය තුළින් සමාධිය ගැන ප්‍රකට වෙයි. සමාධිය නම් කුසල් සිත් පිළිබඳ ඒකාග්‍රතාවයි. නානා අරමුණු කෙරෙහි සිත නොවිසිරී කුසල් අරමුණක සිත පිහිටුවා ගැනීමයි. සිතෙහි සමාධිය ඇති කරගත් තැනැත්තා සියලු ඇලීම්වලින් මිදී මරණයෙන් කෙළවර වෙන ජීවිතය පිළිබඳ මෙතෙහි කොට සිත එක් අරමුණක පිහිටුවා ගත යුතුය.

මේ අයුරින් සලකන විට දස ධර්ම දේශනාව තුළින් නිර්වාණ මාර්ගය අවබෝධ කර ගැනීම සඳහා ඉවහල් වන ධර්ම කරුණු ඊසක් අනාවරණය වන බැවින් ගිහි පැවිදි සෑම දෙනාටම බොහෝ සෙයින් ප්‍රයෝජනවත් වනවා ඇත.

- තෙරුවන් සරණයි

"(බම් ගැහැන (සී) පැණි බීජාකයෙන් මිදිය හැකිද වඩාද ගැහැන් අහසෙහින් නැත. මුහුදු මැදුන් නැත. පර්වත තුහරයන්ගේ නැත. විබදු බිම් පෙදෙසක් ලොව කොහේවත් ඇරේනේ නැත."

ලෝකය මැවිවේ කවුද ?

පින්වත්නි,

ම බ නමස්කාර කරන්න අම්මාට තාත්තට. ඒ මෙන් මේ කාරණා හින්ද, අම්මා, තාත්තා දෙන්න බුන්මයෝ කියලා කිව්වේ ඇයි? බොහෝ විට මේ විග්‍රහයේදී කියනවා අම්මයි, තාත්තයි දෙන්නා දරුවන්ට හරියට බුන්මයා වගේ කියලා. මෙත්තා, කරුණා, මුදිතා, උපේක්ඛා කියන සතර බුන්ම විහරණයන්ගෙන් සංග්‍රහ කරනවා කියලා. ඒ විතරක් නෙමෙයි පින්වත්නි, මෙතැන ඊට වැඩිය ගැඹුරු අර්ථයක් තිබෙනවා. අපි දන්නවා එද සමාජයේ තිබුණු දෙයක් තමයි මිනිසා ලෝකයට මැවිවේ මහා බුන්මයා කියන එක. මිනිසා ලෝකයට මවලා තිබෙන්නේ මහා බුන්මයා කියන කාරණයට බුදුරජාණන් වහන්සේ දීපු පිළිතුර තමයි, මහා බුන්මයා නෙමෙයි ඔයගොල්ලන්ව

මැවිවේ. පැහැදිලිවම පෙනෙනවා මේ ලෝකයට කවුද මැවිවේ ඔබව කියලා. එක් වෙලාවක බුදුරජාණන් වහන්සේ අහනවා බ්‍රාහ්මණ භික්ෂු දෙනමකගෙන්. මේක දිග කතාවක්. කෙටියෙන් මම මේ කියන්නේ ඒගොල්ලන්ගේ දර්ශනය, බුදුහාමුදුරුවෝ මෙහෙම අහනවා.

“ඔබලා දකිනවා නේද මේ තරුණ බමුණන්, තරුණ බැමිණියන් එක්කලා විවාහ වෙනවා?”

“එහෙමයි ස්වාමීනි.”

“එතකොට ටික දවසක් ගියාට පස්සේ මේ බැමිණියන් ගැබ්බරව ඉන්නවා දකිනවා නේද?”

“එහෙමයි ස්වාමීනි.”

“එතකොට ටික දවසක් ගිහිල්ලා මේ බැමිණියන් දරුවන් බිහි කරලා ඉන්න හැටි දකිනවා නේද?”

“එහෙමයි ස්වාමීනි.”

“ඔව්වරම පැහැදිලිව තිබියදීත් ඔබලාව මේ ලෝකයට

“යමෙක් මුලදී පමා වුවත් පසුව හොපමා වේද ඔහු වලාකුළින් හිකුත් වූ සඳක් මෙන් මේ ලෝකය බබුළුවයි.”

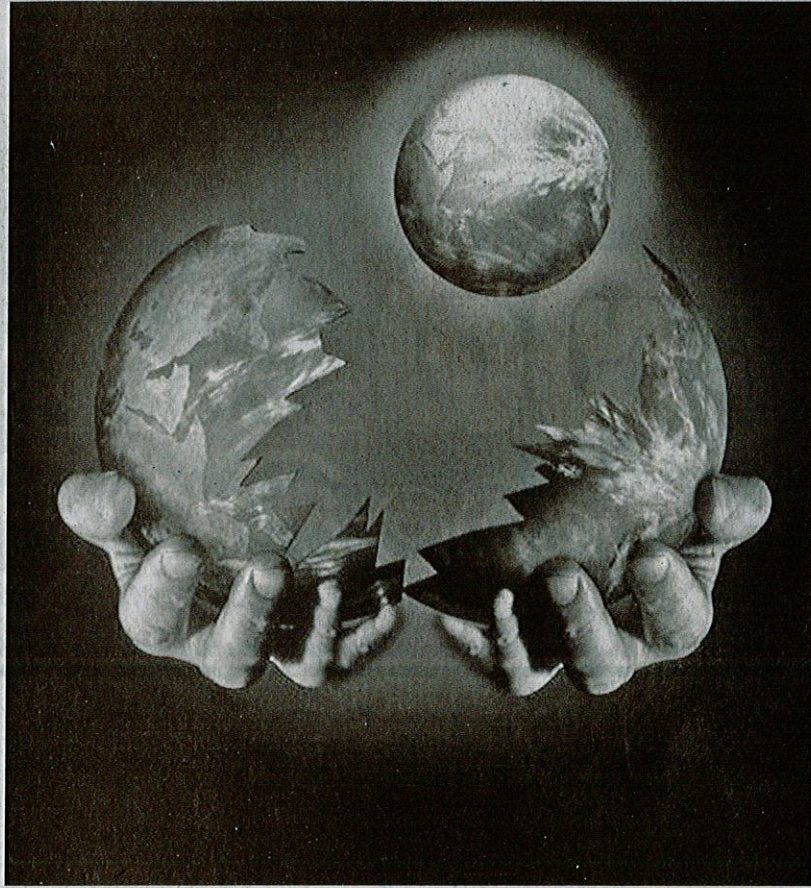
බිහි කරන්නේ අම්මා කියලා, අම්මයි තාත්තයි කියලා, තවත් කොහොමද? කියන්නේ බ්‍රහ්මයගේ කට්ත් බිහි කරනවා කියලා. ඒක බ්‍රහ්මයට කරන නින්දවක් නෙමෙයිද?

අර බ්‍රාහ්මණ හික්ෂු දෙනමගෙන් බුදුහාමුදුරුවෝ එහෙම අහනවා. ඉතින් ඒ වෙනුවට තමයි බුදුහාමුදුරුවෝ දේශනා කළේ එහෙ ඉන්න බ්‍රහ්මයෙක් නෙමෙයි මය ඇත්තත්ව බිහි කළේ, අම්මයි තාත්තයි දෙන්නා කියලා. ඒ නිසා කියනවා අම්මයි, තාත්තයි දෙන්නා අපට මේ ලෝකය දකින්නට සලස්සපු එකේ ණය ගෙවන්න බැහැ කියලා.

පින්වත්නි, මේ ලෝකය දකින ක්‍රම දෙකක් තිබෙනවා. මනැසින් දකිනවා, නුවණැසින් දකිනවා. කොහොම වුණත් මිනිසත් බවක් ලබාගෙන මේ දෙයාකාරයෙන්ම ලෝකය දකින්නට අවස්ථාව සලසලා දීපු එක ගැන බුදුහාමුදුරුවෝ කියන්නේ අම්මා තාත්තා දෙන්නා දලේ නියාගෙන ඒ ඇත්තත් අවුරුදු සිය ගණනක් ජීවත් වෙනවා නම්, ඒ ජීවත්ව ඉන්න කාලය මුළුල්ලේම අම්මා තාත්තාගේ මළ මුත්‍ර අත ගාගෙන අම්මා තාත්තා දෙන්නට ඇප උපස්ථාන කළත් අපිට මේ ලෝකය දකින්න සලස්සපු එකේ ණය ගෙවන්න බැහැ කියලයි. එතකොට මේ ලෝකය දකින ක්‍රමය ගැන හිතන්න පින්වත්නි, මෙහි ගැඹුරු අර්ථයක් තිබෙනවා. අපි ගිය ආත්ම භාවයෙහි යම් කිසි කර්මයක් අරමුණු කරමින් වුනි විත්තය එතැනින් වුන වුණා නම් ප්‍රතිසන්ධි ගන්න මවකගේ කුසකට එළැඹෙනවා. මව සුදුසු අවස්ථාවේ හිටියොත් අම්මා, තාත්තා දෙන්නගේ සම්බන්ධය තිබුණොත් අර විඤ්ඤාණය එල්බ ගැනීම සිද්ධ වුණොත් එතකොටයි දරුවෙක්ගේ ප්‍රතිසන්ධිය ඇති වෙන්නේ. නැත්නම් ප්‍රතිසන්ධි හටගන්නේ නැහැ. විඤ්ඤාණය එල්බ ගත්තොත් තමයි ප්‍රතිසන්ධිය ඇති වෙන්නේ. ඒ නිසා ඒ ප්‍රතිසන්ධි ගන්න එත විඤ්ඤාණයට එල්බ ගන්නට අවස්ථාව සලසලා දුන්නා අම්මයි, තාත්තයි දෙන්නා. අම්මගේ කුස විවර කරලා, කුස සකස් කරලා තිබ්බා. මෙන්න මේ කාරණාව නිසා අපි අම්මා, තාත්තා දෙන්නට ණය ගැනියි. මොකද? ඒ අවස්ථාවේ එතැන ප්‍රතිසන්ධි ගන්නට එත විඤ්ඤාණය එතැන රැදෙන්න බැරි නම් එතැනින් වුන වෙනවා. එතැනින් වුන වුණාම තවත් සිතක්, ඒ සිත වෙනින් තැනක ප්‍රතිසන්ධි ගන්නවා. හිතන්නට එපා ගිය ආත්ම භවයෙන් වුන වන සිත මේ පැත්තට එනවා කියලා. විත්ත ප්‍රවෘත්තියක් තිබෙනවා. එකකට අනතුරුව එකක්. බුදුහාමුදුරුවෝ කිව්වේ ඒ සිද්ධ වෙන ක්‍රියාවලියේ වේගයට උපමාවක්වත් කරන්න බැහැ කියලයි. එව්වර වේගයෙන් ක්‍රියාත්මක වෙනවා. මේ වුනි විත්තයටයි ප්‍රතිසන්ධි විත්තයටයි ඒකේ වෙනසක් නැහැ. වුනි විත්තය ඇති වුනා නම් ඊළඟට ප්‍රතිසන්ධි විත්තයක්

අර ක්‍රියාවලියේ ස්වභාවයෙන් සිද්ධ වෙනවා. හැම සිතකම අරමුණක් තියෙනවා නම් ආයෙන් ප්‍රතිසන්ධියක් ගන්න අරමුණු භොයාගන්න අවශ්‍යතාවක් නැහැ. හැම සිතකම පහළ වෙන්නේ අරමුණක් අරගෙනයි. ඒ නිසා ඒ අරමුණට විපාක දීමට ප්‍රතිසන්ධිය ඇති වෙනවා.

එතකොට අම්මගේ 'කුසේ විඤ්ඤාණය බැස ගන්නට අවස්ථාව නැති නම්, ඒ සිත එතැනින් ඉවරයි. එතැනින් වුන වුණා. එතැනින් වුන වුණාට පස්සේ වෙනත් සිතක්

තමයි. ඒ සන්නතිතයේ අනික් සිත අපි දන්නේ නැහැ කොහොට යයිද කියලා. බොහෝ විට නිරයට වෙන්නත් පුළුවන්. ඊට වැඩිය උසස් තැනකට වෙන්නත් පුළුවන්. මනුස්ස ලෝකේ වැඩිපුර බර වෙන්නේ නිරයටයි. ඒ නිසයි කියන්නේ මේ මනුෂ්‍ය ආත්ම භාවය ලබා ගන්නට අපට අවස්ථාව සලසලා දීපු එකට අම්මා තාත්තට ණය ගෙවන්නට පුළුවන් කමක් නැහැ කියලා.

පූජ්‍ය ගංගොඩවිල සෝම හිමියන් දෙසු දම් දෙසුමක් ඇසුරිති

ධබ තැවෙන්නේ ඔබේම වරදිනි

ලෝකයේ සිටින සියලුම සත්ත්වයන්ට සාපේක්ෂව මිනිසකු ලෙස ඉපදෙන්නේ අල්ප වශයෙනි.

මිනිසන් බව ලැබීම දුර්ලභ යැයි කීවද, මෙතරම් මිනිසුන් සිටින්නේ කෙසේද යන්න යමකුට ප්‍රශ්න කළ හැකිය.

එහෙත් බුදු දහමෙහි පෙන්වා දෙන්නේ සත්ත්ව ප්‍රජාවට සාපේක්ෂව සහ අපායවල, දිව්‍ය ලෝකවල දිවි ගෙවන්නන්ට සාපේක්ෂව මිනිසකු ලෙස උපත ලැබීම ඉතාම දුර්ලභ බවය.

බොහෝ මිනිසුන් මනුෂ්‍ය ආත්මයක් ලැබුවද ජීවත් වෙන්නේ මහා වනයේ සිටින වන සතුන් ලෙස හෝ අමනුෂ්‍ය ලෝකවල ජීවත් වන්නන්ට සමානවය.

මනෝවිද්‍යාත්මකව සොයා බැලූ කල බුද්ධි මට්ටමෙන් අඩු අය, මනුෂ්‍යත්වය ඉක්මවා වැඩි කිරීම සාමාන්‍ය පරිදි සිදුවන්නක් බව පෙන්වා දී තිබේ. විකෘති මානසික තත්ත්වය කොටස් දෙකකට බෙදේ.

1. තමා විසින්ම ඇති කරගනු ලබන විකෘතිතා
2. රෝගී තත්ත්ව හේතුවෙන් ඇතිවන විකෘතිතා

වශයෙනි.

මෙම කරුණු දෙකින් තමා විසින්ම ඇතිකර ගනු ලබන

විකෘතිතා සමාජයෙහි බහුලව දක්නට ලැබේ.

තමා විසින්ම ඇතිකර ගන්නා විකෘතිතාවලින් පෙළෙන පුද්ගලයන් සමාජයට කරන බලපෑම් අනුව යම් දිනක එම පුද්ගලයාට විපාක විඳින්නට සිදුවන බව බුදු දහම අනුව පෙන්වා දෙයි. යම් රෝගී තත්ත්වයකට ගොදුරු වී හෝ හදිසි අනතුරක් හේතුවෙන් ඇතිවන විකෘතිතාවන්ට විපාක පඩිසන් දීමක් සිදුවන්නේ නැත. එයට හේතුව එහි සවේනනිකත්වයක් නොමැති වීමය.

එනම් සැබෑවටම මානසික විකෘතිතාවලින් පෙළෙන්නකු මානසික ආබාධ සහිත පුද්ගලයකු වරදක් කළ විට එම වරද වරදක් ලෙස ඔහු දකින්නේ නැත.

බුදු දහමේ වුවද එම වරද වරදක් ලෙස දකින්නේ නැත. නමුත් පියවි සිහියෙන් සිටින ඕනෑම අයකු දැන දැනම කරන විකෘතිතාවලට විපාක නිසැකවම ලැබේ.

සුරාපානය කිරීමෙන් මානසික විකෘතිතාව ඇති වේ. එහි විවාදයක් නැත. ඇතැම් පිරිස් බණ පොතක් මෙයට හවුල් කරගෙන, මද පමණ ගන්නා, මද පමණ ගන්නාට කමක් නැතැයි කියා සීමා බැම් දමා ගනිමින් අකට යුත්තෙහි නිරත වීමට උත්සාහ දරති.

"වෙරි මිනිසුන් මැද අවෙරිව ජීවත් වන්න."

නමුත් එලෙස කරන බොහෝ දෙනකුට සුරාව පිළිබඳ ගැඹුරින් විස්තර කෙරෙන ශික්ෂා පදය පිළිබඳව අවබෝධයක් ඇත්තේ නැත. මජ්ඣිමනිකායෙහි මහාපඤ්චාසාද සූත්තයේ මෙසේ විස්තර වේ.

මජ්ඣිමනිකායෙහි මහාපඤ්චාසාද සූත්තයේ මෙසේ විස්තර වේ. මත්පැන් පානය කිරීමෙන් මානසික විකෘතිතා ඇති කරන්නක් මෙන්ම සුරාව අලෙවි කරන්නන්ටද අඩු වැඩි වශයෙන් විපාක විඳින්නට සිදුවේ.

මත්පැන්, මත්ද්‍රව්‍ය පානය කරන්නන්ට, එම ද්‍රව්‍ය අලෙවි කරන්නන්ට සේම ඊට අනුබල දෙන්නන්ටද සමාන විපාක ලැබෙන අකුසල කර්මයක් බව ප්‍රේතවස්තුවේ පෙන්වා දේ.

මම මත්කුඩු, මත්පැන් අලෙවි කළද ඒ කිසිවක් තමන් භාවිත නොකරන බව ඇතැම්වරුන්ට ප්‍රකාශ කළ හැකිය.

නමුත් අලෙවියෙන්ද විශාල අකුසලයක් සිදුවන බව අකුසලයෙහි යෙදෙන පුද්ගලයා බොහෝ විට දන්නේ නැත.

කෙසේ නමුත් ධර්මයෙහි පෙන්වා දෙන්නේ මත්ද්‍රව්‍ය භාවිත කරන්නා සේම අලෙවි කරන්නාද උත්මත්තක බවට පත්වෙන බවයි.

මරණින් මතු ප්‍රේත ලෝකයේ ඉපදී අනන්තවත් දුක් විඳීමට සිදුවේ.

සුරාපානය කිරීමෙන් මොහොතින් මොහොත විකෘති වී යන්නක් මෙන්, පිස්සකු බවට පත්ව, සමාජයේ විවිධ අපරාධ කිරීමට පෙළඹේ.

බොහෝ මත්පැන් පානය කරන්නන්, එම ක්‍රියාවෙන් පසුව බිරිඳට, දරුවන්ට පහරදීම, නිවසේ බඩු බාහිරාදිය පොළොවේ ගසන අතර ඇතැම් පිරිස් සාහසික අපරාධ කිරීමට පවා පෙළඹෙති.

මෙලෙස තමා විසින් ඇතිකර ගන්නා ලද විකෘතිතා නිසා ඒවායේ විපාක මෙලොවදීම විඳීමට සිදුවන බව අප ඕනෑ කෙනකුට දකගත හැකිය.

රෝගී බවට පත්වීම, රැකියා අවස්ථා අහිමි වීම, අඹු දරුවන් හැරදමා යාම, වගකීම් දැරීමට නොහැකි අයකු සේ හේවඩු ගැසීම සහ ධනය හානි වීම ආදිය මත්පැන් පානය කරන්නන්ට මෙලොවදීම විපාක දෙන කරුණු වේ.

මේ සියලු දෙයට අමතරව තමා විසින්ම ඇතිකර ගන්නා ලද මානසික විකෘතිතාව හේතුවෙන් ජීවිතාන්තය දක්වා ගිවේ විලංගුවේ වැටීමට සිදුවන අවස්ථාද දකගත හැකිය.

සිරගත වූවන්ගෙන් සියයට 95කට පමණ ඊට හේතුවී ඇත්තේ විකෘති මානසිකත්වයෙන් කළ අපරාධයන්ය.

එහි විපාක ලෙස සිරගත වූවන් මොහොතක් මොහොතක් පාසා සිය දහස් වාරයක් මැරී මැරී මනසින් දුක් විඳී.

ශරීරය පුරා කුෂ්ඨ වැළඳ, වර්ම රෝගවලට ගොදුරු වෙමින් කුස පිරෙන්නට ආහාරයක් ගන්නට නොහැකිව, එකම ආහාරයක් එකම රසකට කමින්, කිවුල් වතුර බොමින්, මකුණන් සහිත මෙට්ටයක අඩි නින්දක් ලබමින් සීමිත වතුර ප්‍රමාණයකින් ශරීරය පිරිසිදු කරගෙන, රැ දහවල් පහන් කරති.

අකුසලය කරන විට තිබූ මිහිරියාව, සිර කඳවුරකදී ඔවුන් කිසිවකු අල්ප මාත්‍රාවක් හෝ ලබන්නේ නැත.

ගෙවුණු වසරේ වෙසක් පුන් පොහොය නිමිත්තෙන්, කොළඹට නුදුරු බන්ධනාගාරයක බණකට වඩින්නට මට අවස්ථාව ලැබුණා. එහිදී මට මුණ ගැසුණා රටේ නමගිය පාතාල නායකයෙක්. ඔහු සිරගතව සිටියේ මිනීමැරුම් වෝදනාවකට. ඔහුට ලැබී

තිබුණේ ජීවිතාන්තය දක්වා සිර දඬුවමක්. ඔහු මාගේ දෑත් දෙක අල්ලාගෙන "අනේ භාමුදුරුවනේ, අපි කළා වූ අකුසලයන්ට අනේකවිධ දුක් විඳිනවා. ජීවත් වෙන දවසක් පාසා අපි දහස් වාරයක් මැරී මැරී උපදිනවා. ඔබවහන්සේ දන්න කියන කෙනෙක් ඉන්නවා නම් කියන්න මරණ දඬුවම් කාලය තියාගෙන නොයිද අපිව මරා දමන්න කියලා."

කඳුළු පිරුණු දෑස්වලින් වචන පෙළගස්වමින් කියා සිටියේය.

තමන් කළ වරදට මොහොතක් මොහොතක් පාසා දුක් විඳින ඔවුන් ආදරණීය දරුවන්, අඹුවන්, මාපියන්, සහෝදර සහෝදරියන් මතක් වෙන වාරයක් පාසා හඬා වැටුණි.

තවත් ආරෝහ පරිණාහ දේහයකින් යුතු ශක්ති සම්පන්න තරුණයකු මා ඇස ගැටුණා. මා දුටු ඔහු පාද නමස්කාර කර එකත්පස්ව සිටියේය.

"මොකද පුතා මේ පැත්තේ?"

මා ඇසූ පැනයට ඔහු බිම බලාගෙන හඬා වැටෙන්නට විය.

"භාමුදුරුවනේ, මා සේවය කළේ විශේෂ කාර්ය බලකායේ. සුදුසුකම අනුව නිලයක් දරූ කෙනෙක්. මා මීට මාස ගණනට පෙර නිවාඩුවට ගෙදර ඇවිත් ඉන්න වෙලාවක අම්මා මහා හයියෙන් කැගහගෙන ඇවිත් කිව්වා තාත්තට කවිටියක් ගහනවා කියලා. ප්‍රශ්නයක් මොකුත් මම දන්නෑ. මම දුටුගෙන ගිහින් තාත්තට ගහපු කෙනාට ගැහැව්වා. මම ගහපු පාරට, තාත්තට ගහපු කෙනා මැරිලා වැටුණා. අද මම සිරබත් කන්නේ ඒ විපාකයට.

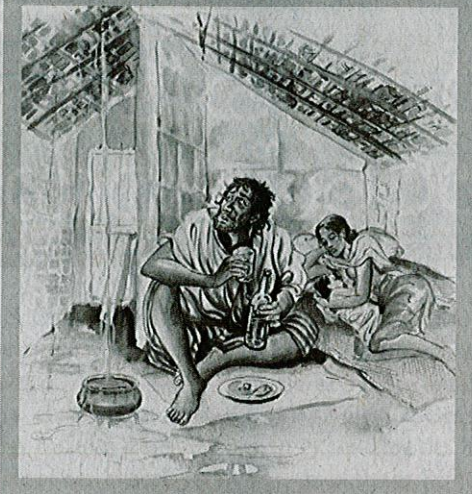
පුංචි වෙලාවකදී සිතට ආ ආවේග යක් පාලනය කරගන්නා නම් අද මම මගේ තරුණ කාලේ නිදහසේ අර්ථසම්පන්නව

ගත කරනවා. නමුත් ඒ සියල්ල මොහොතින් වෙනස් වුණා. භාමුදුරුවනේ... මෙතන ඉන්න හැම මොහොතකදීම දනෙන්නේ මැරුණා නම් හොඳයි කියලා." ඔහු ප්‍රකාශ කළේය.

සිරගතව සිටින බහුතරයක් පිරිස එහි සිටින්නේ ඔවුන් විසින් කළා වූ අකුසලයට අනේක වාරයක් දුක් විඳිමින් සහ පීඩා විඳිමිනි.

මේ ආකාරයෙන් බැලූ කල මනසින් උසස් යැයි මිනිසා වරදක් කළවිට මෙලෝ පරලොව දෙකෙහිම තැවෙති. තමා විසින් කරන ලද පාප කර්මයන් බලා දෙලොව තැවෙන හේ දුගතියට ගිය කල පරලොවෙහිද බොහෝ සේ තැවෙති. මෙම බුදු වදන අප කාටත් පොදු බව සැවොම මතක තබාගත යුතුය.

මහාවාර්ය පානේගම ඥාණීස්සර හිමි

"ආශාව හිසා ශෝකය හටගනී. බිය හට ගනී. ආශාවෙන් වෙන් වූවනට ශෝකයක් නැත. බියකුත් නැත."

ජාති, ජරා, ව්‍යාධි, මරණ නවතාලිය හැකි ජගතොක්කු මෙලොව සිටීද?

සසර දුක නවතා තබන මග 'නිවහ' බව කී චිකිත්සා පර්යේෂකයා කවුද?

පර්යේෂණ' යන්න මනුෂ්‍ය සමාජයට නුපුරුදු දෙයක් නොවේ. ආරම්භයේ පටන් මේ දක්වා මිනිසා විසින් ස්වකීය ජීවිතය දුකින් තොරව සුවසේ පවත්වාගෙන යාම සඳහා නොයෙක් විදිහේ පර්යේෂණ සිදුකරනු ලැබ තිබේ. ඒවායේ ප්‍රතිලාභද ලැබී තිබේ. එනමුත් පර්යේෂණවල අවසානයක්ද නැත. ඒවායින් ලබන ප්‍රතිඵලවලින් තෘප්තිමත් වීමක්ද නැ. ඊට හේතුවී ඇත්තේ මිනිසා දුකින් තොර සුවපහසු ජීවිත ගතකිරීම සඳහා භෞතික මෙවලම් ක්‍රමවේද ප්‍රමාණ කරගෙනම ස්වකීය පර්යේෂණ මෙහෙයවීමයි. එසේ වුවද අප තිලෝගුරු බුදු පියාණන් වහන්සේ සමස්ත සත්ව වර්ගයාටම අත් විඳීමට සිදුවන ජාති, ජරා, ව්‍යාධි, මරණ ආදියෙන් තොර වූ සනාථන සුවයක් උදෙසා වසර ගණනක් නොව කල්ප ගණනාවක් තිස්සේ ආධ්‍යාත්මික පර්යේෂණයක නියැලුණහ. එහි ලොචතුරා ඵලය උන්වහන්සේ ගයාවේ බෝ මැඩදී සම්බුද්ධත්වයත් සමග සාක්ෂාත් කළහ.

බරණැස ඉසිපතන විගදයේදී පස්වග මහණුන්ට දම්සක් පැවතුම් සූත්‍රය දේශනා කිරීමත් සමග උන්වහන්සේ තමන් වහන්සේ සිදුකළා වූ පර්යේෂණය පිළිබඳවත් ඒ සඳහා අනුග මනය කළ ක්‍රමවේදයත්, එහි ප්‍රතිඵලත් ප්‍රථම වරට ලොවට අනාවරණය කළ සේක. එතැන් පටන් ඒ ඔස්සේ ගමන් කළා

වූ බොහෝ දෙව් මිනිසුන් ජාති, ජරා, ව්‍යාධි, මරණාදී දුකින් තොර සද සැනසුමට පත්වූහ.

බුදුන් වහන්සේ අරිය පර්යේෂණ සූත්‍රයේදී පර්යේෂණ දෙකක් පිළිබඳව දේශනා කොට තිබේ. එනම් අරිය පර්යේෂණය හා අනරිය පර්යේෂණයයි. මෙයින් දෙවැන්න ලෝකයේ බොහෝ දෙනා යෙදී සිටින පර්යේෂණයයි. එනම් ලෝචැසි සත්වයෝ ඉපදීම ස්වභාව කොට ඇත්තෙක්ව ඉපදීම නොඉක්මවා ඉපදෙන දේම සොයති. දිරා යාම, ලෙඩවීම, මරණය, ශෝකය ස්වභාව කොට ඇත්තෙක්ව ඒවා නොඉක්මවා දිරන, ලෙඩ වන, මැරෙන, ශෝක කිරීමට සිදුවන පස්කම් සැපතම සොයා යති.

එහෙයින් මෙය අනුසෝතගාමී පර්යේෂණයකැයි කිව හැකිය. එනම් සැඩ පහරක දිය කිසිදු බාහිර සහයක් නොදී නිතැතින්ම පහළට ගලා යන්නාක් මෙන් මේ පර්යේෂණය අනායාසයෙන්ම සිදුවෙයි. මෙබඳු පර්යේෂණයක ලෝචැසි සත්වයෝ යෙදී ඇත්තේ අවිද්‍යාව හේතු කොටගෙනය. පර්යේෂණයේ අරමුණ සැපය වුවද නොදැනුවත්වම එහි ආවසනික ප්‍රතිඵලය වී ඇත්තේ දුකය.

මේ ලෝකයේ ඇතැම් පුද්ගලයෙක් තමා ජාති ස්වභාව ඇතිව ඉපදීමෙහි ආදීනව දක ඉපදීමක් නැති කාම, දිට්ඨි,

"ඇත්ත නිව යුතුය. අනුභව හොඳිපිය යුතුය. අනිකකු යමක් ඉල්ලූ කල ටිකක් ටුවත් දිය යුතුය. මේ තුන් කරුණෝ තෙනෙකුට දෙවියන් වෙත යා හැකිය."

අවිජ්ජා යන සත්ත්වයා සසරට ඇද දමන චතුර් ඕසයන්ගෙන් නිදහස් වූ භව නොඉපදෙන මග සොයා යයි. දිරා යාම, ලෙඩවීම, මරණය යනාදියේද ආදීනව දක නොදිරන, ලෙඩ නොවන, නොමැරෙන මග සොයා යයි. මේ සෙවීම උතුම් සෙවීමයි. එය ආර්ය අරියේෂණය යැයි බුදුන් වහන්සේ පෙන්වා දුන්හ. උන්වහන්සේ තමන් වහන්සේගේ ආර්ය පර්යේෂණය පිළිබඳ මෙසේ දේශනා කොට තිබේ.

“මහණෙනි, මමද සම්බුද්ධත්වයට පෙර ඉපදීම ස්වභාව කොට ඇත්තෙක්ව දිරා යාම, මරණය, ශෝක කීරීම ස්වභාව කොට ඇත්තෙක්ව උපදින, දිරන, ලෙඩ වන, මැරෙන දේම සෙවීමි. ඒ අතර මම ඉපදීම ආදියේ ආදීනව පෙනී ජාති, ජරා, ව්‍යාධි, මරණාදියෙන් තොර නිවන සෙවීමේ සිතක් පහළ විය. එසේ සිතා හද යොවනයෙහි තරුණයෙක් වූ මම මව්පියන් අකමැත්තෙන් කඳුළු පිරි මුහුණින් හඬද්දීම කෙස් රැවුළු කපා කසාවත් හැඳ ගිහි ගෙයින් නික්ම පැවිදි වීමි.”

(මනි. අරියපර්යේසන සූත්‍රය)

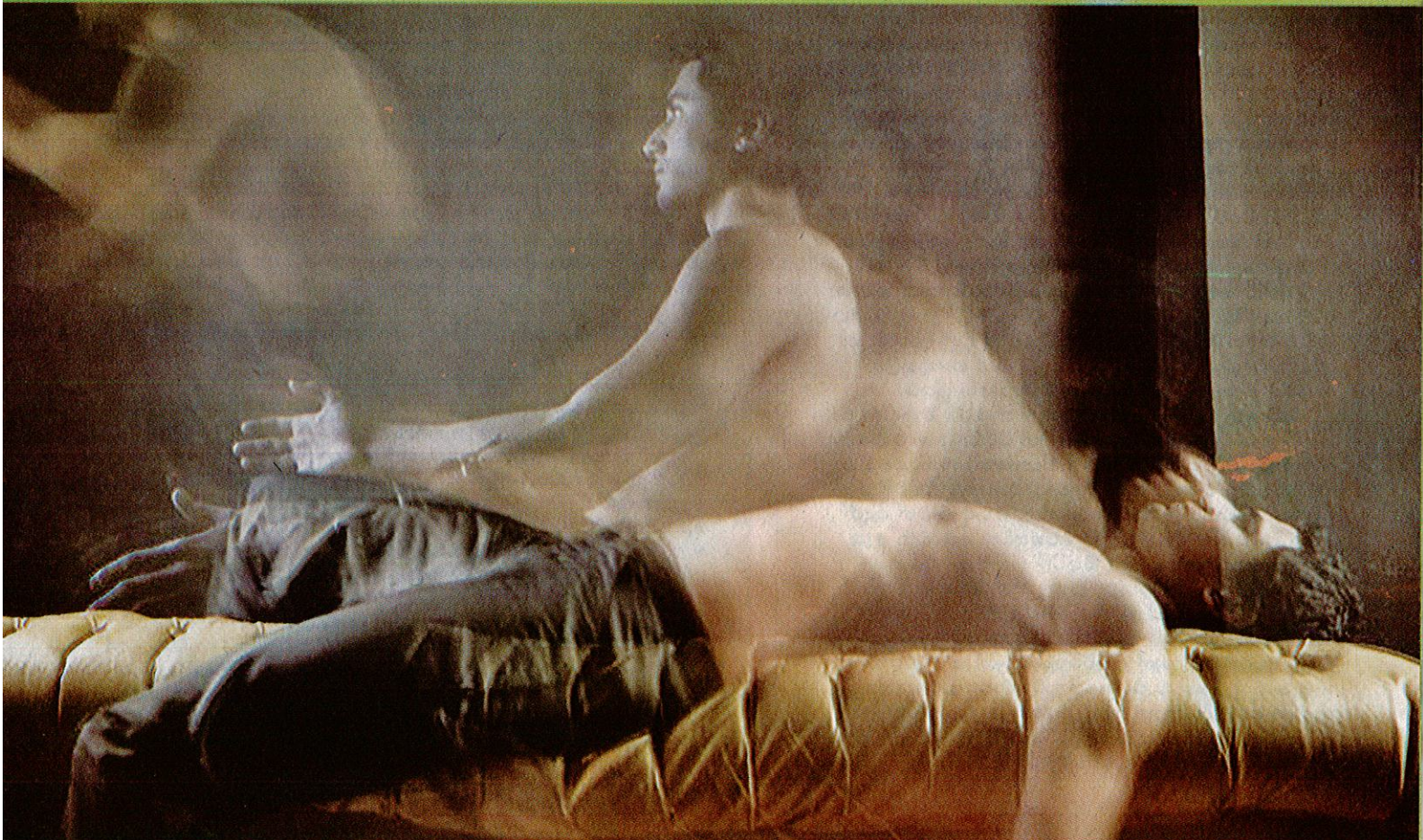
අප බොහෝ දේවල් සොයා යන්නේ බාහිරිනි. ලෝකයේ අග මුල සොයන්නට උත්සාහ කරන්නේත් එලෙසය. නමුත් ලෝකය පවත්නේ අප තුළම බව බුදුන් වහන්සේ පෙන්වා දුන්හ. එසේ නම් අප සෙවිය යුත්තේ කා ගැනද? අප ගැනය. එවිට පට්ඨ, ආපෝ, තේජෝ, වායෝ, සතර මහා භූතයන්ගෙන් හටගත් දෙතිස් කුණපයෙන් ඝමන්විත වූ මේ කයේ සැබෑ තත්ත්වය මැනවින් පෙනී යයි. එවිට ලෝකය යනු දුකෙහි නමකැයිද දුක මත පිහිටා තිබෙන්නකැයිද වැටහී යයි. ඒ වැටහීමට පැමිණි තැනැත්තාම

එහි ආදීනව දකී. ආදීනව දක ඉන් මිදීමට කල්පනා කරයි.

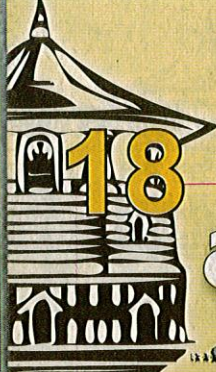
එලෙස කල්පනා නොකරන තැනැත්තා සියලු ප්‍රශ්න, ගැටලු බාහිරින් උපදින ඒවා ලෙස දකී. භෞතික උපකරණ යොදගෙනම ඊට පිළිතුරු සොයති. ඇතැම් ඇදහීම්වලට පැමිණි අය නොපෙනෙන බාහිර දෙවියකුගෙන් සැනසුම අයදී. බුදුන් වහන්සේ මහා නිධාන සූත්‍රයේදී පෙන්වා දී ඇති පරිදි සියලු ආධ්‍යාත්මික, සමාජගත ගැටලුවලට හේතුව වී ඇත්තේ පුද්ගල සිතේ පවත්නා තණ්හාවයි. උන්වහන්සේ ප්‍රථම උදනයෙන් ඉදිරිපත් කොට ඇත්තේත් තමන් වහන්සේ සංසාරයේ බොහෝ කාලයක් තිස්සේ සසර නමැති ගෙන තනන ගෘහ කාරකයා සොයා ගිය බවය. ඒ ගෘහ කාරකයා උන්වහන්සේ මනා කොට දුටහ. ඒ බාහිර කවරෙකුත් නොව අප සිත තුළ පවත්නා තෘෂ්ණාවයි.

ලොව පවත්නා යථා ස්වභාවය අනිත්‍ය, දුක්ඛ, අනාත්ම ත්‍රිලක්ෂණ ධර්මතාවයි. අප විඳින ආධ්‍යාත්මික වූද, බාහිර වූද සියල්ල මීට යටත්ය. එහෙයින් ඒ කිසිවක් නිත්‍යය, සුඛය, අනාත්මය වශයෙන් ගත නොහැකිය. අප ඇති කරගෙන ඇත්තේ විපරිත සංඥාවකි. එහෙයින් පර්යේෂණයක් ඇරඹිය යුතුය. ඒ කා ගැනවත්, කවරක් ගැනවත් නොව අප අප ගැනමය. ඊට අවශ්‍ය මඟද, උපකාරක ධර්මද බුදුපියාණන් වහන්සේ මනා කොට දේශනා කොට තිබේ.

හෙමිමාතගම පියදස්සි හිමි
චල්ගමිපාය අභයරාජ රජමහ විහාරය

“යකඩයෙන් නැගුණු මලකඩ වීම යකඩයම කා දමයි. හුවණින් තොරව වසන තැනැත්තාගේ අකුසල් ඔහු දුගතියට යවයි.”

18 දළදා වර්ණා

ශ්‍රී ලංකා මහලංකා විද්‍යාල සංගමයේ මාසික පුවත

මාධ්‍ය විශේෂ ව්‍යාපෘති කාර්යාංශය

ශ්‍රී දළදා මාලිගය

මහනුවර

දුරකථන : 0812204684

ෆැක්ස් : 0812236202

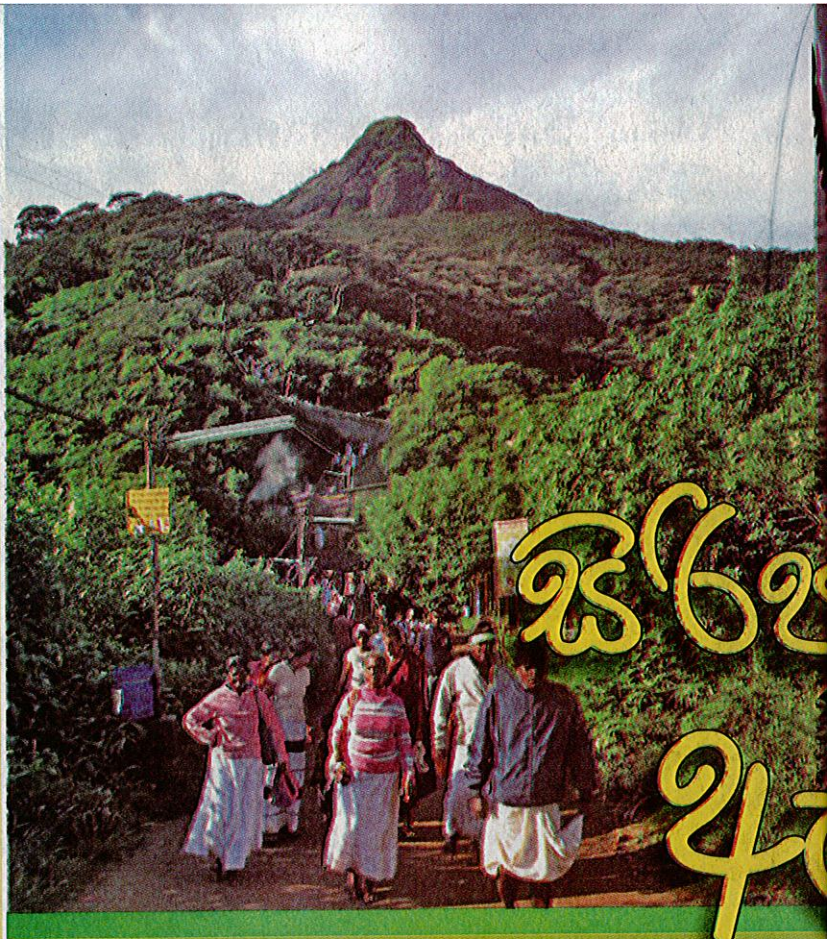
E mail : media@sridaladamaligawa.lk

Web : www.sridalada maligawa.lk

නිවන ඇත්තේ ඔබ ළඟමය

වර්තමාන සමාජයේ විවිධ අපරාධ, මිනීමැරුම්, ස්ත්‍රී දූෂණ, ළමා අපචාර හා සියදිවි නසාගැනීම් පිළිබඳව දිනෙන් දින වාර්තා වන සිදුවීම් දෙස බලද්දී අප අද වාසය කරන්නේ "දහම් දිවියකද?" යන සිතුවිල්ල හිතට පිවිසීම වැළැක්විය නොහැකිය. මිනිසා මේ තරම්ම තිරස්වින වී ඇත්තේ දයාවෙන්, මෙත්‍රියෙන් හා දහමින් ඇත්වීම නිසා යැයි කිව හැකිය. දහමට නැඹුරු වූ මානව දයාවෙන් පිරුණු මිනිසකුට කොයියම්ම හෝ වැරදි ක්‍රියාවක් කළ නොහැකිය. නිවන ඇත්තේ කොහිද? යන ප්‍රශ්නයට දිය හැකි කෙටිම පිළිතුර නම් එය ඇත්තේ ඔබ සිත තුළම යන්නයි. ඔබේ සිත ලෝභ, ද්වේශ, මෝහ, මාන, ඊර්ෂ්‍යාව, ක්‍රෝධය ආදී අකුසල් සිතුවිලිවලින් වැසී ඇත්නම් ඔබට කිසිකලෙක නිර්වාණ සම්පත්තිය අත්පත් කරගන්නට නොහැකි බව දේශනා කළේ තිලෝගුරු බුදු පියාණන් වහන්සේය. "නිවන" සොයා යෑමේදී අප මේ සියලු පාපී සිතුවිලි හා කෙළෙස්වලින් මිදිය යුතුමය. ඒ සඳහා විත්ත විරියය අවශ්‍ය වන්නේය. ඔබ එසේ අවංකව සිතට විරියය ගතහොත් මේ කුණු සියල්ලෙන් ඔබට අත් මිදෙන්නට පුළුවන. හිතේ කුණු කසල හෙවත් පාපී අකුසල් හා කෙලෙස් ගොඩනැගෙන්නේ ඔබ පංච ඉන්ද්‍රියන්ට ගොදුරුවීම නිසාය. ඇස, දිව, නාසය, කට හා ස්පර්ශය නිසා සිදුවන අකුසල් එමටය. අද "දහම් දිවියක" නමින් හඳුන්වන මේ ශ්‍රී ලංකාව දිනෙන් දින අපරාධ හා දුෂ්චරිතවලට පත්වන්නේ මිනිසා දහමින් හා කුසලින් ඇත්වීම නිසා බව අපි කවරුන් වටහා ගත යුතුය.

අපි කොතරම් පත්සල් ගියත්, කොතරම් වන්දනා මාන කළත්, කොතරම් බණ ඇසුවත් හිත පිරිසිදු නොවුණහොත් ඉන් කිසිදු ඵල ප්‍රයෝජනයක් අත්වන්නේ නැත. එමනිසා පිරිසිදු විත්ත සමාධියෙන් යුතුව පංචභ්‍රමයේ පිහිටමින් ජීවිතය ගෙවන්න අදිටන් කරගන්න. එනම් නිවන් දෙර වෙත සමීප වීමට ඔබට වැඩි අපහසුවක් නොවනු ඇත. ඒ සඳහා නිබ්බද්ධ ඔබ පින් සිතුවිලි හද තුළ වර්ධනය කරගන්න උත්සහ කරන්න. සියලු සත්ත්වයන්ට එකසේ ආදරය, මෙත්‍රිය, දයාව, කරුණාව දක්වන්න. එබඳු පින් සිතුවිලි ඔබ සිත තුළ උපදවා ගතහොත් ඔබ අතින් කිසිදු අපරාධයක් හෝ අනර්ථකාරී ක්‍රියාවක් සිදු නොවනු නිසැකය. ශ්‍රී ලංකාව වචනයේ පරිසමාප්තාර්ථයෙන්ම සැබෑම දහම් දිවියකක් බවට පත්කර ගත හැක්කේ අප සියලු දෙනාම එක්වත්ව යළි ධර්මයේම ඇලී ගැලී ජීවත් වුණොත් පමණක් බව සඳහන් කරමු.

ශ්‍රී පාද වන්දනා සමය පසුගිය උදාවස් පුත් පොහෝ දිනෙන් ආරම්භ විය. එය අවසන් වන්නේ 2016 වසරේ වෙසක් මස පුත් පොහෝ දිනෙනි. ලක්ෂ සංඛ්‍යාත බැතිමතුන් පිරිසක් සෑම වසරකම ශ්‍රී පාද වන්දනා වාරය යෙදෙන මාස හය පුරාවටම වැල නොකැඩී ගොස් ශ්‍රීපාදය වන්දනාමාන කරගනිති.

ශ්‍රීපාද ස්ථානයට ළඟාවීමට මාර්ග කීපයක්ම තිබේ. එහෙත් දනට බැතිමතුන් විශාල ලෙස භාවිතා කරනු ලබනුයේ හැටන් - නල්ලනන්ති මාර්ගය හා රත්නපුර - පලාබද්දල යන මාර්ග දෙකය. මෙම මාර්ග දෙකට අමතරව කුරුවිට මාර්ගය, මාලිබොඩ මාර්ගය හා මරේ මාර්ගය භාවිතා කරමින් ශ්‍රීපාදයට පිවිසිය හැක. එහෙත් මෙම මාර්ග ආරක්ෂාකාරී බවෙන් තොර පහසුකම්වලින් අල්ප මාර්ග වේ. සෑමවිටම ආරක්ෂාකාරී වඩාත් පහසුකම්වලින් පිරිපුන් හැටන් - නල්ලනන්ති මාර්ගය හෝ රත්නපුර - පලාබද්දල මාර්ගය භාවිතා කිරීම නුවණට හුරු ක්‍රියාවකි.

ශ්‍රීපාදයට පිවිසෙන මාර්ග අවට බබර කුඩු බැඳීම අවාර කාලයේදී බොහෝ විට සිදුවන්නකි. එහෙත් ගිය වසරේ සේම මෙම වසරේදී එවැනි සිද්ධීන් වාර්තා වී නැතැයි රත්නපුර හා නුවරඑළිය දිස්ත්‍රික් ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය සඳහන් කරයි. නමුත් ශ්‍රීපාදයට පිවිසීමේදී මාර්ගයෙන් පිටත කැලෑව තුළට යෑම අනතුරුදයකය. බබර දෙබර මෙන්ම වෙනත් වන සතුන්ගෙන්ද කරදරයක් විය හැක.

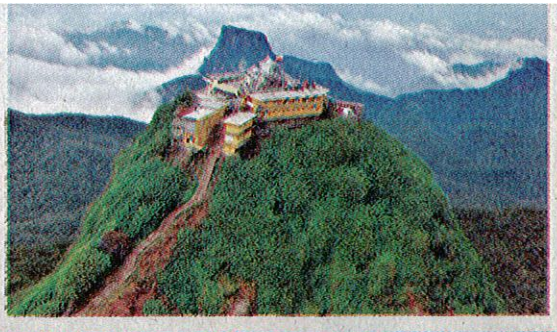
මේ දිනවල මධ්‍යම කඳුකරයට ඇද හැලෙන වර්ෂාව නිසා ශ්‍රීපාදයට පිවිසෙන මාර්ගයන්හි අවට පිහිටි ලොකු කුඩා ජලාශ, වැව්, අමුණු, ආළ, දෙළ, ගංගා ජල මට්ටම් ඉහළ ගොස් තිබේ. ශ්‍රීපාදය වන්දනා කිරීමට යෑමේදී හෝ වන්දනා කර ආපසු යෑමේදී අනාරක්ෂිත කිසිදු ස්ථානයකට බැස දිය නෑමෙන් වැළකීම ඔබ අනිවාර්යයෙන්ම සිදුකළ යුතු ක්‍රියාවකි. මෙම මාර්ග අවට ඇති ජල පහරවල්වල ජල මට්ටම හිටි හැටියේම ඉහළ යෑමේ ප්‍රවණතාවක් පවතී. මෝහිනී දියඇල්ල ඊට එක් කදිම නිදසුනකි.

ශ්‍රීපාදය වන්දනා කිරීමට එන සෑම තඩසකම එක් පුද්ගලයෙකු ළඟ හෝ විදුලි පන්දමක් තිබීම බොහෝ වටිනා දෙයකි. කුඩා ළමුන් හා වයසක පුද්ගලයන් ගමන් ගන්නා තඩවලට යම් යම් බොහෝ කාරණාවලදී විදුලි පන්දම අත්‍යවශ්‍ය මෙවලමක් වනු ඇත.

ශ්‍රීපාද ස්ථානයට පිවිසෙන මාර්ගවල බොහෝ ප්‍රදේශවලට ජංගම දුරකථනවලට සම්බන්ධතා නොලැබී යෑමේ අවස්ථා පැන නගී. එබැවින් ඔබ ඒ පිළිබඳවත් මතකයේ තබා ගැනීම වටී. තඩයේ කෙනෙකු අතරම

"අසවලා මට බැහැනේය. මට ගැසුවේය. මා පැරදුවේය. මා සතු දේ පැහැර ගත්තේය යනුවෙන් යම් කෙනෙකුට හිතවීම නිසාම ඔබට දැනට මෙය වැළැක්වීමට හැකිවිය. මා පැරදුවේය. මා සතු දේ පැහැර ගත්තේය යනුවෙන් යම් කෙනෙකුට හිතවීම නිසාම ඔබට දැනට මෙය වැළැක්වීමට හැකිවිය."

ඔබත් සිරිපා වන්දනාවේ යාමට අදහස් කරන්නේ නම් වේ ලිපිය කියවන්න

ශ්‍රීපාද වන්දනාවේ

වහොත් මේ නිසා සොයා ගැනීමට බාධාවක් වන අතර මාර්ගයන් හඳුනා ගැනීමට විශේෂිත ස්ථාන අඩුකම නිසා අතරමංවූකු සොයා බැලීමට උදවු ලබන්න.

සිරිපා කරුණා කිරීමේදී මාර්ගයේ දකුණුපසින් ගමන් කිරීම උතුම් හපන් ක්‍රියාවකි. එමගින් සිදුවිය හැකි අනතුරු හා මාර්ග අවහිරවීම් අවම කරගත හැකිය.

එමෙන්ම මෙම මාර්ගවල තාවකාලික ලෙස තනා ඇති වෙළෙඳසල් කසා ගෙන ඇත්තේ ලී දඬු භාවිත කරමිනි. එකී වෙළෙඳසල්වල ක්ෂීණත්වයට කිසිදු සහතිකයක් නොමැති බැවින් විශාල පිරිසක් කවර ඒවා තුළට ගොඩවැදීම නුවණට හුරු නැත.

වන්දනාකරුවන් බහුල සහි අන්තර්ගේදී හා රජයේ නිවාඩු දිනවලදී ශේෂයෙන්ම මහගිරිදඹ ප්‍රදේශයේදී සහ අනෙකුත් බොහෝ ස්ථානවලදී තෝරාගන්නා කරදර හා අයුතු බලපෑම් කිරීමේ සිදුවීම් සෑම වන්දනාකරුවකුටම වාර්තා වේ. කාන්තාවන්ට සිදුවන එවැනි අපහසුතාවන් සිදු නොවීමට ඔබද වගබලා ගත යුතුය.

සිරිපා මාර්ගවල පිහිටි වැසිකිළි පමණක් භාවිත කිරීමටද සැලකිලිමත් ය යුතුය. වන්දනාකරුවන්ගේ පහසුව පිණිස මෙවර නල්ලනන්තිය මාර්ගයේ මහගිරිදඹ ප්‍රදේශයේ නව වැසිකිළි පද්ධතියක් ඉදිකොට තිබේ. බොහෝවිට වන්දනාකරුවෝ වැසිකිළි යෑමට රක්ෂිත කැලෑව තෝරා ගැනීම පුරුද්දක් කරගෙන සිටිති. එය ඔබේ ආරක්ෂාවට මෙන්ම අන් යගේ සෞඛ්‍යයටද තර්ජනයකි.

ඔබ එසේ රක්ෂිත කැලෑ බිම් හා ජල පහරවල් අපවිත්‍ර කිරීම විශාල වාරිසරික තර්ජනයකි. ඒ මන්ද යත් ශ්‍රීපාද මාර්ගයේ පිහිටි සියලුම ලොකු කුඩා ජල පහරවල් සියල්ලම අවසන් වනුයේ මෙරට ප්‍රධාන ගංගාවලට වැටීමෙනි.

මෙවර වන්දනා වාරයේදී මත්පැන් හා මත්ද්‍රව්‍ය රැගෙන යෑමත්, ඒවා භාවිතා කර යෑමත් සපුරා තහනම් කොට ඇතැයි හැටන් කොට්ඨාසය මාර සහකාර පොලිස් අධිකාරී සමන් පෙරේරා මහතා කීවේය. එවැනි දඬුවම්වලට එරෙහිව නීතිය දඩ්ව ක්‍රියාත්මක කිරීමට ආරක්ෂක අංශවලට පදේස් දී ඇතැයි ද ඒ මහතා සඳහන් කළේය.

එසේම සංගීත භාණ්ඩ රැගෙන යෑම ද තහනම්ය. ඔබ එසේ රැගෙන යනු ලබන සංගීත භාණ්ඩ පොලිසිය විසින් ලබාගෙන ආපසු යෑමේදී මාරදෙනු ලබයි.

ගම්මානවලින් පැමිණෙන වන්දනා නඩ හැකි සෑම අවස්ථාවකදීම සතියේ දිනවල පමණක් වන්දනාවේ යෙදීම නුවණට හුරු ක්‍රියාවකි. සති අන්තයේ නිවාඩු දිනවලදී අතිවිශාල බැතිමතුන් පිරිසක් වන්දනාවේ යෙදෙන බැවින් එම දිනවල පැමිණීමේදී සිදුවිය හැකි විවිධ අපහසුතාවලින් මිදිය හැකිය.

ශ්‍රීපාද වන්දනාවේ යෙදෙන ඔබේ නඩයේ වයෝවෘද්ධ හා කුඩා ළමුන්ගේ ආරක්ෂාව වෙනුවෙන් වගකිව යුතු අයකුගේ දුරකථන අංකය හා නම, ලිපිනය සඳහන් කොළ කැබැල්ලක් ඔවුන් අතට පත්කර තිබීම තුළින් අතරමංවීමකදී හෝ වෙනත් අවශ්‍යතාවකදී සිදුවන විවිධ දුෂ්කරතා මගහරවා ගත හැක.

එසේම ඔබට යම්කිසි හදිසි අවස්ථාවකදී හැටන්, නල්ලනන්තිය, රත්නපුර යන පොලිස් ස්ථානවල හා එම මාර්ගවල පිහිටුවා ඇති පොලිස් මුරපොළවලට දැනුම් දිය හැක. එබැවින් එම පොලිස් ස්ථානවල දුරකථන අංක ඔබ වන්දනාවේ යෙදෙන විට සටහන් කොට තබාගෙන යෑම කුමන අවස්ථාවක හෝ ප්‍රයෝජනයට හේතු වනු ඇත.

එම පොලිස්වල දුරකථන අංක හැටන් පොලිසිය - 051-2222222, නල්ලනන්තිය පොලිසිය - 051-3579608, රත්නපුර පොලිසිය - 045-2222222.

ඔබ ගමන් කරනු ලබන රථවාහන ගාල් කර තැබීමේදී වඩාත් සැලකිලිමත් වීම නුවණට හුරු දෙයකි. ඒ මන්ද යත් කඳුකරයේ බොහෝ තැන් නායයෑම්වලට මෙන්ම පස් කඳු, ගල් හා ගස් පෙරළීමේ අවදනම් ස්ථාන වන බැවිනි.

ශ්‍රීපාදයට පිවිසෙන අතුරු මාර්ග පටු මාර්ග වන බැවින් එම මාර්ගවල රිය ධාවනය කිරීමේදී දඩ් ලෙස කල්පනාකාරී විය යුතුයි. මෙම මාර්ග බොහෝ විට බොහෝ ස්ථාන රාත්‍රී කාලයට, අලුයම් කාලයට මෙන්ම ඇතැම් දිනවල දිවා කාලයට දඩ් මිදුම් තත්ත්වයක් හට ගනී. රියැදුරන් ඒ පිළිබඳව විමසිලිමත් විය යුත්තේ පිටස්තර ප්‍රදේශවලින් පැමිණෙන බහුතර රියැදුරන්ට එම මාර්ග හුරු නොවීම නිසාය.

මෙම උතුම් ගමන සර්පක කරගැනීමට ඉහත කරුණු සියල්ල ඉවහල් වන බැවින් ඒ පිළිබඳව සැලකිලිමත් වන්න. එය එසේ වුවහොත් ඔබගේ හා ඔබගේ නෑදෑ හිතමිතුරන්ගේ යහපතට එය හේතු වනු ඇත.

ශාන්ත පුලංහගේ

ඔබ භ්‍රෝධිය සිතෙහි දැඩි කොට බැඳ ගනිත්ද ඔවුන්ගේ වෛරය නොසන්සිඳේ." - (ධම්ම පදයේ 3 වන ගාථාව)

කැඩපතකින් මුහුණ බලන්නා සේ සිත දෙස බලමු

අස, කණ, නාසය, දිව, කය යන ඉන්ද්‍රියන් පස කාම ලෝකයට අයත් සත්වයන් අරමුණු ලබාගන්නා ප්‍රධාන දොරටු වන්නේය. ඒ අනුව රූප, ශබ්ද, ගන්ධ, රස, ස්පර්ශ යන අරමුණ ඒ ඉඳුරන් කරා ළඟා වන්නේය. මෙම පංචේන්ද්‍රියන්වලින් සෑදුම් ලත් සත්වයා නිරන්තරයෙන් ඒවාට අවශ්‍ය ආහාර සොයාගෙන යනු ඇත. ඒවා ලබා ගැනීමෙන් සුබ වේදනාද ඒවා නොලැබීමෙන් දුක්ඛ වේදනාද ලැබෙනු ඇත.

ශරීරය පිළිබඳ නවීන වෛද්‍ය විද්‍යාවෙන් විවිධ අයුරින් පරීක්ෂණ පවත්වා ශාරීරික කොටස් පිළිබඳ එකින් එක අධ්‍යයනය කිරීමෙන් එකින් එක අධ්‍යයනය කිරීමත් ඒවා ලෙඩ වීමෙන්, කැඩීමෙන්, බිඳීමෙන් සුව කර ගන්නා ආකාරයත් ඒ සඳහා අවශ්‍ය ඖෂධන් සොයාගෙන ඇත. ශරීරාභ්‍යන්තරය පිළිබඳවද අද විනිවිද දැකීමට තරම් යන්ත්‍ර උපකරණද සොයාගෙන ඇත. විද්‍යාව තුළින් අද ශරීරය පිළිබඳ බොහෝ දේ සිදුකරනු ඇත. වෛද්‍යවරු එවැනි පරීක්ෂණ කරන්නේ පොත පත තුළින් කරුණු කාරණා කියවා එම විෂය පිළිබඳ නිපුණතාවකට පත්වීමෙනි.

බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රධාන වශයෙන් සිත පිළිබඳ පරීක්ෂා කර එහි පරතෙරටම ගියද, ශරීරය පිළිබඳවද විවිධ අයුරින් කරුණු දේශනා කොට ඇත. අද නවීන විද්‍යාවෙන් ශරීරය පිළිබඳ කියන කරන දේ බුදු හිමි එදා විනිවිද දැක දේශනා කළහ. ධම්ම පදයේ ජරා වග්ගය, මල වග්ගය, පිරිත් පොතෙහි ගිරිමානන්ද බොජ්ඣංග ආදී ත්‍රිපිටකයේ සඳහන් සූත්‍ර තුළින් ශරීරයත්, එහි අන්තර්ගත කොටස් හා ඒවායේ යථා ස්වභාවය පිළිබඳවත් දේශනා කළ ආකාරය මනාව පැහැදිලි වේ.

මෙහිදී මා බලාපොරොත්තු වන්නේ එම භෞතික ශරීරය (Physical Body) පිළිබඳ කරුණු ඉදිරිපත් කිරීමට නොව, බුදුරජාණන් වහන්සේ සිත පිළිබඳ තමන්ටම ගවේෂණයක යෙදෙන්නට කළ දේශනාවක් ඇසුරින් කරුණු කීපයක් පාඨකයා හමුවේ තැබීමටය. නවීන විද්‍යාවේ සිත පිළිබඳ මනෝකාය (Astiral Body) යනුවෙන් පරීක්ෂණ පවත්වනු ඇත.

ම.නි.මජ්ඣම පණ්ණාසකයේ ගහපති වග්ගයට අයත් අම්බලට්ඨික රාහුලෝවාද සූත්‍රය ඇසුරින් බුදු හිමි උපමාවක් භාවිත කොටගෙන රාහුල හිමිට සිත පිළිබඳ බැලීමට කළ දේශනාවක් එහි අන්තර්ගතය. එය කෙටියෙන් පැහැදිලි කළොත් වැදගත් වේ. රාහුල පොඩි හාමුදුරුවෝ අම්බලට්ඨික නම් වූ කුටියෙහි වැඩ ඉන්නා සමයක බුදු හිමි උන්වහන්සේ මුල් කොටගෙන සියලු සත්වයාටම ධර්මයක් දේශනා කිරීමට සිතුව.

අදහසට අනුව බුදු හිමි සන්ධ්‍යා කාලයේ රාහුල හිමි වැඩ වසන කුටියට වැඩම කළහ. රාහුල හිමි බුදු හිමි දැක ඉතා සතුටු සිත්ව පා සෝදා වැඳ නමස්කාර කොට පනවන ලද ආසනයේ වැඩ ඉඳීමට සලස්වා ගිලන්පසාදියද පිළිගැන්වූහ.

පසුව බුදුරජාණන් වහන්සේ රාහුල හිමි සමග පිළිසඳරක යෙදුණි. එය ප්‍රශ්නානුකරණයෙන් යුක්ත වූවකි.

බුදු හිමි: රාහුලය, නුඹ කැඩපත අඳුනනවාද?

රාහුල හිමි: එසේය ස්වාමීනි.

බුදු හිමි: කැඩපත කියන්නේ කුමකුටද?

රාහුල හිමි: කණ්ණාඩියටයි ස්වාමීනි.

බුදු හිමි: එය කුමක් සඳහාද පවතින්නේ?

රාහුල හිමි: මුහුණ බලාගැනීම සඳහායි ස්වාමීනි.

හොඳයි රාහුලය, යම් කිසිවෙක් කැඩපතක් දෙස බලා තම මුහුණෙහි ඇති අපවිත්‍ර දෑ අයින් කරන්නේද? කොණ්ඩය අවුල් වී ඇත්නම් එය සකසා ගන්නේද? එලෙසම යමෙක් සිත නමැති කැඩපත දෙස බලා සිතේ තිබෙන අපවිත්‍ර කුණු කසල ඉවත් කරගන්නේ නම් ඔහු සිත දිනුමට මග හදා ගන්නෙකි. සිත පිළිබඳව විනිවිද දැකින්නෙකි. ඔහු නිවන් මගට යන පාර සකසා ගන්නෙකි ආදී වශයෙන් බුදු හිමි සිත පිළිබඳ තම නුවණින් තමන්ටම දැකීමට ඉඩ ප්‍රස්ථාව සලසා දී ඇත. මෙය බුදු දහමේ විමංසාව යනුවෙන් හැඳින්වේ. එනම් ඇතිවන පවතින දේ පිළිබඳ විමසීමෙන් බැලීමයි. සුපරීක්ෂාකාරී වීම හෙවත් පරීක්ෂා කිරීම යනුවෙන්ද එය හැඳින්වීමට පුළුවන.

බුදු හිමි මෙහිදී ප්‍රථම උපමාවක් රැගෙන ගැඹුරු අර්ථයක් ලොවට දේශනා කොට ඇත. ශරීරය ඕනෑම කෙනකුට පෙනෙනු ඇත. එහි අඩුපාඩු කීමටත් ඒවා සකසා ගැනීමටත්, අඩු වැඩි

වශයෙන් පුළුවන. නමුදු සිත පිළිබඳ තව කෙනකු නිර්ණය කිරීම අපහසු කාර්යයකි. පරවිත්ත විජානන ඥානය තිබුණ කෙනකුට සිත පිළිබඳ නිවැරදි විනිශ්චයකට ඒමට අපහසුය. එසේ නම් තම තමන්ගේ සිත පිළිබඳ නිවැරදි විනිශ්චයකට ඒමට අපහසුය. එසේ නම් තම තමන්ගේ සිත පිළිබඳ නිවැරදිව දැකීමට සුදුසුම පුද්ගලයා තමාමය. තමාට තමාගේ සිත පිළිබඳ දැකීමට පුළුවන. එය කැඩපත දෙස බලන්නා සේ කළ හැකිය.

එසේ බැලීමෙන් මෙම සිතේ තිබෙන අපවිත්‍ර වේතනා මනාව දර්ශනය වේ. ලෝභය, ද්වේශය, මෝහය, මධ මාන්‍ය, ඊර්ෂ්‍යා, ක්‍රෝධ ආදී විවිධ අකුසල සිතිවිලි තමාව විනාශ කිරීමට පැමිණි සතුරන් වැනිය. සංනි විත්ත සුත්‍රය තුළින් "විතෙත නියති ලෝකෝ" යනුවෙන් සිත මත මුළු ලෝකයම පිහිටා ඇත යනුවෙන් සිත පිළිබඳ විවරණයක් කර ඇත. සිත පිරිසිදු කර ගැනීමෙන් යහපත් ප්‍රතිඵලත්, සිත අපිරිසිදු කර ගැනීමෙන් අයහපත් ප්‍රතිඵලත් ලැබීම විත්ත න්‍යාමයයි. ඒ අනුව සිත පවිත්‍ර කරගැනීම නිරන්තරයෙන් සිදු කළ යුතු කාර්යයකි.

එය කළ හැක්කේ අනුනට නොව තමන්ටමය. එයට හේතුව තම සිත පිළිබඳ විනිවිද දැකිය හැක්කේ තමාට පමණක් වීමය. පුහුදුන් වැසියන් වශයෙන් අප කාගේත් සිත් තුළ නිරන්තරයෙන් අකුසල පහත් ලාමක සිතුවිලි පැන නැගෙනු ඇත. පවුලක පියෙක් ගත්තොත් එම පියා තම දියණිය දෙස දියණියක් වශයෙන් දුටුවට වෙනත් තරුණියක් දෙස ලාමක සිතක් පහළ කර ගන්නට බැරිකමක් නැත. මවක් තම පුතු දෙස පුතා යන සංකල්පයෙන් බැලූවට වෙනත් තරුණියක් දෙස බලා ලාමක සිතුවිලි පහළ කර ගන්නට බැරිකමක් නැත. මේ අයුරින් සෑම අංශයක් තුළම එවැනි ලාමක සිතුවිලි පහළ වීම පුහුදුන් වැසියන් වශයෙන් බොහෝ දුරට සිදුවීමට පුළුවන. බුදු හිමි රහසින්වත් පවි නොකළ උත්තමයෙකි. නමුදු පුහුදුන් ජනයා රහසින්, සැගවුණ සිතින් අනන්ත අප්‍රමාණ පවි සිදු කර ගනු ඇත. එයට හේතුව සිතක් ඇතිව නැතිව යන කාලය ඇසිපිය හෙලන කාලයෙන් කෝටි ලක්ෂ ගණනකින් කොටසක් තරමට අල්ප වීමය.

එක සිතක් ඉපිද නැතිවනවාත් සමගම ඒ ක්ෂණයෙහිම අලුත් සිතක් පහළ වීම සිතෙහි ස්වභාවයයි. අභිධර්මය තුළ වැඩි දුරටත් සිත හා සිතුවිලි පිළිබඳ විස්තර කර ඇත.

1. එකුප්පාද (සිත සමගම උපදී.)
2. ඒක නිරෝධ (සිත සමගම නැතිව යයි.)
3. ඒකාලම්භන (සිත ගත් අරමුණම ගනී.)
4. ඒක වන්තුක (ඒ අවස්ථාවේ ඇසුරු කරන ප්‍රසාද

වස්තුව ඇසුරු කොට පවතී.)

සිතත්, සිතුවිලිත් හරියට ගසත් පොත්තත් සේ අන්‍යෝන්‍ය වශයෙන් බැඳී පවතී. ලොව දෙවියෙක්, මනුෂ්‍යයෙක්, යක්ෂයෙක්, බුදු කෙනෙක් වන්නේ මනුෂ්‍යාමය. එලෙස විෂම බවක් පවතින්නේ මෙම සිත අපවිත්‍ර කර ගැනීම හා පිරිසිදු කරගැනීම තුළිනි. "සිතට අවශ්‍ය නම් අපාය තුළ දෙවි ලොවක්ද, දෙවිලොව තුළ අපායක්ද මැවිය හැකිය." ජෝන් මිල්ටන් නම් කවියා සඳහන් කර ඇත්තේ ඒ අයුරිනි.

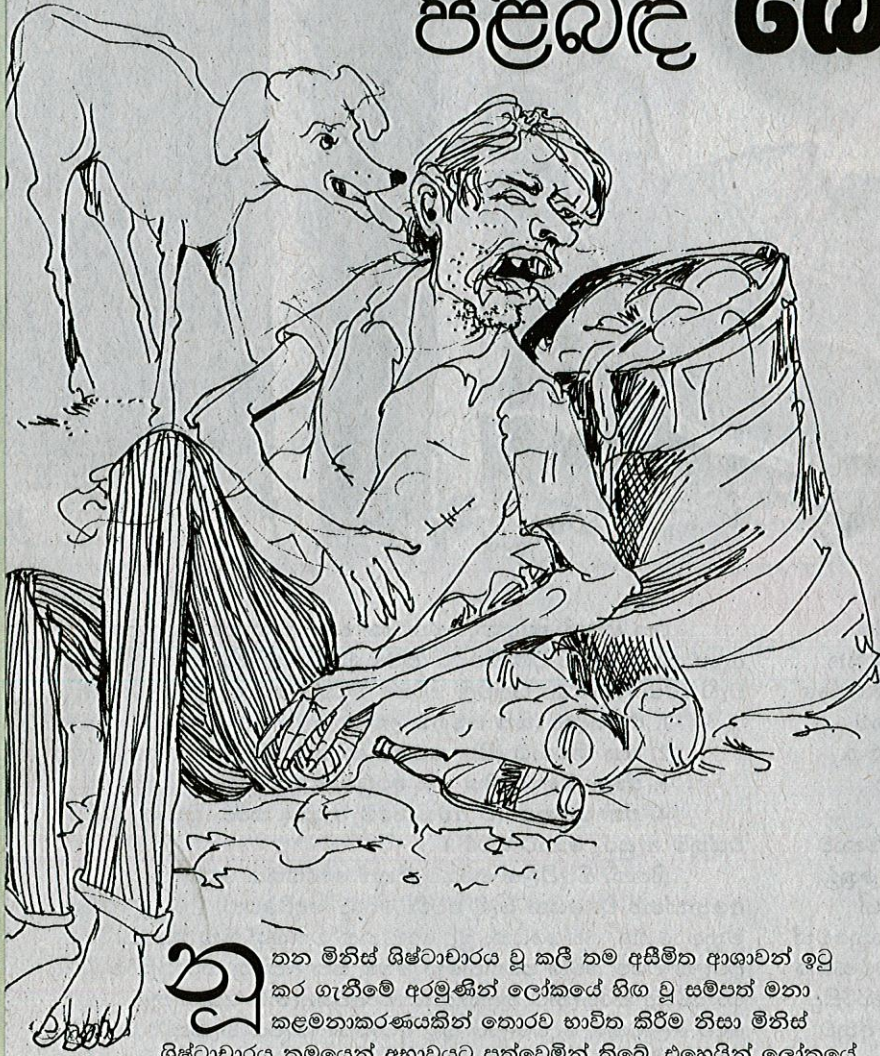
නවීන වෛද්‍ය විද්‍යාව තුළ වුවද සිතේ නිරෝගිතාව, කායික නිරෝගිතාවට සෘජුවම බලපාන බව සොයාගෙන ඇත. ඒ අනුව සියයට 80 ක්, 85 ක් මානසික රෝග පවතින බව අද වෛද්‍ය විද්‍යාව තුළින් සොයාගෙන ඇත. දිනකට සිතක සිතුවිලි 60,000 ක් ඉපදෙන බව අද මනෝ විද්‍යාඥයන් සොයාගෙන ඇත. ඒ අනුව නිරන්තරයෙන් සිත පිළිබඳ හැරී බැලීම වැදගත් වේ. ඒ තුළින් සිත නිරෝගිමත් කරගැනීමටත්, විත්ත ශක්තිය දියුණු කරගැනීමටත්, සිත පාලනය කරගැනීමටත්, කෙලෙසුන් නැසීමටත් පුළුවන්කමක් ඇත. ඒ සඳහා අප සෑම කෙනෙක්ම කැඩපතකින් මුහුණ බලා මුහුණ ලස්සන කරගන්නවාසේ සිත නමැති කැඩපත දෙස බලා පවිත්‍ර සිතුවිලිවලින් සිත ලස්සන කරගැනීමට උත්සාහ කරමු.

පුජ්‍ය ගලගෙදර රහතවංශ හිමි

"තමාගේ තරමට වඩා උඩගුව කටයුතු කිරීමෙන් පිරිහේ - විහිල ජාතකය"

සම්පත් කළමනාකරණය පිළිබඳ බෞද්ධ ඉගැන්වීම

බතන මිනිස් ශිෂ්ටාචාරය වූ කලී තම අසීමිත ආශාවන් ඉටු කර ගැනීමේ අරමුණින් ලෝකයේ හිඟ වූ සම්පත් මනා කළමනාකරණයකින් තොරව භාවිත කිරීම නිසා මිනිස් ශිෂ්ටාචාරය ක්‍රමයෙන් අභාවයට පත්වෙමින් තිබේ. එහෙයින් ලෝකයේ අනාගත සුරක්ෂිතතාව වෙනුවෙන් හිඟ සම්පත් කළමනාකරණයෙන් යුතුව පරිහරණය කිරීම ඉතා වැදගත් වන අතර ඒ පිළිබඳව බුදුදහම මගින් නිර්දේශිත භාවිතයන් ඇසුරින් කරුණු සොයා බැලීම කාලෝචිතය.

මානව සම්පත් හා භෞතික සම්පත් කාර්යක්ෂමව භාවිත කරමින් එම අරමුණු ඉටුකර ගැනීමට අප්‍රමාදීව වෙහෙස වීමේ හැකියාව කළමනාකරණය ලෙස හඳුන්වමු. මනා කළමනාකරණයක් නොමැති වීම හේතුවෙන් ගැටුම් ඇතිවීම, සම්පත් නාස්ති වීම, අරමුණු වෙත ළඟාවීම, ප්‍රමාද වීම හා ඇතැම් විට ආයතන බිඳවැටීම පවා සිදුවීම දැකිය හැකිය. යම් බදු ආයතනයක් තුළ පැවැත්මට හා ප්‍රවර්ධනයට මනා කළමනාකරණයක අවශ්‍යතාව නවීන ලෝකය දැඩි ලෙස අවධානය යොමු කරන විෂයක් බවට පත්ව ඇත. මානව සම්පත් කළමනාකරණය සම්බන්ධව බෞද්ධ ඉගැන්වීම් මැනවින් ප්‍රකට කරන ආයතනයක් ලෙස සංඝ සංවිධානය හඳුන්වා දිය හැකිය. නූතනයේ කළමනාකරණ සංකල්පය වන සැලසුම් කිරීම සංවිධානය මග පෙන්වීම හා

පාලනය යන ලක්ෂණයන් සංඝ සංවිධානය පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීමෙන් අවබෝධ කරගත හැකිය. වසර 2500 කට අධික කාලයක් අඛණ්ඩව සංඝ සංවිධානය පැවත ඒමට ප්‍රධාන හේතුව වන්නේ ඒ තුළ ඇති මනා කළමනාකරණය නූතන මානව සම්පත් කළමනාකරණය හා බෞද්ධ කළමනාකරණ ඉගැන්වීම් අතර වෙනසක් ඇතිවන්නේ බුදු දහම නිතර සදාචාරාත්මක පදනමක් පිළිබඳව අවධාරණය කිරීම නිසාය. සියලු ගැටුම් බාධා ජයගැනීමට සදාචාරය හෙවත් සීලය මූලික වූත් අත්‍යවශ්‍ය පදනමක් බව බුදු දහම පෙන්වා දෙයි. (සීලෙ පතිට්ඨායනරෝ සපඤ්ඤෝ)

හද්දාලි සුභුය පෙන්වා දෙන පරිදි කාලය ඉක්මවා යාම, පිරිස විශාල වීම, ලාභ ප්‍රයෝජන වැඩි වීම, බහුලාලක භාවය වැඩිවීම යන හේතූන් නිසා ආශ්‍රවස්ථානීය ධර්ම පහළ වීමත් සමග සංඝ සංවිධානයේ අනාගත පැවැත්ම පිළිබඳ ගැටලු මතු විය. බුදුරජුන් ඒ සඳහා යෝජනා කරනු ලැබුවේ අව්‍යාජ භාවයේ පදනම මත සිදු වූ වැරැද්ද එලෙසින්ම අවබෝධ කොට ධර්මානුකූල පිළියම් යොදා ආර්ය විනයෙහි පිහිටිය යුතු බවයි.

සම්පත් බෙදීමේදී සමතුලිත වූ විට ඕනෑම ආයතනයක් තුළ විරෝධතා මතු වීමටත් ආයතනය අස්ථාවර වීමටත් හේතුවිය හැකිය. සංඝ සංවිධානය තුළ පවතින සාංඝික දේපළ ක්‍රමය එවැනි දුර්වලතා මගහැර වීමට සමත්වූයේ සියලු සම්පත් පොදු අයිතියට පත්වීමත් සමඟ සම්පත් පරිහරණයට අයිතිය ලැබීමත් අවශ්‍යතා මුල්කොට පරිභෝජනයේ යෙදීම නිසා සංඝ සංවිධානය තුළ ගැටුම් අවම වේග තවද සම්පත් නාස්තිය අවම කොට සංරක්ෂණයට වැදගත් තැනක් හිමිකර දීම දැකිය හැකි සුවිශේෂී ලක්ෂණයකි.

සංඝ සංවිධානය වෙත ලැබෙන මානව භෞතික සම්පත් මනා කළමනාකරණය සඳහා සුදුසු වූ ව්‍යුහයක් පැවති බව වූල්ලවග්ගයේ සේනාසන ඛන්ධකයේ දැක්වෙන තොරතුරු රාශිය පිළිබඳ විමසීමෙන් අවබෝධ කළ හැකිය. සේනාසන ගභාපක(සෙනසුන් ගන්වන තනතුර), හන්තුද්දේසක(ආහාර පමුණුවන තනතුර), සේනාසන පඤ්ඤාපක(සෙනසුන් පනවන තනතුර), භාණ්ඩාගාරික (අතිරේක භාණ්ඩ භාරකාර තනතුර), විචර පටිග්ගාහක (අතිරේක විචර පිළිගන්වන තනතුර), යාගු භාජක තනතුර (කැඳ බෙදන තනතුර), විචර භවික(සිවුරු බෙදන තනතුර), බජ්ජාභාණ්ඩක(කැවිලි බෙදන තනතුර), අප්පමන්ත විස්සජ්ජක(කුඩාපිරිකර බෙදන තනතුර),

“ලත්සාහවන්තයා සියල්ල ජයගනී - වණ්ණුපට ජාතකය”

සාටිය ගහාපක(වැසි සළු ගත්වන තනතුර)ල පත්තක්ගහා භාජක (පාත්‍රගත්වන තනතුර), ආරාමිකපේසක(හික්සුන් ආරාමික කටයුතුව, යොදවන තනතුර) යන තනතුරු රාශියක් අනුව කාර්යයන් හා වගකීම් බෙදා හැරීමක් දක්නට ලැබේ. ඉහත තනතුරු ලැබීමට සතර අගතියෙන් නිදහස් වූ සංඝ සම්මුතියෙන් ලැබූ දක්ෂ හික්සුන් වහන්සේලා විය යුතුය. එලෙසම සංඝ සංවිධාන තුළ සම්පත් පරිහරණයේදී පෞද්ගලික දෘෂ්ටිකෝණයට ඉඩක් නොලැබෙන අතර පොදු දෘෂ්ටිකෝණයකින් යුතුව ක්‍රියා කිරීම නිසා කළමනාකරණය මෙන්ම සම්පත් සංරක්ෂණයද නිතැතින්ම සිදුවේ.

දක්ෂ කළමනාකරුවකු වීමට අපේක්ෂා කරන්නෙකු විසින් අත්පත් කරගතයුතු ගුණාංග සූත්‍ර රාශියකම පෙන්වා දී තිබේ. ඒ අතර ව්‍යග්ඝපජ්ජ සූත්‍රයේ කළමනාකරණය කිරීමට අවශ්‍ය ගුණාංග 5ක් දැක්වේ.

01. දක්ඛෝ (දක්ෂ වීම).
02. අනලසෝ (අලසනොවීම).
03. තත්‍රුපාය විමංසාය සමන්තාගතෝ (විමසීමෙන් උපායමාර්ග සොයාගෙන ක්‍රියා කිරීම).
04. අලංකාතුං (සුදුසු පරිදි තමා ක්‍රියා කිරීම).
05. අලං සංවිධාතුං (සුදුසු පරිදි අන්‍යයන් ක්‍රියාවෙහි යෙදවීම).

එලෙසම ඒවී වක්ඛු සූත්‍රයෙහි පෙන්වා දෙන පරිදි කළමනාකරණය කරන්නකු දෙ ඇසම පෙනෙන්නෙකු විය යුතුය. ආර්ථික දියුණුව මෙන්ම ආධ්‍යාත්මික දියුණුවද දකින්නෙකු විය යුතුය. වරද හා නිවැරදි දැන සිටිය යුතුය. ධම්ම පදයේ සඳහන් වන අයුරට

“උට්ඨානවතෝ සනිමතො
සුචිකම්මස්ස නිසම්මකාරිනො
සඤ්ඤතස්ස ච ධම්මපීචිනො
අප්පමත්තස්ස යසෝභිවච්චති”

යන ගාථාවෙන් කළමනාකරුවෙකු සතු විය යුතු ආර්ථික හා ආධ්‍යාත්මික ගුණාංග පෙන්වා දෙයි. උත්සහය, සිහිය, නිවැරදි කටයුතු, විමසා බලා ක්‍රියා කිරීම, සංවරය, ධාර්මික ජීවිතය, අප්‍රමාදී බව යන කරුණු 7 එහි දක්වා තිබේ.

තව ද කාලයෙන් උපරිම ප්‍රයෝජන ගැනීම කළමනාකරණයේ එක් අංශයකි. කාර්යයන් සරල වීමත් ඒවායේ අනුපිළිවෙළක් පැවතීමත් හා කාර්ය මුල්කොට සලකා ක්‍රියාකිරීමත් යන ලක්ෂණ දැකිය. කාලයෙන් උපරිම ප්‍රයෝජන සැලසෙන බව බුදු දහම අනාවරණය කරයි ගෝසිංහ සාලා වනයෙහි වැඩසිටි අනුරුද්ධ කිම්බිල හා නන්දිය නම් තෙරුන් වහන්සේලාගේ සුවදුක් විමසූ බුදුරදුන්ට අනුරුද්ධ තෙරුන් පැවසූ අදහස් මෙහිලා නිදසුන් ලෙස දැක්විය හැකිය. පිඬුසිඟා වැඩමකොට පළමුව ආරාමයට පැමිණෙන තෙරුන් විසින් දංභලේ අසුන් පනවනු ලැබේ. සුදුසු පරිදි පැන් සපයා තබනු ලැබේ. අවශේෂ ආහාර දමන බඳුන පිළියෙළ කර තබනු ලැබේ. පිඬුසිඟා වැඩ පසුව පැමිණෙන තෙරුන් විසින් දන් වළදා අවසානයේ ඉතිරිවන ආහාර ඉවත් කිරීමට කටයුතු කෙරේ.

දන්භලේ බඳුන් පිරිසිදු කරනු ලැබේ. හිස් බඳුන් ජලයෙන් පුරවනු ලැබේ. සමගියට බාධාවන පංගු පේරු ක්‍රමය බැහැර කොට ක්‍රියා කිරීම නිසා දං වැළඳීමේ ක්‍රමය පහසු වෙනවා මෙන්ම අඩු කාලයකින් නිමකිරීමට හැකියාව ලැබේ.

ආරාමික ජීවිතයේ දක්නට ලැබෙන විශේෂත්වයක් ලෙස සියලු භාණ්ඩ ක්‍රමවත්ව තබා ගැනීමේ පුහුණුව ඉතා වැදගත්ය. වත්තක්බන්ධකයේ සේනාසනක්බන්ධකය පිළිබඳ විමසීමෙන් මෙය පැහැදිලි කරගත හැකිය. සෑම භාණ්ඩයක්ම තැබීමට නියමිත ස්ථානයක් තිබේ. පිරිසිදු කිරීමට බැහැරට ගත් සියලු භාණ්ඩ නැවත තැම්පත් කිරීමේදී මුලින් තැබූ ස්ථානයේම තැම්පත් කළ යුතු වේ. පාත්‍රය, සිවුර ආදී පෞද්ගලික භාණ්ඩ මෙන්ම ඇඳ, පුටු, කොට්ට, මේට්ට ආදියත් පොරව, උදැල්ල ආදියත් පැදුර, මැටි භාණ්ඩ හා ඉදල්ල මුසුණු ආදියත් නිසි ස්ථානයේම තැබීම කළ යුතුය. සංවිධානයක කාර්යක්ෂමතාව ඉහළ යාමටත් කාලය නැමති සම්පත සංරක්ෂණය කර ගැනීමටත් එමගින් අවස්ථාව උදාවේ.

ඉහත කරුණු දෙස බැලීමේදී බුදු දහම තුළ සම්පත් කළමනාකරණය තුළින් යහපත් දිවිපෙවතක් රැගෙන යාමට අවශ්‍ය මග පහදා දී ඇති අතර එමගින් සමාජයේ ගැටුම් වලින් තොර සාමකාමී දිවියක් ගෙනයාමෙහි මාර්ග උපදේශයක් මෙන්ම මානව හා භෞතික සම්පත් කළමනාකරණයෙහි අවශ්‍යතාවය ද පැහැදිලි කර ඇති සේයාවක් බෞද්ධ දර්ශනය පිළිබඳ අධ්‍යනය කිරීම තුළින් අවබෝධ කර ගත හැකිය.

**පහමුණේ ගුණානන්ද හිමි,
මල්වතු මහා විහාරය, මහනුවර.**

“අනුවණකම හිසා නොදැන ක්‍රියා කරන්නෝ විනාශය කරා ළඟාවෙති - අපණ්ණික ජාතකය”

ඔබ මනසින් මිය යන්නෙක්ද?

සියදිවි නසා ගැනීමටම සමාන මරණය මානසිකව මියැදීමයි. සියදිවි නසාගන්නා තැනැත්තා එකවර මියයයි. එහෙත් මානසිකව මිය යන තැනැත්තා සිය දහස් වර මැරී මැරී උපදියි. එක්තරා අතකින් එසේ ජීවත් වනවාට වඩා මරණය සැපදයක වේ. ජීවිතය දෙස සුබවාදී දර්ශනයකින් බැලීමට නොහැකි වීම මෙයට ප්‍රධානම හේතුවයි. ධනාත්මක චින්තනයෙන් යුතු තැනැත්තා එසේ මානසිකව කිසිදු මිය නොයයි. අසුබවාදී ලෙස ජීවිතය දෙස බලන්නා ජීවත් වුවත් මිය ගිය කෙනකු මෙන්ය. ජීවිතය සුන්දර දෙයක් ලෙස අගය කරන්නට බොහෝ දෙනෙකුට නොහැකිය. එවන් අය ජීවිතයේ බොහෝ අඩුපාඩු දකිති. තමාට ලැබුණු දෙයින් තෘප්තිමත් වීමට එවන් අයට නොහැකිය. එසේ වූ විට හුල්ලමින් ජීවත් වීමට සිදුවේ. ජීවිතය කොයිතරම් සුන්දර දෙයක්ද? අප ජීවත් වන පරිසරය කොයිතරම් සුන්දරද? මගේ පවුලේ අය, ශ්‍රේණිත්, මාගේ සහායයන් කොයිතරම් හොඳද? මම හොඳ නිරෝගී කෙනෙක්මි. අනිත් අය දෙස බලන විට මම කොයිතරම් වාසනාවන්තද? හැම දෙයක් දෙසම මෙලෙසින් දකින්නා මානසිකව මිය නොයයි. තමාගේ හැකියාව ගැන සිතන්න. තමාට නොලැබුණු දේ ගැන කම්පා නොවන්න. ලැබුණු දෙයින් සැහීමට පත්වන්න. සෑම තත්පරයක්ම සතුටින් ගෙවන්න. කෑමට තිබෙන්නේ පොල් සම්බලයයි, බතුව පමණයි. ඡා! අපුරු කෑම වේලක්. එලෙසින් සිතා කෑම වේල සතුටින් රස විඳින්න. අඩුපාඩු ගැන සිතන්න එපා. අඩුපාඩු නැත්තේ කාටද? සියයට සියයක් සම්පූර්ණ කරගත්තකු ලොව ඉපදුනේත් නැත. ඉපදෙන්නේත් නැත. මෙසේ ලෝකය දෙස බලන්නට පුරුදු වූ තැනැත්තා, සිතන්නට පුරුදු වූ තැනැත්තා කිසිදු මානසිකව මිය නොයයි. හඬමින් ලොවට පැමිණි ඔහු සිනාසෙමින් ලෝකයෙන් සමුගන්නේය. අන් අය සිනහා ගන්වමින් උපන් ඔහු අන් අය හඬවමින් ලෝකයෙන් සමුගන්නේය. මේ ශක්තිය සෑම අයකුටම ගොඩනගා ගත හැකිය. එයට මුදල්, ශක්තිය, බලය අවශ්‍ය නොවේ. ඒවා උපතින් ගෙනා අයට පවා ඒ මානසික සුවය නැත. ඔවුහු හැමදුකෙන්, සත්තාපයෙන් ජීවත් වෙති. පුද්ගලයාගේ මේ දුර්වල

මානසික ලක්ෂණය නැති කළ හැක්කේ ඔහුට පමණි. සමාජය ඇසුරු කරන්නන් මේ සඳහා යම් තරමකින් සහාය විය හැකිය. වඩා වැදගත් වන්නේ චිත්ත ශක්තියයි. කම්පා නොවන මහ කුලුනක් සේ ජීවිතය ගොඩනගා ගත යුතුය. ජය පරාජය, නින්දා ප්‍රශංසා, ලාභ අලාභ අප කාටත් පොදු දේ වේ. ඒවා මිනිස් අපට උරුම ධර්මයන්ය. ඒ කිසිවකින් නොසැලී ජීවත් වීම සැබෑ ජීවිතයක ලක්ෂණය වේ. ඉන්න ටික සතුටින් වෙසෙමු. මානසිකව මහ බරක් පටවාගෙන ජීවත් වන්නන් වාලේ ජීවත් වීමෙන් ඇති එලය කුමක්ද? තමන්ටත්, අනුන්ටත් වැඩක් වන ලෙස ජීවිතය සතුටින් ගෙවමු. එවිට ඔබ ජීවත් වන මේ ලෝකය කෙතරම් සුන්දර තැනක්ද යන්න ඔබට වැටහේවි. ජීවිතයේ විවිධ පරාජයන් නිසා ඇතැම් අය ජීවත් වුවත් ඇවිදින මළමිනී මෙන්ය. සමහර අවස්ථාවන්හි සමහර අවස්ථාවන්හි මානසික පීඩනය වැඩි වූ විට දිවි නසා ගනිති. මේ තත්ත්වයට ඔහු පත්වූයේ ඔහුගේම වරදින් මිස කාගේවත් වරදින් නොවේ. ඔහු ගොඩනගා ගත් පෞරුෂයේ දුර්වලතාවත් මෙයට හේතු වේ. මේ සඳහා පවුලේ වටාපිටාව, හිතමිතුරන්, ඇසුරු කළ ආයතන සමහර විට හේතු වේ. අපේක්ෂිත ජයග්‍රහණය කරා ළඟාවීමට නොහැකි වීම, නිරන්තරව ඇතිවන මානසික පීඩන, ජීවිතය ගැන කලකිරීමට හේතු වේ. මේ නිසා මානසිකව ඔහු නිරන්තරයෙන් මරණයට පත්වේ. කායිකව මිය යනවාට වඩා මානසිකව මිය යාම භයානකය. එවන් අයට ජීවිතයේ සැනසීමක් ඇත්තේම නැත. සතුට ඔවුන් කෙරෙන් පලා ගොස්ය. ලස්සන දේ ලස්සන ලෙස දැකීමට ඔවුන්ට පුළුවන්කමක් නැත. එවන් අය දකින්නේ රෝස මලේ සුන්දරත්වය නොව එහි නටුවේ ඇති කටුය. සුව පහසු යහනක වුවත් ඔවුන්ට සුවදයි නින්දක් ලැබෙන්නේ නැත. එවන් අරවින්දලාට ජීවිතයේ ලස්සන දෑකිය හැක්කේ කෙසේද? එය විරාගය යයි ඔවුන් කියනු ඇත. එහි ඇති විරාගය කුමක්ද? දුර්වල වර්ත ලක්ෂණයන්ගෙන් යුත් කෙනකු දෙන පිළිතුර එයයි.

පූජ්‍ය චලනර සෝරත හිමි

වසරක් පාසා පැවැත්වෙන ශ්‍රී දළදා මාලිගාවේ වාර්ෂික ආලෝක සන්ධි මංගල්‍යයේ ගැනයි මේ

ශ්‍රී සංඛණ්ඩ ශෛලාභිධාන ශ්‍රී වර්ධන පුර ශ්‍රී දළදා මාලිගාවේ මෙවර වාර්ෂික අලෝක සන්ධි මංගල්‍යය, ව්‍යවහාර වර්ෂයෙන් 2016 වැන්නේ ජනවාරි මස 23 වන ගැනි දින ඔරලෝසු පැය ගණනින් පෙරවරු 10.43ට යෙදෙන සුභ මූර්තියෙන් දකුණු දිශානිමුඛව අලුත් සහලින් පිසින ලද ප්‍රතින මුළුතැන් බුද්ධ පූජා මංගල්‍යය සිදු කිරීමට නියමිතය.

රටේ සමාද්ධිය හා සෞභාග්‍යය සාධනය කර ගැනීම අරමුණු කොට ශ්‍රී දළදා පූජෝපහාරය පිණිස පැවැත්වෙන මෙම වාර්ෂික අලුත් සහල මංගල්‍යය මහාවිහාරවංශික ස්‍රාවණාපාලි මහානිකායේ මල්වතු අස්ගිරි උභය විහාරයන්හි අතිපූජ්‍ය මහානායක මාහිමිපාණන් වහන්සේලාගේ හා තේව්‍යහාර නාහිමිපාණන් වහන්සේගේ අවවාද අනුශාසනා පරිදි ශ්‍රී දළදා මාලිගාවේ දියවඩන නිලමේතුමන්ගේ මෙහෙයවීමෙන් රාජපූජිත විරාගත සම්ප්‍රදායික පුද වාරිත්‍රානුකූලව පවත්වාගෙන එනු ලබයි. මෙම දළදා පූජෝපහාරය ජාතියේ අභිමානයට මෙන්ම ශාසනයේ විර පැවැත්ම පිණිස ද හේතු සාධක වේ.

වර්ෂයේ දුරුතු පුත් පොහෝ දිනය මුල් කොට ඉෂ්ට සිද්ධ කෙරෙන මෙම මංගල්‍යය අලුසාල් මංගල්‍යය, අලුසල් මංගල්‍යය, අලුසහල් මංගල්‍යය, අලුත් සහල් මංගල්‍යය ආදී වශයෙන් හැඳින්වේ. දිවයිනේ කෘෂි ජීවිතය හා බැඳුණු වාරිත්‍ර, දළදා පුද සිරිත් සමඟ සංකලනය වී අලුත් සහල් මංගල්‍යය පිළිබඳ වාරිත්‍ර විධි ගොඩනැගී ඇත. රටේ සෞභාග්‍යය හා සමාද්ධිය ප්‍රාර්ථනා කොට සිය වාර්ෂික අස්වැන්නෙන් අග්‍රභාගය බුද්ධ පූජාවට හා දේව පූජාවට වෙන් කොට පිදීමේ සිරිත මහින්දාග මනාසත් සමග ඇරඹිණ. ගොවිත්‍ර ස්වකීය ගොවිතැන් කටයුතු ආරම්භයේදීම අස්වැන්නේ අග්‍රභාගය අලුත් සහල් මංගල්‍යය පිදීමට භාර වෙති. ඒ අනුව ජීවමාන බුදුන් හා සමකොට සලකන දළදා වහන්සේ විෂයෙහි පැවැත්වෙන මෙම උතුම් පූජා වාරිත්‍රය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන ඒම ජාතියේ අභිවර්ධනයට හේතු වේ.

ලක්දිව ඒ ඒ රජදරුවෝ ශ්‍රී දළදා වහන්සේ විෂයෙහි අලුත් සහල් මංගල්‍යය පවත්වා පූජෝපහාර දැක්වීම සඳහා ගොඩ මඩ ඉඩකඩම් පමණක් නොව නිලකරුවන් ද පත් කොට පවරා දුන්හ. එසේ අතීතයේ දී දළදා මාලිගාවට වෙන් කොට පවරා දෙන ලද කුඹුරු ඉඩම්වල අස්වැන්න ගබඩා කිරීම සඳහා ප්‍රාදේශීය මට්ටමින් හා ගම් මට්ටමින් අටු කොටු ද තැන් තැන්වල ස්ථාපනය කොට තිබිණ. කීර්ති ශ්‍රී රාජසිංහ රජතුමා ශ්‍රී දළදා වහන්සේ විෂයෙහි පූජා කළ කෙත් යාය හා ඉපැරණි අටුට, ගුරුදෙණියෙහි පිහිටා තිබුණු අතර එම කුඹුරු යායට වී අමුණු දහ අටක් පමණ වැපිරෙන භූමිභාගයක් අයත්ව පැවතියේය. ගුරුදෙණිය කෙත් යාය සහ මහඅටුට පිහිටා තිබූ භූමිභාගය මහවැලි සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය යටතේ ජලයෙන් යට වී ගියෙන්, ඒ වෙනුවට ඒ පෞරාණික අටුට රජය විසින් පවරා දුන් පල්ලෙකැලේ භූමිභාගයෙහි දැනට සංරක්ෂණය කොට තිබේ. ජලයෙන් යට වී ගිය ගුරුදෙණිය කුඹුරු යාය වෙනුවට රජයෙන් පවරා දුන් මහවැලි සී කලාපයෙහි දේශිඅත්තකණ්ඩියේ පිහිටි යක්කුපේ කෙත් යායෙන් ලැබෙන වසරේ අස්වැන්නේ මුල් කොටස පල්ලෙකැලේ අටුවෙහි තැන්පත් කොට තිබීම සිරිතය. අලුත් සහල් මංගල්‍යයට සුඛ නැකතින් වී සහල් බෙදා දීම සිදු

කෙරෙනුයේ පල්ලෙකැලේ භූමිභාගයේ පිහිටි සංරක්ෂණය කරන ලද පෞරාණික අටුවේදීය.

අලුත් සහල් මංගල්‍යයට නියමිත මූලික කටයුතු ඇරඹෙන්නේ ශ්‍රී දන්ත ධාතු මන්දිරයේ දියවඩන නිලමේතුමන්ගේ උපදෙස් අනුව, සුඛ නැකැත් මුහුර්තීන් යොදා නැකැත් මොහොට්ටාල විසින් නැකැත් පත්‍රයක් සම්පාදනය කිරීමෙන් අනතුරුවය. මෙම නැකැත් පත්‍රයෙහි මූලික වශයෙන් ශ්‍රී දන්ත ධාතු මන්දිරයේ සිට, ශ්‍රී දළදා මාලිගාව පෙරටු කොට සතර දේවාලයන්හි පෙරහර පල්ලෙකැලේ අටුව කරා ගමන් කිරීම, දියවඩන නිලමේතුමන්ගේ ප්‍රධානත්වයෙන් වී සහල් බෙදා

දීම, පසු දා ගංගාරාම විහාරස්ථානයේ සිට පෙරහරින් ශ්‍රී දන්ත ධාතු මන්දිරය කරා විත් සුඛ මුහුර්තියෙන් ශ්‍රී දන්ත ධාතු මන්දිරයේ ගොක් කොළින් සරසා සැකසූ සුවිශේෂී ධාන්‍යාගාරයක වී සහල් ගබඩා කිරීම හා අවසාන වශයෙන් දුරුතු මස පසළොස්වක පොහොය දිනට යෙදෙන සුභ නැකැත් මුහුර්තියෙන් ඒ අලුත් සහල් සේරු අසුවකින් බුද්ධපූජාව සම්පාදනය කරවා, ව්‍යාජන තිස් දෙකක් හා කැවිලි පිළියෙළ කරවා සුඛ නැකැත් වේලාවට දෛනික මුළුතැන් බුද්ධ පූජාව සමඟ හාල් සේරු අසුවකින් පිසූ දානය වැඩසිටින මාලිගාවේ හඳුන්කුඩමේ උඩට උඩුවියන් බිමට ඇතිරිලි යොදා තැන්පත් කොට ඇති කිරිබඩ පාත්‍රය පිරෙන සේ තේව්‍යහාර නාහිමිපාණන් වහන්සේ ප්‍රමුඛව දියවඩන නිලමේතුමන් ඇතුළු නිලකරුවන්ගේ සහභාගිත්වයෙන් ශ්‍රී දළදා වහන්සේ විෂයෙහි පූජා කිරීම සිරිතයි.

අලුත් වී සහල් බෙදා දීමේ වාරිත්‍රයේ නැකැත් වට්ටෝරුවට අසුව පළමුව සිදු කරනුයේ, දුරුතු පුර පසළොස්වක පෝය දිනයට දින කීපයකට පෙර සුඛ නැකතින් දියවඩන නිලමේතුමා, සතර දේවාලයේ බස්නායක නිලමේවරු, කාරිය කරවන කෝරාළ, ලේකම් මොහොට්ටාල, ආදී නිලකරුවන් හා දේවාලවල කපුවන් ද කැටුව පල්ලෙකැලේ අටුව කරා පෙරහරින් ගමන් කිරීමය. පෙරහර එහි ළඟා වන විට ගුරුදෙණියේ විදානේ හා මනන්තා ඇතුළු රාජකාරිකරුවන් පෙර ගමන්

කොට බුලත් හුරුළු දී පිරිස පිළිගෙන අටුව කරා කැඳවාගෙන යනු ලැබේ.

අටුව පිහිටි භූමියට පැමිණීමෙන් පසු මල් පහන් සුවද දුම් පූජා කොට පනවා ඇති අසුන්හි දියවඩන නිලමේතුමා, බස්නායක නිලමේවරු හා අවශේෂ නිලධාරීන් ද අසුන් ගනිති. ඉන්පසු වෙස්, පන්තේරු, නැටුම් හා බෙරවාදන, සංදර්ශනයක් පැවැත්වේ. එම නැටුම් හා වාදන සංදර්ශනය නිමාවීමත් සමඟ දියවඩන නිලමේතුමා ප්‍රමුඛ පිරිසට කැටුම් කිරිබත් ආදියෙන් ප්‍රණීත තේ පැන් සංග්‍රහයක් පවත්වනු ලැබේ. තේ පැන් සංග්‍රහයට පසු දියවඩන නිලමේතුමා සෙසු පිරිස සමඟ වී සහල් ගබඩාකර ඇති අටුව වෙත පැමිණෙයි. එහිදී දියවඩන නිලමේතුමා සතර දේවාලයේ කපුරාළවරු පොරොත්තුව සිටි විට අටුව කහ දියර ඉසවා සුවද දුම් අල්වා තැන්පත් කොට ඇති හම්බා බදුන් දෙක වෙත දියවඩන නිලමේතුමා ළඟා වේ. මඟුල් බෙර වාදනය කෙරෙද්දී පහන් දැල්වූ පසු සතර දේවාලයේ කපුරාළවා විසින් අෂ්ටක කියා හමාරවත්ම ශ්‍රී දළදා මාලිගාවේ ලේකම් මොහොට්ටාල අලුත් සහල් බෙදාදීමේ ලේකම් වට්ටෝරුව හඬ නගා කියවීම අරඹයි.

වෛරී සිත පසුතැවිල්ලට හේතුවන අයුරු දැක්වෙන

ජද්දන්ත ජාතකය

අතිශය ගැඹුරු මහා සාගරය පරදන කරුණාගුණ ඇති, මහාමේරු පර්වතය සේ නොසෙල්වෙන මෙහි ගුණ ඇති, තථාගත සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩසිටින සමයෙහි එක් ලදරු මෙහෙණින් වහන්සේ තමක් අරභයා මෙම ජාතක කථාව දේශනා කොට වදාළ සේක.

සැවැත්නුවර වසන එක් කුලදුවක් ගිහිගෙයි විසීමෙහි ආදීනව දැක පැවිදිව සෙසු මෙහෙණින් වහන්සේ සමඟ බණ ඇසීම සඳහා තිලෝගුරු බුදුරජාණන් වහන්සේ ධර්මාසනයේ වැඩහිඳි ධර්මදේශනා කරන, දම්සභා මණ්ඩපයට පිවිස බුදුරජාණන්වහන්සේගේ අපිරිමිත රුසිරිය බලා වැද නමස්කාර කොට, "මා මේ උත්තමයාට පාදපරිවාරිකාවක් වශයෙන් විසූ කෙනෙක්දැයි" සිතුවාය. එසැණින්ම මෙහෙණින් වහන්සේට ජාතිස්මරණ ඥානය පහළ විය. "මම මේ රුවින් අග්‍රප්‍රාප්ත මහාපුරුෂයාට ජද්දන්ත හස්තිරාජව උපන් කාලයෙහි බිරිඳව උපන්නෙමි, මෙබඳු සැප ලදිමි" යි ජාතිස්මරණ ඥානයෙන් දැක ප්‍රීතිප්‍රමෝදයට පත්වූවාය. උපන් ප්‍රීතිය නිසා මහත් සේ සිනාසී මෙසේ සිතුවාය. "පාදපරිවාරිකාවන් අතරෙහි තමාගේ වල්ලභයාට හිතවත් අදහස් ඇත්තවුන් ද, අහිතවත් අදහස් ඇත්තවුන් ද යන දෙකොටසක් වෙති. මේ දෙකින් ඇත්රජව උපන් මහෝත්තමයාට කෙලෙස විසූවේදැයි" සිතන්නී, එකල යම් දෝෂයක් සිතෙහි ඇති වි ජද්දන්ත නම් ඇත්රජහු සෝණුත්තර නම් වැද්දෙකු ලවා විෂ පෙවූ හියකින් විදවා ජීවිතය විනාශ කළ අයුරු දුටුවාය. ඉක්බිති මැන කාලයේ කළ තදකම් සිතා ශෝක ඉපදී හදවත උණුවිය. ශෝකය දරාගත නොහැකිව ආශ්වාස, ප්‍රාශ්වාස සුසුම්ලමින් මහ හඬින් හැඬුවාය. එවිට බුදුරජාණන් වහන්සේට සිතහවක් පහළ විය. එවිට සිනාසුණු කරුණ කුමක්දැයි අවශේෂ හිඤ්ඤාත් වහන්සේ විචාළහ. එවිට මහණෙනි, මේ මෙහෙණිය පෙර එක් ජන්මයෙක්හි මට කළ තදකමක් සිතා හැඬුවායැයි වදාළෙන්, ඒ අතීත කථාව කුමක්දැයි විමසූ කෙනෙහි මෙම ජද්දන්ත ජාතකය දේශනා කොට වදාළ සේක.

පෙර කල හිමාල පර්වත සම්පයේ සදන්දහනලා නම් මහවනයෙහි සද්දන්ත කුලයෙහි උපන් සාද්ධිමත් ආකාශයෙන් ගමන් යා හැකි අටදහසක් පමණ ඇත්දලක් විසූහ. එකල්හි පුරන ලද පාරමිතා ඇති මහාබෝසනාණන් වහන්සේ, යුඵපති නම් ඇත්රජුට පුත්ව උපන්නේය. හෙනම රිදී පර්වතයක් සේ සුදුපැහැ ගර්චයෙන් යුක්ත විය. වැඩිවිය පැමිණි ඔහු, අටඅසූරියන් පමණ උසින් ද, විසිඑක්රියන් පමණ දිගින් ද යුක්ත විය. පනස්අටරියන් දිග ඇති සොඬින් සමන්විත විය. ඔහුගේ දළ වට පසළොස්රියන් පමණය. දිගින් තිස්රියන් පමණය. සවණක් රැස් විහිදෙන්නේය. අටදහසක් පමණ ඇතුන් පිරිවරා ගොස් පසේබුදුරජාණන් වහන්සේට පූජා කරන්නේය. මේ ඇත්රජුට චුල්ලසුභද්‍රය, මහාසුභද්‍රය යන ඇතින්තියෝ දෙදෙනෙක් අගමෙහෙසුන් වූහ. මේ ඇත්රජු ජද්දන්ත කුලයෙහි අටදහසක් ඇතුන් පිරිවරා ගුහාවෙක විසීය.

ජද්දන්ත නම් විල්තෙර දියපරඬලා, සෙවෙල් ආදිය කිසිවක් නැත්තේය. නිල්වූ ජලයම ඇත්තේය. ජලයට අනතුරුව හෙල්මැලි වනය, නිලුපුල් වනය, ඒ වටකොට රතුපුල් වනය විය. ඊට අනතුරුව හෙල්මැලි පියුම් ආදී මහාමිශ්‍ර වනය පිහිටියේය. ඒ මහාමිශ්‍ර වනය වටා රත්හෙල් වනය පිහිටියේය. අන්තයෙහි නිල්මල්, රත්වන්මල්, සුදුමල් පිපෙන මනා වූ සුවඳ ඇති පියුම් මලින් ගැවසුණු කුඩා ගස් ඇති වනය විය. ඉක්බිති යොදුන් පමණ පළල ඇති මහා මෑ වනය ද, ඊට ඉක්බිති මුං වනය ද, ඊට අනතුරුව තියඹරා වනය ද විය. ඊට ඉක්බිති යොදුනක් පමණ පළල කැකිරි වනය ද, ඊට ඉක්බිති කොමඩු වනය ද, ඉන් ඉක්බිති උක් වනය ද, ඊට ඉක්බිති කෙසෙල් වනය ද, ඊට පසු කොස් වනය ද, ඊට ඉක්බිති තියඹරා වනය ද, ඊට ඉක්බිති ගිවුලු වනය ද, ඊට ඉක්බිති අඹ වනය ද, ඉන් පසු සියලු වෘක්ෂවලින් ගැවසීගත් මහාමිශ්‍ර වනය ද විය. ඊට පසු මහා හුණ වනය විය.

ඉන් අනතුරුව චුල්ලකාල නම් පර්වතය පිහිටියේය. ඉක්බිති පර්වතය මහාකාල පර්වතය ද, ඊට ඉක්බිති උදකපාර්ශ්ව නම් පර්වතය ද, ඊට ඉක්බිති වැසුපාර්ශ්ව පර්වතය ද, ඊට ඉක්බිති සූර්ය පර්වතය ද, ඉන් පසු මණිපාර්ශ්ව පර්වතය ද පිහිටියේය. මෙසේ පර්වතයෝ සත්දෙන සද්දන්ත විල වටා පිහිටියාහ. ඇතුළු කෙළවර සිටි ස්වර්ණ පර්වතය උසින් සත්යොදුන් පමණය. සදන්විල වටකොට පාත්‍ර මෝවිටක් මෙන් සිටියේය. ඒ පර්වතයේ ඇතුළත පිටත සතරන්මය විය. එයින් නික්මුණු රන්වන් රැස් දහර නිසා සදන් විල හැම විටම හිරුමඬලක් මෙන් බබළන්නේය, ඉක්බිතිව සිටි පර්වතය උසින් සයොදුනක් පමණ ඇත්තේය. තුන්වන පර්වතය ද පස් යොදුනක් පමණ උසය. ඊට අනතුරුව පර්වතය උසින් සතර යොදුන් පමණය. ඊට ඉක්බිති තුන් යොදුන් පමණය. ඊට ඉක්බිති පර්වතය දෙයොදුන් පමණය. ඊට ඉක්බිතිව පිහිටි චුල්ලකාල පර්වතය යොදුනක් පමණ වූයේය.

විලලු සහකින් සමන්විත ජද්දන්ත විලට ඊසාන කොණෙහි මහත් නුග ගසෙක් පිහිටියේය. එහි කඳ වට පස්යොදුන් පමණය. උසින් සත්යොදුන් පමණය. සතරදිගට ගිය ශාඛාවන් සයොදුන් පමණය. උඩට නැගී ශාඛාව දසයොදුන් පමණ ඇත්තේය. ඒ නිග්‍රෝධ වෘක්ෂයේ මුල පටන් ශාඛාග්‍රය දක්වා උසින් තෙලෙස්යොදුනක් පමණය. සතරදිග ශාඛාවන්ගේ ඇක අතුඅගට සතරදොළොස් යොදුන් පමණය. මෙය අටදහසක් අරළුවෙන් සැරසුනේය. මඩුළු ඉදුනිල් මිණි පර්වතයක් සේ ශෝභාමත්ය.

ජද්දන්ත විලට බස්නාහිර ස්වර්ණ පාර්ශ්වයෙහි රන් ගල්ගුහාවෙහි ජද්දන්ත නම් හස්තිරාජයා වර්ෂා කාලයෙහි අටදහසක් ඇතුන් පිරිවරා සිටියේය. ශ්‍රීෂ්ම කාලයේ

"සත්පුරුෂයන්ගේ උපදෙස් අනුව වැඩ කරන්නෝ දියුණුවට පත්වෙති - චුල්ලසෙට්ඨී ජාතකය"

දියබිඳු මුසු වුවත් විදිමින් අටදහසක් ඇතුන් පිරිවරා නුගරුක අසුඅස්සෙහි සිටින්නාහ.

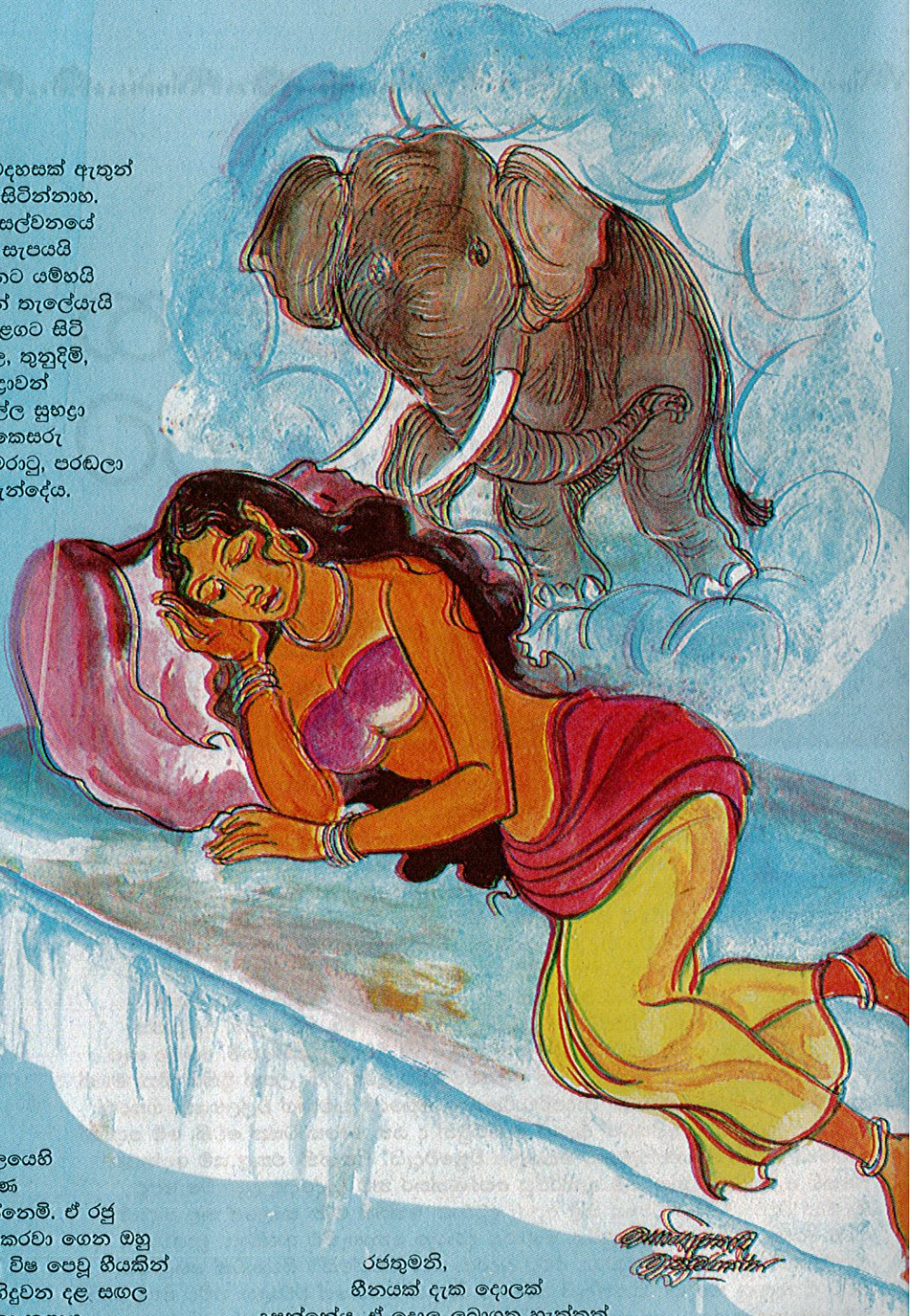
මෙසේ වනසිරි විදි ඇත්රජුට සල්වනයේ

මල් පිපී සිටින්නේය. ගිමන් කල්හි දවස් හරිනට සැපයයි දැන්වූහ. එකණෙහි ඇත්රජ සල්වනයෙහි කෙළනට යම්හයි කියා ගොස් ඒ ඇත්රජතෙම මහාසල්රුකක් දළින් තැලේයැයි සිතා කුම්භස්තලයෙහි පහලෙහිය. එකල්හි යටිසුළගට සිටි වුල්ලසුහදා නම් ඇතින්න ඇඟ දුමරොටු, පරඩල, කුතුදිම්, කදලු ආදිය වැටුණේය. උඩුසුළගට සිටි මහාසුහදාවන් ඇඟ මල් රොන් සමඟ පෙති වගුලේය. එවිට වුල්ල සුහදා සිතන්නේ මාගේ සෙනෙහි ඇති බිරිඳ ඇඟමස් කෙසරු රොන් සලා මල්පෙති විසිරූහ. මාගේ ශරීරයේ මරාටු, පරඩලා කුරුකුහුඹු කසළ ලුහයි නිස්කාරණයේ වෙවර බැන්දේය.

නැවත දවසක ඇත් රජු නාවන පිණිස පිරිවර ඇතුන් සමඟ ගොස් ඡද්දන්න විලට බටහ. එවිට නහඹු ඇත් දෙදෙනෙක් සොඬින් සුවඳ හොටමිටි ගෙන උලා නැවූහ. එරජු දෙනෙත් ගොඩනැගී මහබෝසතාණෝ සමීපයේ සිටියාහ. ඉක්බිති අටදහසක් පමණ මතැන්හු සදන්විලට බැස දියකෙළි කෙළ ඒ විලින් නොයෙක් වර්ණයෙන් මල්ගෙනැවිත් රිදී දාගැබක් සරහන කලක් මෙන් මහාබෝසතුන් සරසා, ඉක්බිති ඇතින්නියන් සැරසූහ. එවිගස දියකෙළින එක් ඇතෙකු සන්ගුමු මහපියුමක් මා බල බලා සිටිය දී තමන්ගේ ප්‍රිය භාර්යාවට දුන්නේය. මට නුදුන්නේ යැයි නැවතත් බෝධිසත්වයන් කෙරෙහි වෙවර බැන්දහ.

නැවත එක් දවසක් මිහිරි පොකුරු මී හා එක්ව පන්සියක් පසේබුදුවරයන් වහන්සේලා වළඳවන බෝධිසත්වයන් දැක වුල්ල සුහදාවෝ තමන් ලද පලාළල හා පොකුරු මී පසේ බුදුවරයන් වහන්සේට දන් දී මෙසේ ප්‍රාර්ථනා කරන්නී, "මේ ආත්මභාවයෙන් වුනව මධිරාජකුලයෙහි උපත ලැබ, සුහදා රාජ කන්‍යාව වැඩිවියට පැමිණ බරණැස් රජුට අගමෙහෙසුන්ව ප්‍රිය වචන වඩන්නෙමි. ඒ රජු වසඟ කොට මා කීවා කරන පරිද්දෙන් මට නකුකරවා ගෙන ඔහු හට කියා එක් වැදි පුත්‍රයෙකු යවා මේ ඇත්රජු විෂ පෙවූ හියකින් විද ජීවිතය විනාශයට පමුණුවා සවණක් රැස් විහිදුවන දළ සඟල ගෙන්වා ගන්නට සමර්ථ වෙමිවයි" කියා ප්‍රාර්ථනා කළාය.

එතැන් පටන් ගොදුරු නොකා ඊර්ෂ්‍යාවෙන් වියලී නොබෝ කලකින් කාලක්‍රියා කොට මධුරජුගේ අගමෙහෙසුන්ගේ කුස පිළිසිදගන්න. උපන්නා වූ බිසොවුන්ට සුහදා යැයි නම් තැබූහ. කෙමෙන් වැඩිවිය පැමිණි පසු බරණැස් රජුට පාවා දුන්හ. ඇය රජ හට සොළොස් දහසක් පුරගනනට ප්‍රධානව ජාතිස්මරණ ඥානය ලැබී වාසය කරන්නීය. ඇය එක් දවසක් මෙසේ සිතුවාය. මගේ ප්‍රාර්ථනාව සමාද්ධි විය. දැන් වනාහි ඇත්රජු බිඳහෙළවා දළ සඟල ගෙන්වා ගනිමිසි සිතා බොරු ලෙඩ කියා සියලු ශරීරයේ තෙල් ගල්වා කිලිටි වස්තු ආදි රෝගී වෙසක් දක්වා යහනෙහි වැදහොත්තීය. එකණෙහි රජතුමා සුහදා දේවිය කොයිදැයි විමසා ලෙඩවී ඇතැයි අසා සිරියහන් ගබඩාවට ගොස් මෙලෙස විමසීය. දේවියනි, ඔබගේ ශරීරය පඩුවන්පැහැව ගොසින් ශෝකාකුර වූයේය. ඇස් සඟල මල්දමක් මෙන් මලානිකය. මීට කාරණා කීමෙක් ද? එබස් ඇසූ බිසව,

මහාසුහදා විදිමින්

රජතුමනි,

හිනයක් දැක දොලක්

උපන්නේය. ඒ දොල ලබාගත හැක්කක් නොවේ. නොලද්දේ වී නම් ජීවිතය පවතින්නේ ද නැත. ඒ ඇසූ රජු, මිනිස් ලොව ඇති යම් සැපතක් ඇත්නම් එය බොහෝ කොට ඇත. එබැවින් ඔබ කී යමක් වේ නම් එය ලබා දෙමි. ශෝක නොකරන්න. එවිට බිසව නොලද දොලදුක නොකියමි. නුඹ වහන්සේගේ විජිතයෙහි යම් පමණ වැදි කෙනෙක් ඇත්ද, ඔවුන් හැම රැස්කළ මැනව. එකල්හි මේ දොළ නුඹ වහන්සේට කියමි. එවිට රජතුමා යහපතැයි ගිවිස තුන්සියයක් පමණ යොදුන් කසිරට යම් පමණ වැදිපුත්‍රයන් ඇත්ද, ඒ හැම රැස්කරවයි නියෝග කළහ. සියලු දෙනා රැස්වූ පසු සැටදහසක් පමණ වූහ.

රජු ඔවුන් ආ බව බිසවට දන්වා, දේවියනි, රැස්වූ සැටදහසක් පමණ වැද්දන් හට ඔබේ කවර කාර්යයක් නමුත් සාදාලන්නට හැකිය. වනය පුරා සිටින සත්වයන් දනිනි. එවිට බිසව වැදිපුත්‍රයන්ට

මෙසේ කියන්නීය, හාත්පසින් රැස්වූ වැදිපුත්‍රයකි, සවණක් රැස් විහිදන දළසගලක් ඇති ඇත්රජනු සිහිනෙන් දුටිමි. ඔහුගේ දළ ලද්දේ නම් ජීවත් වෙමි. නොලද්දේ නම් මගේ ජීවිතය නොතිබෙයි. එබස් ඇසූ වැදිපුත්‍රයේ එවන් ඇතෙකු අප දන්නේ නැත. එබැවින් නුඹ වහන්සේ දුටුසැටි කිව මැනව. දේවියනි, සතර දිගට සතර අතට කවර දිගක ඇත්දැයි දන්නේදැයි විමසිය. එවිට සුභද්‍රාවෝ රැස්වූ වැදි සමුහයා බලා ඔවුන් අතුරෙන් පැතිර සිටිනා පතුල් ඇති මහත් වූ තබවන් දැළි රැවුල් ඇති පඩුවන් ඇස් ඇති අවලක්‍ෂණ රූ ඇති පිළිකුල් වෙස් ඇති, මහාබෝධිසත්වයන්ට ජන්මාන්තරයෙන් වෛරී වූ, සෝණුන්තර වැදිපුත් දැක මේ කටයුත්තට ඔහු සුදුසුයැයි දන්වා, ඔහු කැඳවාගෙන සත්මහල් ප්‍රාසාදයට ගොස්, හිමවනට අත දිගු කොට ඇත්රජ වසන තැන දක්වා, වැදිපුත්‍රයකි, මේ නුවරට ඉදුරාම උතුරු දිග බොහෝ ගම්නියම්ගම් ගෙවා ගිය විට චුල්ලකාල, මහාකාල පර්වත ඉක්මවූ විට සත්වන ස්වර්ණකාල පර්වතයක් ඇත. ඒ සිට නොයෙක් රුක්මුදුන්හි බඹරවැලක්ගේ විදික ස්ථානයක් වැනිය. මෙහි සත්යොදුන් උස ඇති පර්වත ශිඛරයට පැනනැගී ප්‍රාන්ත භූමිය බලව. ඡද්දන්ත විල ද ඒ වටා සිටි රන්පියුම්, හෙළපියුම් වනයෙන් සැදි වනය අවසන් කොට විලට ඊසාන කොණෙහි දිළිසෙන නුගගසක් ඇත. ඒ රුක්මුල්හි රිදී පර්වතයක් බබළන්නාක් මෙන් සවණක් රැස් විහිදන දළ ඇති අනෙක් හස්තීන් විසින් මැඩපැමිණිය නොහැකි ඡද්දන්ත නම් හස්තීරාජ තෙම ගිම්සමයෙහි සිහිල් පවන් විදිමින් සිටින්නේය. මොහු මටසිලිවූ දළ ඇතිව පවනට බඳු වේගයෙන් ගොස් අනෙක් අටදහසක් පමණ හස්තීන් රැකවල්ලාගෙන ඇත. මහත් කොට නාසාවානයන් හරිමින් ගිගුරවමින් වනය එකනින්නාද කොට සොයන්නාහ.

සෝණුන්තර නම් වැදිපුත්තෙම යහපතැයි කියා ඇත්රජ යන එන තැන් සිටිනා තැන් විමසා බිසොවුන් වැඳ පිටත්විය. එවිට සුභද්‍රා තෙම වැදිපුත්‍රයාගේ බිරිඳට වියදම් දී සෝණුන්තරට සමුදුන්තේය. වැදිතෙම රජුට වැඳ අවසර ගෙන වනයට වැඳ සුභද්‍රා දේවිය කී බස් අනුව ඡද්දන්ත නම් ඇත්රජනු සොයා සන්අවුරුදු සත් මස් සන්දවසකින් සදන්විල සම්පයට ගොස් බෝධිසත්වයන් වසන පෙදෙස දැක, මෙතැනහි වළක් ගසා ඇත්රජනු විද ජීවිත විනාශ කොට දළ කපාගනිමියි නිශ්චය කොට, වනයට වැඳ ඇතුන් දියකෙළියට ගිය කල්හි ඇත්රජ මෙපමණ දවස් ඉන්නා තැන් උදැල්ලකින් කැණ දිය ඉසුරුවා කණු සිටුවා ඒ පෝරුව මත මධ්‍යයෙහි හී දණ්ඩක් යන තරම් සිදුරක් කොට වැලිපස් කසළ ආදිය නොදැනෙනා පරිද්දෙන් වසා තමා යන විටම මගක් ඉවතින් තබා ඇත් රජුගේ ඇගෙන් වැහෙන දියබිදු හරහා හීදණ්ඩක් යන හිඳැසින් වැදිපුත්‍රයාගේ ඇග වැටුණේය. වැදිපුත් ඒ සලකුණෙන් ඇතුට මහසැරයකින් විද්දේය. එම හීය බෝධිසත්වයන්ගේ පපුකැන්, අතුනුබහන් සිද නාඹයෙන් අහසට නැගුණේය. සිදුරුව ගිය තැන්වලින්, රිදී කළයකින් රතුදිය වැහෙන්නාක් මෙන් ලේ වැගුරුණේය. මහත් වේදනාවන් ඇතිව ඇත්රජතෙම නාද කරමින් කුංචනාද කළේය. සියලු ඇත්තු ගුරු පැනනැගූහ. ඡද්දන්ත නම් ඇත් රජනු සැරපහර ලැබ වේදනාවෙන් සිටිනු දැක, පසම්තුරු අල්වාගනිමියි සැහැසි වී වේරම්භවානයක් සේ ඇලලී ගිය අහස් කුස දුටු වළාකුල් මෙන් සතර දිග සුණුවිසුණු කෙරෙමින් බලන්නට පටන් ගත්හ.

එවිට ඇත් සමුහයා විසිරුණු බව දැක සුභද්‍රා ඇතින්තිය විසින් ඇගවතුරුවා ගන්නා ලදින් මදක් සිට වේදනාව නිසා ඇත්රජ ඊ දණ්ඩ ආ තැන් විමසනුයේ නැගෙනහිර ආදියෙන් ආයේනම් කුම්භස්තලය සිද නික්මෙයි. සොදුර අටදහසක් පමණ මාගේ පසම්තුරු අල්වමියි දිවපුච්චාහයි කීවේය. ඒ ඇසූ සුභද්‍රා තෙම නුඹ වහන්සේ කරා ඉවසා සිටියෙමි. ඊට ක්‍ෂමා කරවයි කී විට මහබෝසතාණන් තුන්යලක් පැදකුණු කොට වැඳ මේ දිග බලමි. අහසට නැගී කල්හි භූමිය පයින් පා කළේය. එවිට පුවරුව කැඩීබැදී ගියේය. ධවල වූ සොඬ දිගු කොට විමසන්නා වූ මහබෝසතුන්ගේ වේදනාවෙන් පීඩිතව අර්භත් ධජය නම් සත්කාර ගරුකාර කටයුතුය.

එබැවින් මොහු මැරිය යුතු නොවේ. ඒ සෝණුන්තර නම් වැදිපුත් සොඬින් ඔසවා මෙසේ කියයි. රාගාදී කසටින් කිලිට වූ දැනීමක් නැති යමෙක් කසාවස්ත්‍රය දරා නම් වඳුරන් පෙරෙවි සිංහවර්මයක් මෙන් ඊට යෝග්‍ය නොවන්නේය. යම් පුද්ගලයෙක් රාගාදී කසළ දුරු කළේද සිල්දකීමේ භාවනා කිරීමේ අප්‍රමාද ද ඉන්ද්‍රිය රැකීමෙහි යුක්ත ද එසේ වූ පුද්ගල තෙමේ බුද්ධාදීන් විසින් දැරිය යුතු අරහත් ධජය දරන්නට නිසි යැයි කියා ඇතෙකු වුවත් මැරිය යුතු නොවන්නේය.

ඔහු කෙරේ කෝප දුරු කොට ඔබ මා විදින්නට හේතු කුමක්දැයි ඇසූ විට, වැදිපුත්‍රයා කසී රජුගේ සුභද්‍රා නම් අගබිසවක් ඇත. ඕනොම සිහිනෙන් තොප දැක සවණක් රැස් විහිදෙන මේ දළ දෙකෙන් පළදනා කරන්නට උවමනායැයි දොල බැඳ රජුට දන්වා එරට වැදිපුත්‍රයන් ගෙන්වා මාව නිසියැයි තෝරාගෙන මංසලකුණු කියා එවන ලදී. එබස් ඇසූ මහබෝසතාණන් මේ චුල්ලසුභද්‍රාවන්ගේ මෙහෙවරක් යැයි සිතා තමාට මාගේ දළෙන් ප්‍රයෝජන නැත. මා මරවනු පිණිස මොහු එව්වේයැයි කියා මගේ පියාණන්, මුත්තණුවන් දළ නොනස්නා පිණිස තිබූ බව දැන මගේ දළ දෙක ගෙන එවැයි කී තැනැත්තී මා කළ යම් වරදක් සිතෙහි තබාගෙන වෛරම සිද්ධ කොට රෝද ක්‍රියාවකට උත්සාහ කරයි. මා නොමියෙන තෙක් දළ කපාගනිවයි කීහ. එබස් ඇසූ වැදිපුත්, එතැනින් නැගී කියතක් රැගෙන මහබෝසතාණන් සම්පයට ගියේය. අසුරියන් පමණ උස ඇති දළ තිබූ හෙයින් අත දිගු කරන්නට නොහැකිව බෝධිසත්වයන් ශරීරය නමා වැඳ හොත්තේය. වැදිපුත්‍රයා රිදීදමක් වන් සොඬමත නැගී දළ කපන්නට වන්නේය. බෝසතාණන්ට වේදනා උපන්නේය.

සෝණුන්තර වැදි පුත්‍රයා අනෙක් ඇත් කෙනෙකුන්ට නැගී ආශ්චර්යමත් වූ ඒ දළ දෙකින් රන්වන් වූ හාත්පසින් වනලැබ බබුළුවා සන්දවසක් ඇතුළත බරණැස් නුවරට පැමිණියේය. සවණක් රැස් බබළන ඡද්දන්ත ඇතුගේ දළ දෙක ගෙනාමි. නුවර සැරසුව මැනවයි කී කල්හි සැරසුව කල්හි සෝණුන්තර වැදිතෙමේ නුවරට ගොස් ප්‍රාසාදයට නැගී දළ දෙක බිසොවුන්ට දී බිසොවුන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේට පූර්ව ජාතියෙහි ස්වාමී වූ ඇත්රජ කළ වරදක් සිත්හි තබා වෛර බැඳ මරවන්නට සිතූ පරිද්දෙන් මළ නියාව දන මැනව. ඔහුගේ දළ වේදැයි දුන්නේය. මහාබෝසත්වයන් සවණක්රැස් විහිදී දළ සගල මිණිතල්වැටක තබා තමාගේ කළවා මත්තේ තබාගෙන පූර්ව ජාතියෙහි තමාගේ ස්වාමීහුගේ දළ බලමින් මෙබඳු රුසිරියෙන් දිළිසෙන ඇත්රජනු විෂ පෙවූ හීයකින් විද ජීවිත විනාශ කොට මෙය ගෙන්වන ලද මා කළ දේ නපුරැයි සිතා බෝධිසත්වයන්ගේ ගුණ සිහිකරමින් ශෝකයට පත් විය. එයින් හෘදය වස්තුව පැළී එදවස්හිම කාලක්‍රියා කළාය.

මේ බව දන් බුදුරජාණන් වහන්සේ සිවුවනක් පර්ෂදයෙහි වැඩහිද සිතහා පහළ කළ සේක. සර්වඥයෝ නම් නිකරුණේ සිතහ පහළ නොකරති. නුඹ වහන්සේ සිතහ පහළ කළේ කවරක් නිසාදැයි හිඤ්ඤන් වහන්සේ බුදුන්ගෙන් විචාළහ. සිතාසුණු කාරණා වදාරන බුදුරජාණන් වහන්සේ, මහණෙනි, මේ ලදරු බාල මෙහෙණිය, පෙර එක් ජන්මයෙකින් මට පාදවාරිකාවක්ව උපන්නී, සන්තෝෂයෙන් සිතාසී තමා කළ තදකමක් දැක හඩාපු කාරණය දැක සිතා පහළ කළෙමියි කියා ඡද්දන්ත ජාතකය දේශනා කොට වදාළ සේක. දේශනාව අසා බොහෝ සත්වයෝ සතරමග සතරඵලයට පැමිණියාහ. ලදරු මෙහෙණී තෙම තමා වසන වෙහෙරට ගොස් ධ්‍යාන භාවනා කොට රහත් වූහ. එසමයෙහි සෝණුන්තර නම් වැදිපුත්‍රයා ලවා ඡද්දන්ත ඇතුගේ දළ කැප්පවූ සුභද්‍රා නම් දැන් මේ සිතා සී ඇඬූ මෙහෙණිය වන්නේය. බිසොවුන් කී පරිදි අටළොස් රියන් ගෙවා පර්වත වළලු සතක් පැන ගොස් ඡද්දන්ත ඇත්රජුගේ දළ ගෙනා සෝණුන්තර නම් දේවදන්ත ස්ඵරියන් වහන්සේය. එසමයෙහි සියතින් දළ කපා දුන් ඇත්රජ නම් බුදු වූ මම ම වේ යැයි වදාළ සේක. ඡද්දන්ත ජාතකයෙන් හෙළිවන පරිදි වෛරයෙන් සිත පුරවා ගැනීම වනාහි පසුතැවිල්ලට මෙන්ම දුකට ද හේතු වේ.

කේ. මිගහකුඹුර

"හිතර අනුන්ගේ දෙස් සොයන්නා වූ, අනුන් හෙළා තලා කතා කරන්නා වූ පුද්ගලයාගේ කාමාදී පාප ධර්ම වැඩෙත්. ඔහු රහත් ඵලයෙන් අන්ය."

අස්ගිරි මහාවිහාර පාර්ශ්වයේ අතිපූජ්‍ය මහානායක මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ අනුපස්වන ජන්ම දිනය සමරයි

මහාවිහාර වංශික සාමෝපාලි මහනිකායේ අස්ගිරි මහාවිහාර පාර්ශ්වයේ රාජකීය පණ්ඩිත ත්‍රිපිටකාචාර්ය අතිපූජ්‍ය ගලගම ධම්මසිද්ධි ශ්‍රී ධම්මානන්ද අත්ථදස්සාභිධාන මහානායක මාහිමිපාණන් වහන්සේ, 2016 ජනවාරි මස 11 වන දින අනුපස්වන ජන්ම දිනය සපුරාලූහ. මහනාහිමිපාණන් වහන්සේ නමක් විෂයෙහි පැවතිය යුතු සංඝශෝභන ගුණයන් වශයෙන් සැලකෙන ව්‍යක්ත, චිත්ත, විශාරද, බහුශ්‍රැත, ධර්මධර, ධර්මානුධර්ම ප්‍රතිපත්ති යන ගුණාංගයන්ගෙන් හා සුපටිපන්න, උපුපටිපන්නාදී සංඝශෝභන ගුණයන්ගෙන් ශෝභිත වූ, අප මහනාහිමිපාණන් වහන්සේ බුද්ධ ශාසනයේ චිරස්තිවිය හා අස්ගිරි මහාවිහාර පාර්ශ්වයේ උන්නතිය හා ගෞරවය වෙනුවෙන් ඉටු කරනු ලබන මෙහෙවර අනුපමේය වේ.

අප මහනාහිමියෝ සුපේශල ශික්ෂාකාමීන්වයෙන් පරිපූර්ණව, පියවරෙන් පියවරට, රාජපූජිත අස්ගිරි මහාවිහාර පාර්ශ්වයේ කාරක මහා සංඝ සභාවේ, කාරක සංඝ සභික, ජ්‍යෙෂ්ඨ කාරක සංඝ සභික, කම්මලාචාර්ය ධුරය, මහෝපාධ්‍යාය ධුරය, අනුනායක පදවිය යනාදී ශාසනික පදවි වලට ද, අවසානයෙහි උන්නරිතර මහානායක පදවියට ද පත්වී වදාළහ.

අවස්ථා කිහිපයකදීම ශ්‍රී දංශ්ටා ධාතු මන්දිරයේ තේවාච භාරව මහත් ශ්‍රද්ධාවෙන් බුද්ධෝපස්ථානයෙහි නියැලුණු උදාර මහතෙර නමක් වශයෙන් ශාසනාමිඛරයෙහි සුදිළෙන තාරකාවක් වැනිව වැඩ සිටිනා අප මහනාහිමිපාණෝ 2000 වර්ෂයේ මාර්තු මස 25 වන දින ඓතිහාසික මහියංගන රාජමහා විහාරයෙහි විහාරාධිපති පදවියට පත්වූහ. එතැන් සිට අස්ගිරි මහාවිහාර පාර්ශ්වයේ නියෝජ්‍ය ලේඛකාධිකාරී පූජ්‍ය උරුලුවත්තේ ධම්මරක්ඛිත ශිෂ්‍ය හික්ෂුන් වහන්සේ, එහි විහාරාධිකාරී වශයෙන් පත්කොට ඓතිහාසික මහියංගන රාජමහා විහාරයට උත්කෘෂ්ඨ සේවාවක් ඉටුකොට ඇත්තාහ. මෙසේ සසුනේ පැවැත්මට වැඩදායක ශිෂ්‍ය හික්ෂුන් වහන්සේ දායාද කිරීමෙන් උන්වහන්සේ ඉටු කළ ශාසනික මෙහෙය ඉතා අගනේය.

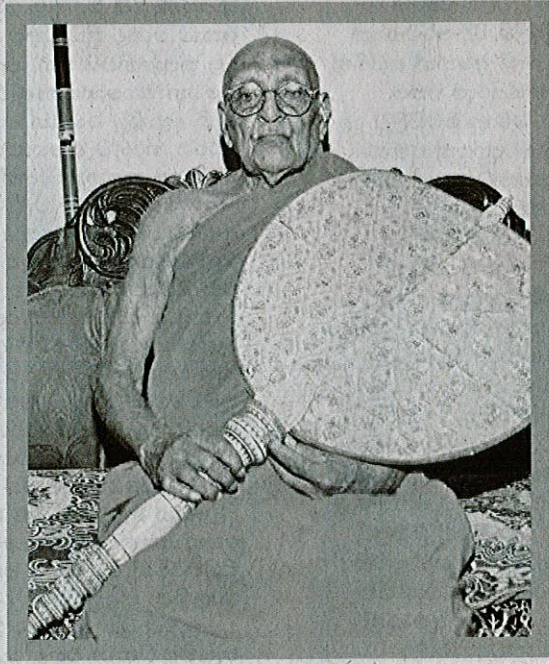
අතිගෞරවනීය පැවිදි ජීවිතයේ සාමණේර වියේ සාමණේර දහම් ද, උපසම්පදාවෙන් පසු අධිශීල සංඛ්‍යාත සුපිරිසිදු පැවිදි දහම් ද මනාකොට සුරැකි උන්වහන්සේ

මහාවිහාර සම්ප්‍රදායානුකූලව සුමධුර පරිත්‍රාණ ධර්ම දේශනාවන් හා යුගාසන ඇතුළු අරුත්බර, ව්‍යක්ත, සුමධුර ධර්ම දේශනාවන් සිදු කිරීමට ද, දිවයිනේ පහළ කීර්තියක් උසුලන්නාහ. සරල, සුමධුර, ගැඹුරු ස්වරයෙන් කෙරෙන දේශනා අර්ථවත්ය. ශ්‍රාවකයන්ගේ සිත් සතන් ශ්‍රද්ධාවෙන් ඇද බැඳ ගන්නේය, පිනෙන් පිරවීමට ද සමත් වන්නේය.

අතිපූජ්‍ය අප මහානායක මාහිමිපාණන් වහන්සේ, මහාවිහාරවංශික සාමෝපාලි මහනිකායේ අස්ගිරි මහාවිහාර පාර්ශ්වයේ ප්‍රථම මහනායක පදවියෙන් පුදනු ලැබූ අතිගෞරවාර්භ උරුලුවත්තේ ශ්‍රී පියදස්සී ධම්මසිද්ධි මහනාහිමිපාණන් වහන්සේගේ ශිෂ්‍යානු ශිෂ්‍ය පරම්පරාවෙන් පැවත එන, මහනාහිමිපාණන් වහන්සේ නමක් වශයෙන් ගිහි පැවිදි කාගේත් ඉමහත් ගෞරවාදරයට පාත්‍රව වැඩ සිටින්නාහ.

මාතලේ ධර්මරාජ පිරිවෙනෙන් ධර්ම ශාස්ත්‍රීය අධ්‍යාපනය ලබා, එහිම ආචාර්යවරයාණන් වහන්සේ නමක් වශයෙන් ඉටු කළ මෙහෙය විශිෂ්ටය. උන්වහන්සේ ශිෂ්‍ය හික්ෂුන් වහන්සේ අතර ප්‍රියමනාප ආචාර්යවරයාණන් වහන්සේ නමක් වූවා මෙන්ම, ඇසුරු කරන ගිහි පැවිදි කාහටත් කරුණා, මෙහි පූර්වකව සුභදත්තවය පළකෙරෙන මානව ධර්මයන්ගෙන් ද පරිපූර්ණ වූවාහුය.

වර්ෂ 2016 වැන්නේ ජනවාරි මස 11 වන දින අතිපූජනීය ඓතිහාසික මහියංගන රජමහාවිහාරයේ දී ස්වකීය අනුපස්වන ජන්ම දිනය සැමරූ අස්ගිරි මහාවිහාර පාර්ශ්වයේ අතිපූජ්‍ය අප මහනාහිමිපාණන් වහන්සේට ශාසනිකවූත්, ජාතිකවූත්, සාමාජිකවූත්, ධර්ම ශාස්ත්‍රීයවූත් මහත් මෙහෙයක් ඉටුකරමින්, අස්ගිරි මහාවිහාර පාර්ශ්වයේ ගෞරවය හා මහාර්ඝත්වය ආරක්ෂා කෙරෙමින් තව තවත් සේවාවන් රැසක් ඉදිරියටත් ඉටු කිරීමට හැකිවන සේ, ශ්‍රී දළදා වහන්සේගේ ආශීර්වාදයෙන් නිරෝගිසම්පත්තිය හා දීර්ඝායුෂ සම්පත්තිය නොමඳව ලැබේවායි "දළදා වරුණ" ආශීංසනය කරයි.

කේ. මීගහකුඹුර

"යම් කෙනෙකුගේ සිත දිවා රෑ දෙකේ අහිංසාවෙහි ඇඳීමේදී ඒ ගෝතම ශ්‍රාවකයෝ හැමදාම සුවසේ හිඳ පුඩුදිත්."

සදහම් ප්‍රභේලිකා අංක - 88

ජයග්‍රාහී වාසනාවන්තයින් තිදෙනාට දයාවංශ ජයකොඩි පොත් මැදුරින් වටිනා ගුන්ටියක් තිලිණ කෙරේ... දුරකථනය - 011-2695773

උපදෙස් :

- මෙය නිවැරදිව හා ඉතා පැහැදිලිව පුරවා තැපැල් පතක අලවා පහත සදහන් ලිපිනයට එවිය යුතුය.
- ප්‍රභේලිකා අංක 78, දයාවංශ ජයකොඩි සහ සමාගම, 112, පූජ්‍ය එස්. මහින්ද හිමි මාවත, කොළඹ 10.
- පිළිතුරු භාරගන්නා අවසාන දිනය පෙබරවාරි මස 15 දාය.
- ජයග්‍රාහකයින් තේරීමේ අවසන් තීරණය ප්‍රධාන සංස්කාරක සතු වේ.
- ප්‍රභේලිකාවේ අපැහැදිලි තැනක් වේ නම් 071-3391013 අමතන්න.
- ත්‍යාගය සඳහා විමසීම් සඳහා 011 2695773 (සුසිල්) අමතන්න.

හරහට

- පස්මහ බැලුම්වලින් එකකි.
- සතර උප්පත්තිවලට අයත්ය.
- ලිදේ අඩිය හඳුන්වන තවත් සමාන වචනයකි.
- මැය ගෙදර බුදුන් ලෙසට සැලකේ.
- දස මාරයන්ට අයත්ය.
- ලග්න 12 න් එකකි.
- සිදුහත් කුමරු උපත ලද වංශය.
- "කඩුපත" මේ නමින්ද හැඳින්වේ.
- මේ සතුන් කෙතරම් බැලුවත් එය නොවන බව කියැවේ.
- සිදුහත් කුමරු ගිහිගෙය හැර පියා ගියේ මෙම පෝදය.
- මනස යන්නට සාමාන්‍ය පදයකි.
- සිඟාලෝවාද සූත්‍රය දේශනා කළේ මෙම ගෘහපතියාටය.
- ඇලෙන සුළුය.

පහළට

- එදා පැරැන්නෝ සඳේ මේවා තිබෙන්නට ඇතැයි කියා විශ්වාස කළහ.
- දෙරගුළු අරින්තට උපකාරී වේ.
- අටලෝ දහමට අයත් වේ.
- සඳකඩ පහණෙහි ඇති නෙළුමවලින් සංකේතවත් කරන්නේ කුමක්ද?
- බුදු දහමේ ඉගැන්වෙන සජන භාර්යාවන්ගෙන් කෙනෙක්.
- විශාලා නුවර එකල මේ නමින්ද හැඳින්වීය.
- අතිවිශාල ලෙස මුල් අතු විහිද වැඩෙන ගසකි.
- මුගලන් හිමි පිරිනිවන් පෑවේ මෙම වනයේදීය.
- කුඩා දිය මාර්ග මේ නමින් හැඳින්වේ.
- කුරුල්ලන්ට පිහිටා තිබේ.

1	2	3	4	5	6
		ය		ලා	
	7				8
9			10	11	
12	13		14		15
16			17	ලී	18
					19
					20
21	ගා				22

ප්‍රභේලිකා අංක 90 ජයග්‍රාහී වාසනාවන්තයින්

● ස්වර්ණමාලී අලුකෝන්, 256, පොල්වත්ත, අම්පිටිය, මහනුවර
 විභී අංක 11 හරහට නිවැරදි පිළිතුරු ලෙස අප හාර ගත්තේ "ලුම්" යන්නය. බොහෝ දෙනා වෙනස් කුණුපවල හම් සඳහන් කොට තිබිණ.

26 වැනි පිටුවෙන්

මෙහිදී දියවඩන නිලමේතුමා වාරිත්‍රානුකූලව ශ්‍රී දළදා මාලිගාවට ප්‍රථමයෙන් රිදී නැළියෙන් වී සහල් මැන පසෙක අසුන් ගනී. අනතුරුව මනන්නා සහ තවත් කෙනෙකු එලන ලද පැදුරක් මත වාඩි වී, සුදු රෙද්දක් අතුරා, ඒ මත සහල් ප්‍රමාණවත් කොටසක් තැන්පත් කොට, මනන්නා විසින් ඉතිරි වී සහල් මැනීම සිදු කරනු ලැබේ.

වී සහල් බෙදා දිය යුතු ලැයිස්තු තුනක් ලේකම් මිටියට අඩංගුය. පළමු ලේඛනය ආරම්භ වනුයේ ශ්‍රී දළදා මාලිගාව නමිනි. පළමු ලැයිස්තුවට විහාර දේවාල 91 ක් ද, දෙවන ලැයිස්තුවට 10 ක් ද, තෙවන ලැයිස්තුවට මල්වතු අස්ගිරි උභය මහා විහාරයේ අතිගරු මහානායක මාහිමිපාණන් වහන්සේලා දෙනම, අනුනායක හිමිපාණන් වහන්සේලා තුන් නම හා එම විහාර දෙක ද ශ්‍රී දළදා මාලිගාවේ දියවඩන නිලමේ ප්‍රමුඛ රාජකාරි කරුවන්ට ද දේවාලවලට ද වී සහල් බෙදාදීම සිදුවේ. ශ්‍රී දළදා මාලිගාව සතර දේවාලය, මල්වතු අස්ගිරි උභය මහා විහාරය හා ගංගාරාමය යන සිද්ධස්ථාන වලට අනෙකුත් විහාර දේවාලවලට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් වී සහල් වෙන්වන අතර, නොපැමිණි විහාර දේවාලවල වී සහල් සියල්ල ද ශ්‍රී දළදා මාලිගාවට හිමිවේ. බෙදාදුන් වී සහල් ඒ ඒ විහාරස්ථාන හා දේවාලයන්ට රැගෙන යන්නේ එකට නොව වෙන වෙනමය. තම තමන්ට ලැබුණු වී සහල් හේමකද මත තබාගෙන රැගෙන යාම සාමාන්‍ය සිරිතය.

ශ්‍රී දළදා මාලිගාවේ හා සතර දේවාලයේ වී සහල් රැගෙන අලුත් සහල් පෙරහර බුච්චිකඩින් හැරී ගංගාරාම විහාරයට ගොස් එදින රාත්‍රිය එහි නතරව සිට පසු දින පාන්දර අලි, ඇතුන්, කොඩි, බෙර, දවුල්, තම්මැට්ටම්, හොරණෑ හා කවිකාර මඩුව සමඟ අලුත් සහල් පෙරහර බුච්චිකඩ පසු කොට ශ්‍රී දළදා මාලිගාවට ගෙවිදී, ඉන් පසුව රැගෙන ආ අලුත් සහල් සුබ මොහොතින් ගබඩාවේ තැන්පත් කරනම හේවිසි

මණ්ඩපය අසල මැද මිදුලෙහි පොල් ගෙඩියක් බිඳ හේවිසි වාදනය හා කවිකාර මඩුවේ දළදා ගුණ ගායනා සිදු කෙරෙනු දැක්ක හැකිය.

දුරුතු පුර පසළොස්වක පෝය දිනට පෙර දින කාර්යකරවන කෝරළ විසින් විදානේවරුන් හා අලත්ති අම්මාවරු ලවා අලුත් සහල් පිරිසිදු කොට තබා පෝය දින පෙරවරුවේ ළිප් බැඳ එය වටා කහ දියර ඉස අලුත් සහල් සේරු 80 කින් බුද්ධ පූජාව සුදානම් කරවනු ලැබේ. එම පූජාව සඳහා අවුල්පත් හා වාංචන ද සුදානම් කර ගනිති.

උඩමාලේ පිරිත් කොටුවෙන් ඇතුල්වූ විට පිවිසෙන හඳුන් කුඩම තුළ හාල් සේරු අසුවකින් පිසූ ආහාර පිරවිය හැකි විශාල කිරිබඩ පාත්‍රය තැන්පත් කොට තබා අතිගරු මහානායක මාහිමිපාණන් වහන්සේ ද, තේවාචහාර නායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ ප්‍රමුඛ අනෙකුත් තේවාහාර ස්වාමීන් වහන්සේලා ද, දියවඩන නිලමේතුමා ඇතුළු නිලකරුවෝ ද මහත් ශ්‍රද්ධාවෙන් කිරිබඩ පාත්‍රය පිරෙන තෙක් දානය බෙදති. වාංචන අවුල්පත් හා පලතුරු ආදිය පූජාසනය මත වෙනම තැන්පත් කිරීමෙන් අනතුරුව සියලු දාන වස්තු ශ්‍රී දළදා වහන්සේ විෂයෙහි පූජා කරති. මෙම පූජාව කෙරෙනුයේ දිනපතා අමුතු මුළුතැන් බුද්ධ පූජාවට අමතරවය. සතර දේවාලය ඇතුළු අනෙකුත් විහාරස්ථාන හා දේවාල වල ද මෙකී වේලාවේදීම අලුත් සහලින් පිසූ අහරින් බුද්ධ පූජා හා දේව පූජා සිදු කරති.

පෙර රජදරුවන් විසින් අධිණ්ඩව පවත්වා ගෙන ආ මෙම මංගල සම්මත අලුත්සහල් මංගලය කෘෂිකර්මය ජීවන වෘත්තිය කරගත් පැරණි ජන සමාජයේ සංස්කෘතිය සමඟ බැඳීවත්, ලක්දිවට බුදු දහම වැඩම වීමත් සමඟ වඩාත් වර්ධනය වී කලට වැසී ලැබී, අස්වැන්න නිසි පරිදි ලැබී රටට, දැයට, දහමට සමෘද්ධිය සෞභාග්‍යය ලබාගනු වස් විරාගත සාම්ප්‍රදායික වාරිත්‍රමය පූජා විධි ක්‍රමයක් ලෙස අද දක්වා අධිණ්ඩව පවත්වා ගෙන ඒම, කාගේත් පහන් සංවේගයට හේතු වෙනවා ඇත.

කේ. මිහභකුමුරු

"ධර්ම දූතය සියලු දූතයන්ට වඩා ශ්‍රේෂ්ඨයි."

අලුත්ගම ධම්මානන්ද නාහිමියෝ අභිනන්දන උපහාර සන්නස් පත්‍ර ලබති

මහනුවර මල්වතු මහා විහාරයේ මහෝපාධ්‍ය අග්ගමහා පණ්ඩිත අලුත්ගම ධම්මානන්ද නාහිමියෝ සියවස් පූර්ණ අභිනන්දන උපහාර පූජේත්සවයේදී විශේෂ ආරාධිත අමුත්තකු වූ කථානායක කරු ජයසූරිය මහතා විසින් ධම්මානන්ද නාහිමි වෙත අභිනන්දන උපහාර සන්නස් පත්‍රය පිළිගැන්වූ අවස්ථාව. මහනුවර ශ්‍රී පුෂ්පදන සමිති සම්මන්ත්‍රණ ශාලාවේදී පවත්වන ලද උත්සවයට සම්භාවනීය ගිහි පැවිදි පිරිසක්ද සහභාගි වූහ.

මහබෝ වන්දනාව සහ මහබෝ පෙරහර ජනවාරි 30 ද අනුරාධපුරයේදී

සිරි සිදුහත් හික්ෂු පදනම සහ සිරිමහබෝ පදනම මෙහෙයවන අසිරිමත් මහ බෝ වන්දනාව සහ මහබෝ පෙරහර ජනවාරි 30 වැනි දින අනුරාධපුර ජය ශ්‍රී මහ බෝධීන් වහන්සේ අබියසදී 11 වැනි වතාවටත් පැවැත්වේ. සිරිමහ බෝ සමිඳු සිරිලකට වැඩම කර වසර 2322 ක් සපිරීම, රටවැසි සැමට සෞභාග්‍යය ප්‍රාර්ථනා කිරීමත්, 2016 නව වසරට සෙත් පැතීමත්, ප්‍රථම රන් වැට ඉදිකොට වසර 45 ක් පිරීම මුල්කරගෙන වාර්ෂිකව දිවයිනේ විවිධ පළාත්වල සැදහැවතුන් සම්බන්ධ කරගෙන පවත්වනු ලබන මෙම මහ බෝ වන්දනාවට සම්බන්ධ වන මහනුවර ප්‍රදේශයේ මහා සංඝරත්නය වැඩමවා ගත් සැදහැවතුන්ගේ රථ පෙරහර 30 වැනිදා උදේ 6.30 ට කටුගස්තොටින් පිටත්ව උදේ 9 ට දඹුල්ලට පැමිණීමෙන් පසු දවල් 11 ට රුවන්වැලි සෑ සමිඳුන් අබියසට පැමිණ දවල් 1 ට ථූපාරම වෛතාස මළුවෙන් මහ බෝ පෙරහර පිටත්ව සවස 4.30 ට ජයසිරි මහ බෝ සමිඳුන් අබියසට පැමිණ මහ බෝ වන්දනාව ආරම්භ කිරීමට සැලසුම් කර ඇති බව සංවිධායක අධිකරණ සංඝනායක බටුගොඩ සංකිච්චායන හිමි සඳහන් කරති.

මහනුවර ශ්‍රී වන්දනන්ද බෞද්ධ විද්‍යාලය දස වසර සපුරයි

අපවත් වී වදළ අස්ගිරිය මහා විහාර පාර්ශ්වයේ මහානායක පලිපාන ශ්‍රී වන්දනන්ද මාහිමිපාණන්ට පිදෙන ගුරු උපහාරයක් මෙන්ම බෞද්ධ අධ්‍යාපන ක්‍රමයේ තවත් උසස් පියවරක් ලෙස සලකා මාහිමිපාණන්ගේ ශිෂ්‍ය රත්නය වන අස්ගිරිය මහා විහාරයීය විංශන් වර්ගික කාරක මහා සංඝ සභාවේ ජ්‍යෙෂ්ඨ කාරක සහිත අනුරාධපුරය හික්ෂු විශ්වවිද්‍යාලයේ හිටපු මහෝපාධ්‍ය (උප කුලපති) ආචාර්ය ගොඩගම මංගල හිමිගේ විද්‍යාලයාධිපතිත්වයෙන් ශ්‍රී වන්දනන්ද බෞද්ධ විද්‍යාලය වර්ෂ 2006 ජනවාරි හතර වැනිදා ආරම්භ කරන ලද්දකි. දිවයිනේ අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයේ පාසල් අතර අග්‍රගණයේ බෞද්ධ පාසලක තත්ත්වයට ශ්‍රී වන්ද බෞද්ධ විද්‍යාලය පසුගිය දශකය වැනි කෙටි කාලයක් තුළදී පත්වූයේ පලිපාන ශ්‍රී වන්දනන්ද මාහිමිපාණන් වහන්සේ ආශීර්වාද ප්‍රාර්ථනාවන් මධ්‍යයේ අධිෂ්ඨාන පූර්වකව මේ රටේ දරු පරපුර වෙනුවෙන් විදුහල්පති ආචාර්ය ගොඩගම මංගල හිමි කැපවීමෙන් සිය වගකීම් ඉටුකිරීම නිසා බව ශ්‍රී වන්දනන්ද බෞද්ධ විද්‍යාලයට සම්බන්ධ සමස්ත අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයේම මතයයි. වර්ෂ 2016 ජනවාරි 4 වැනිදා දස වසර සම්පූර්ණ කළ මෙම විද්‍යාලය සිසු දරුවන් 162 දෙනකුගෙන් ශ්‍රී වන්දනන්ද බෞද්ධ විද්‍යාලය නමින් ආරම්භ කෙරුණි. අද තුන්දහසකට ආසන්න ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාවක් විවිධ අධ්‍යාපන විෂයයන් යටතේ අධ්‍යාපනය ලබමින් විභාග ප්‍රතිඵල අතින් විශිෂ්ඨ තත්ත්වයෙන්

සමස්ත ලංකා වාර්තා තබා ඇත. සෞන්දර්ය, ශාරීරික අභ්‍යාස අධ්‍යාපනය විෂයන්ගෙන් සිසු බාහිර ක්‍රියාකාරකම් හා සමාජ සත්කාර සේවාවන් අතින් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයේ සම්බන්ධකම් වර්ධනය කරගනිමින් පාසල් අතර ප්‍රමුඛ ස්ථාන ලබාගත් විද්‍යාලය දළදා පෙරහරේ නර්තන කණ්ඩායම් වාර්ෂිකව ඉදිරිපත් කර ජනාධිපති සම්මාන ලබාගත් අවස්ථා රැසකි. සමස්ත ලංකා ශූරතා රැසකට හිමිකම් කණිෂ්ඨ හා ජ්‍යෙෂ්ඨ අංශවලින් වැඩිම සංඛ්‍යාවක් සෞන්දර්ය අංශයෙන් වාර්තා කළ විද්‍යාල මෙම තත්ත්වයට පත්කර ගැනීමට හැකිවූයේ විද්‍යාලයාධිපති ස්වාමීන් වහන්සේගේ අප්‍රතිහත ධෛර්යයෙන් නියෝජ්‍ය විදුහල්පතිවරුන්ගේ සහ ආචාර්ය මණ්ඩලයේත්, පරිපාලන කළමනාකාරිත්වයේ කැපවීම නිසා බව පැහැදිලිය. විද්‍යාලයකට අවශ්‍ය අංශ සම්පූර්ණ ක්‍රීඩාංගණයක්, ග්‍රහලෝකාගාරයක්, ගෘහස්ත ක්‍රීඩාංගණයක් කුණ්ඩසාලේ නත්තරත්පොත දනට ඉදිවෙමින් පවතී. බෞද්ධ දරුවන් ආගමික කටයුතුවල නිරත කර බෞද්ධ පින්කම්වලට සම්බන්ධ ආවේණික වූ වාරිත්‍ර වාරිත්‍ර සම්බන්ධව දැනුමක් බාල කාලයේදීම ලබාදීමත් විද්‍යාලයේ තවත් බෞද්ධ සේවාවකි. අධ්‍යාපන කටයුතු සමගම දරුවන්ට ආගමික සිරිත් විරිත් ගැනද ප්‍රායෝගික දැනුමක් ලබාදීම, මංගල ස්වාමීන් වහන්සේගේ බෞද්ධ චින්තනයයි. ශ්‍රී වන්දනන්ද බෞද්ධ විද්‍යාලය තුළින් මෙම උතුම් ප්‍රාර්ථනා ඉටුවේවා යැයි පතමු.

කේ. බණ්ඩාරනායක

"ද්වේශ රහිත වූ යමෙක් බැණීමී ගැහීමී හා වඩ බන්ධිතත් ඉවසාද, ඉවසීම බලය කොටත් බල ඇණිය කොටත් ගත් ඔහු උත්තමයෙකි."

කුසල හා අකුසල වටහා ගන්න

□ අකුසල චේතනාවන් සමහරක් මූලින්ම වටහා ගනිමු

තමන් තුළ පිහිටි අකුසල ගති ලක්ෂණ හා බැඳී චේතනාවන්, පහත් අයහපත් සිතුවීම් හැටියට නොදකිනා තැනැත්තන් එමටය. මේ නිසා මුළු ජීවිත කාලය පුරාවටම ඒවා නිවැරදි කරගැනීමට ඔවුන් උත්සාහ නොකරති. එසේම තවත් කෙනකුගේ සිත් තුළ විවිධ අකුසල චේතනාවන් කොතරම් ප්‍රබලද යැයි කිවහොත් ඔවුන්ගේ එම ගති ස්වභාවයන් අවට සිටින අය පවා දනිති. එසේම ඔවුන්ව ඊර්ෂ්‍යාකාරයා, කුහකයා, තණ්හාකාරයා, කුණු ලෝභයා, කම්මැලියා, ගිනිපුක්කාරයා යනාදී විවිධ නම්වලින්ද හඳුන්වනු ලබති. ඔවුන් තම සිත් තුළ පවතින එම ගති ලක්ෂණයන්ට අදාළ කාය, වාග් කර්මයන්හිදී බහුලව යෙදෙති.

ඉහත සඳහන් කරන ලද ආකාරයට බහුල කොට මනසේ පවතින අකුසල චේතනාවන් සමහරක් වනුයේ,

1. ඊර්ෂ්‍යා සහගත බව
2. කුණු ලෝභකම (මව්වාරිය)
3. තරඟ
4. කාමවන්ද (කාමයන් කෙරේ - ඇස, කණ, දිව, නාසය, සම පිනවීම කෙරෙහි) දැඩි ආශාව.
5. සැකය
6. උද්දක්ක කුක්කුච (අවිචේකි භාවය)
7. තින මිද්ද (කම්මැලිකම, අලසකම)

මේ කුසල චේතනාවන් සමහරක්

මෛත්‍රිය කුසල චේතනාවකි. කුසලකර්මයකි. සැබැවින්ම මිත්‍රශීලීත්ව සිතේ ඇති මොහොතකදී ආපසු හැරී ඔබගේ සිත තුළ කුසල ගති ලක්ෂණ ඇතිවී තිබූ ආකාරය පරීක්ෂා කර බලන්න. එහි පැහැදිලි බව හා සුඛ විපාකයන් අන්තර්ගත වී තිබුණ ආකාරය එවිට ඔබට දක බලාගත හැකිවනු ඇත. මිත්‍රශීලීත්වය ලබාදෙන විට හා ලැබෙන විට තම සිතේ ඇතිවන ධනාත්මක ගති ලක්ෂණයන් ගැන

අවබෝධයක් ඇතිකර ගන්න.

එවැනිම තවත් කුසල චේතනාවක් වන්නේ සතිය (Sati) නැතහොත් සිහිය නමින් අපි සාමාන්‍යයෙන් හඳුන්වන මානසික ස්වභාවයයි. තමන් විසින් සිදුකරනු ලබන යම්කිසි රාජකාරියක් වේවා, දෛනික කටයුත්තක් වේවා, නැතහොත් වෙනයම් භාවනාමය කටයුත්තක් වේවා, ඒ වෙත සිහිය හෝ අවධානය රඳවා ගැනීමට සමත් වන්නේ නම් කරන කටයුත්ත හොඳින් කරගෙන යෑමට හැකිවනවා පමණක් නොව, අකුසල චේතනාවන් සිත තුළ ඇති නොවීමටද එය හේතුවක් වේ. සිත මුළුමනින්ම කටයුත්තට බැඳී ඇති බැවින් සිහිය මනසේ කාර්යක්ෂමතාව වැඩි කරයි. කාර්ය කිරීමට සුදුසු බව ඇති කරයි. සතිය කුසල චේතනාවක් වේ.

දිනකට කොපමණ වරක් අකුසල සිත් ඇතිවනවාද (අකුසල චේතනාවන්) කුසල චේතනාවන් ඇතිවනවාද යන්න ගණනය කළහොත්, ඔබගේ මනසේ ස්වභාවය ගැන ඔබට නිවැරදි අවබෝධයක් ඇතිකර ගත හැකි වේ. ඇතැම් දෙනා මුළු දවසම ගත කරන්නේ තරහෙනි. සැමියා සමග, බිරිඳ සමග, අසල්වැසියා සමග, තමන් සමග, එක නිවසේ ජීවත් වන දෙමව්පියන්, ඥාතීන් සමග අමිත්‍රශීලීත්වයෙන් කල් ගතකරන පිරිස, එසේ ගත නොකරන පිරිසට වඩා වැඩිය. එසේ දිවි ගෙවන ඔවුන් අනුන් තුළත්, තමන් තුළත් අකුසල ගති ලක්ෂණ නිසා ඔවුන් විසින් සිදුකරන අයහපත් කාය වාග් හා මනෝ කර්මයන්ගේ විපාක විඳිමින් ජීවත් වෙති. (සාමාන්‍යයෙන් අකුසල චේතනාවන් ඕනේ. පවතින කාලය කුසල චේතනාවන් පවතින කාලයට වඩා.... වැඩිය. එය මනුෂ්‍ය ස්වභාවයය.

එවැනි මානසික තත්ත්වයක් පවතින විට මිය පරලොව ගියොත් අනික් හවයේද තම විපාක අත්විඳීමට සිදුවේ.

අපිත් රාජපක්ෂ

“කෝපයෙන් මත් වූ තැනැත්තා උමතු අශ්වයෙකු පිට හැඬී යන්නෙකු වැනිය”

සිහි තව වනවා රිය සකසේ ඔබ පසු පසසේ

'මනෝපුබ්බංගමා ධම්මා - මනෝසෙට්ඨා මනෝමයා
මනසා චේ පදුට්ඨෙත - භාසති වා කරොති වා
නතො නං දුක්ඛ මන්චේති - චක්ඛං ව වහතො පදං'
(ධම්මපදය - යමක වර්ගය)

සිහිවිලි වනාහි සිත පෙරටු කොට ඇත. සිත ශ්‍රේෂ්ඨ කොට ඇත. සිතින්ම උපදනේය. යමෙක් දූෂිත වූ සිතින් යමක් කරයි ද, කියයිද එය ගොනා පසු පස එන රිය සක මෙන් දුකට පමුණුවයි.

ඔබ නිරන්තරව උත්සාහ ගන්නේ ජීවිතය සතුටින් ගෙවන්නටය. පසිඳුරන් පිනවමින්, මිල මුදල් පරිහරණයෙන්, අඹුදරු පෝෂණයක් සහිතව ඔබ ඒ සතුට සොයා යන්නෙහිය. දෛනික ජීවිතය එසේ සතුටින් පුරවා ගන්නට උත්සාහ ගන්නා ඔබ තවත් ආකාර දෙකක සතුටක් අපේක්ෂා කරන්නේය. ඉන් එකක් නම් මරණින් මතු පරලොව ජීවිතය සතුටින් පිරි එකක් බවට පත්කර ගැනීමයි. අනෙක නම් නිවන පසක් කර ගනිමින් සදකාලිකව සතුට සොයා යාමයි.

අධික වෙහෙසක්, කැප කිරීමක් කොට අපේක්ෂා කරන ඒ සතුට ඔබෙන් දුරස් කරන, විටෙක ඔබට අහිමි කරන, තවත් විටෙක ඊට බාධා පමුණුවන සදහනික සංකල්පයක් පවතින බව දැන ගැනීමට ඔබ අවදිමත් වූවාද? ඉහත ධම්ම පද ගාථාවෙන් විවරණය කරන්නේ එයයි.

එනම් පාප කර්ම ගැනය. එහි එය විස්තර කර ඇත්තේ දූෂිත වූ සිතින්, කිලිටි වූ සිතින් කරන ක්‍රියා යනුවෙනි.

(පදුට්ඨෙත මනසා)

සතුට සොයා යන්නට ඔබ කොතෙක් උත්සාහ ගන්නද තෘෂ්ණාවෙන් බරිත ඔබේ සිත නිරායාශයෙන් ඇදී යන්නේ පාප ක්‍රියා වෙතය. පාප ක්‍රියාවල ස්වභාවය නම්, ක්‍රියාව කරන ඔබත් ඊට ගෝචර වන අන්‍යයනුත් පෙළීමයි. එමෙන්ම දෙපිරිසටම අයහපත පිණිස පැවතීමයි.

උභයව්‍යාධායජී සංවත්තති

ඔබ වෙතින් සිදුකෙරෙන පාප ක්‍රියා ඔබව පෙළන ආකාර කීපයකි. ක්‍රියාව සිදුකෙරෙන මොහොතේදීම පෙළයි. ඒ ගැන සිතියට නැගෙන මොහොතක් පාසාද ඔබව පෙළයි. ගොනා පසුපස ගොනාට රිදුම් දෙමින් අපහසුවෙන් ඇදෙන රිය සක මෙන් විපාක ලැබෙන විටද ඔබව පෙළයි. ඔබ අපේක්ෂා කරන සතුට ඔබට පෙනී පෙනී ඔබෙන් ඇත් වන විටද ඔබව පෙළයි.

එසේ ඔබව පීඩාවට පත්කරන පාප ක්‍රියා යනු මොනවාද? බොදුණු ඔබට එය නාම ලේඛනයක් මගින් දක්විය යුතු නැත. ඒ ගැන ඔබ හොඳින් දන්නෙහිය. එහෙත්,

ඔබ සමහර විට සොරකම්, ඝාතනය, බොරුව වැනි පාප ක්‍රියා නොකරන්නෙක් විය හැකිය. එසේ වූ ඔබ පාප කර්ම නොකරන්නේ යැයි අස්වැසීමක් ලබන්නා විය හැකිය. එසේ නම් ඔබෙන් සතුට දුරස් වන්නේ ඇයි? පෙළෙන අවස්ථා උදවන්නේ ඇයි? ආදී වශයෙන් ඔබට පැනයක් පවතිනවා විය හැකිය. ඉහත ආකාර පාප කර්ම ඔබ නොකළත් ඔබ නිසා කොතරම් නම් අන් අය සිත් රිදවා ගන්නේද? එය ඔබ නොසිතූ ආකාරයේ වචනයක් නිසා, නොසිතා සිදු කළ සුළු ක්‍රියාවක් නිසා විය හැක. එහි අවසානයේ සිදුව ඇත්තේ ඔබ පාපකරුවකු බවට පත්වීමයි. ඉන් හැඟෙන්නේ අන් සිත් රිදවීමේ පාපකර්ම වන බවයි. පාපාය පර පීඩනම් යනුවෙන් දක්වූයේ එයයි.

ළමා, මහඵ කුමන අවදියේ පසුවුවත් ඔබ ගෙවන ජීවිතය තුළ ඔබගේ අධ්‍යාපන කටයුතුවලදී, වෘත්තීය ජීවිතයේදී, ඔබ කරන සමාජ මෙහෙවරේදී කොටින්ම ගෙදර දෙර ජීවිතයේදී ඔබෙන් පරිබාහිර සියල්ලෝම අන්‍යයෝය. ඔවුන්ගේ සිත රිදවන දේ ඔබෙන් ඉටු නොවීමට වග බලා ගන්න. ඒ ඔබට දුක නැතහොත් පෙළීම ගෙන දී ඔබෙන් සතුට අහිමි කරන හෙයිනි.

ලලිත් අබේසේකර
ආචාර්ය, සංඝරාජ පිරිවෙණ, මහනුවර

"විමසිලිමත්බව ඔබේත්, රටේත් ආරක්ෂාවයි"